

„Společným vzděláváním k poznání druhých“

ikap

Školská inkluzivní koncepce
Karlovarského kraje

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

KARLOVARSKÝ
KRAJ

„Společným vzděláváním k poznání druhých“

Program: Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Prioritní osa: 3 – Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Název projektu: Implementace Krajského akčního plánu 1 v Karlovarském kraji

Reg. č. projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008476

Nositel projektu: Karlovarský kraj

1	Úvod	6
2	Vstupní analýza	7
2.1	Vznik analýzy	8
2.2	Karlovarský kraj	9
2.3	Vzdělávací soustava v Karlovarském kraji	11
2.4	Mateřské školy	13
2.4.1	Děti se speciálními vzdělávacími potřebami	15
2.4.2	Nákladovost vzdělávání (pro rodinu)	17
2.4.3	Stravování ve školní jídelně	17
2.4.4	Závěr kapitoly	18
2.5	Základní školy	19
2.5.1	Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	20
2.5.2	Socioekonomické a kulturní znevýhodnění	23
2.5.3	Nadaní žáci	24
2.5.4	Absence	25
2.5.5	Výchovná opatření	27
2.5.6	Nákladovost vzdělávání (pro rodinu)	28
2.5.7	Stravování ve školní jídelně	29
2.5.8	Ukončení vzdělávání v základní škole	29
2.5.9	Žáci, kteří odešli ze základní školy na víceletá gymnázia	31
2.5.10	Závěr kapitoly	31
2.6	Střední školy	33
2.6.1	Počty žáků středních škol	34
2.6.2	Přijímací řízení	35
2.6.3	Úspěšnost u jednotné přijímací zkoušky	38
2.6.4	Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	39
2.6.5	Nadaní žáci	41
2.6.6	Absence	42
2.6.7	Výchovná opatření	44

2.6.8	Nákladovost vzdělávání (pro rodinu)	44
2.6.9	Stravování ve školní jídelně	45
2.6.10	Absolventi středních škol	45
2.6.11	Závěr kapitoly	48
2.7	Další relevantní statistické údaje	49
2.7.1	Asistenti pedagoga	49
2.7.2	Nezletilí uchazeči o zaměstnání	50
2.7.3	Motivační a prospěchová stipendia	51
2.7.4	Projekty zjednodušeného vykazování (tzv. šablony)	54
2.7.5	Poradenská pracoviště v Karlovarském kraji	58
2.7.6	Neziskové organizace, další organizace působící ve vzdělávání v kraji	66
2.7.7	Platy učitelů	70
2.7.8	Závěr kapitoly	72
3	Strategická část Školské inkluzivní koncepce Karlovarského kraje	73
3.1	Uvedení do problematiky tvorby koncepce	74
3.2	Členové pracovní skupiny	77
3.3	Konzultační skupiny	79
3.4	SWOT analýza	82
3.5	Definované cíle koncepce	86
4	Motivační systém	97
4.1	Absence motivace ke vzdělávání	99
4.2	Členové pracovní skupiny	102

4.3 Cílové skupiny motivačního systému **103**

4.4 Navržené aktivity motivačního systému **104**

Rejstřík **113**

Přílohy **113**

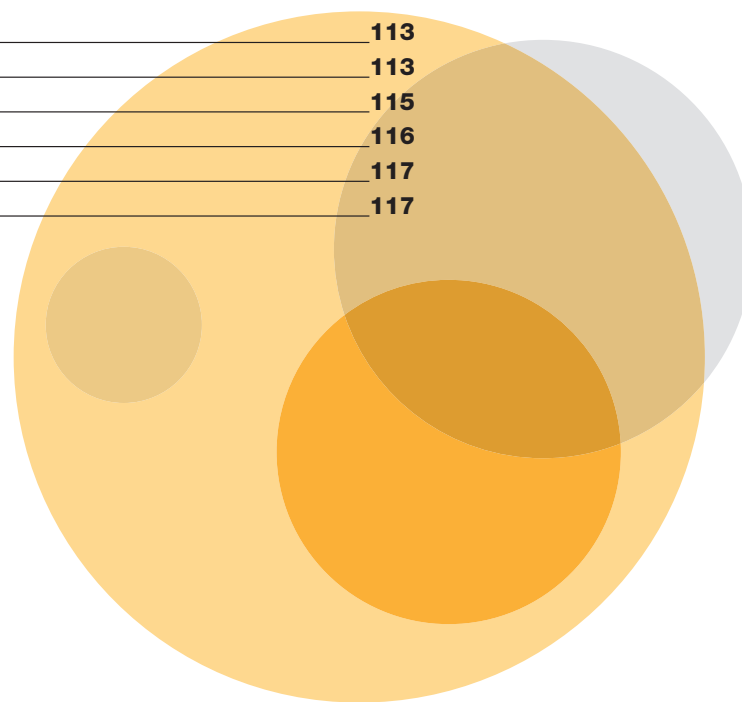
Použité zdroje **113**

Tabulky **115**

Obrázky **116**

Grafy **117**

Seznam použitých zkratek **117**

Úvod

Hlavními výstupy projektu Implementace Krajského akčního plánu 1 v Karlovarském kraji (dále „IKAP 1“) jsou Školská inkluzivní koncepce a Motivační systém pro žáky ohrožené předčasným ukončením vzdělávání spadající pod klíčovou aktivitu KA 4 Podpora inkluze. Tyto dokumenty vznikly metodou komunitního plánování, při kterém vznikly dvě pracovní skupiny. Do těchto skupin byli zapojeni odborníci, kterých se oblast společného vzdělávání týká. Prvním krokem bylo zpracování analýzy potřeb v daných oblastech, ze které vznikl dokument, jenž je v souladu s Metodikou rovných příležitostí. Dalším krokem bylo zpracování strategické části dokumentu.

Realizační tým inicioval pravidelná setkávání všech realizátorů ŠIK v České republice, poskytl svou analýzu ke sdílení a též vypracoval osnovu analýzy jako vstupní materiál pro diskusi o sběru dat podle Metodiky rovných příležitostí. Dokument vznikl ve spolupráci s těmito institucemi:

- Agentura pro sociální začleňování
- Národní institut dalšího vzdělávání – APIV B
- Národní ústav pro vzdělávání – PKAP
- Česká školní inspekce – krajský inspektorát KK
- pedagogicko-psychologická poradna
- středisko výchovné péče
- speciálně pedagogické centrum
- realizátoři projektů Místní akční plány II – pracovní skupiny pro rovné příležitosti
- ředitelé škol, PP různých stupňů vzdělávání
- pracovníci odboru školství, mládeže a tělovýchovy Karlovarského kraje
- Odbor sociálních věcí – koordinátor pro romské záležitosti a národnostní menšiny a integraci cizinců, orgán sociálněprávní ochrany dětí
- neziskové organizace působící na území Karlovarského kraje.

Cílem koncepce je vytvořit fungující systém spolupráce mezi aktéry v území a zvýšit kvalitu výuky. K tomu je třeba identifikovat problémy a potřeby v jednotlivých oblastech intervencí a navrhnout vhodná řešení. Plánování a realizace společného vzdělávání je proces, který se týká celého systému školství a všech jeho aktérů. Rovný přístup ke vzdělávání a kvalita výuky spolu vzájemně souvisí a jsou zárukou ekonomické prosperity celé společnosti.

Včasná a účinná podpora všestranného rozvoje každého dítěte by měla být poskytnuta v součinnosti rodiny, pedagogů a dalších odborných pracovníků během celého vzdělávacího procesu, a to:

- co nejdříve
- co nejflexibilněji (pokud nefunguje jeden přístup, zvolit jiný)
- co nejlépe (bez negativních vedlejších účinků)
- co nejlíže (s možností využití škol hlavního vzdělávacího proudu)
- pouze po nezbytnou dobu.

Tato koncepce slouží jako výchozí dokument pro podporu spolupráce mezi aktéry vzdělávání a měla by přispět ke zvýšení kvality výuky v Karlovarském kraji. Jedná se o „živý“ dokument, který by měl procházet revizí každý rok, doplňovat se o nová data. V případě zájmu o spolupráci na revizi koncepce kontaktujte Ing. Zuzanu Žitnou, hlavní manažerku projektu: zuzana.zitna@kr-karlovarsky.cz, tel.: 354 222 179.

Vstupní analýza

Vznik analýzy

2.1

Jako první krok bylo potřeba sumarizovat statistická data ze zdrojů doporučených v Metodice rovných příležitostí ve vzdělávání pro prioritní osu 3 OP VVV, č. j.: MSMT-34985/2017-2 (dále jen „Metodika“). Formou brainstormingu členové pracovních skupin detekovali různé problémy týkající se inkluze, tak jak je nastavena zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), znění pozdějších předpisů, a především vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, a současně možné příčiny ztráty motivace dětí a žáků pro vzdělávání.

Pracovní skupiny připravily několik anonymních dotazníkových šetření:

- pro pedagogické pracovníky – inkluze v současné podobě
- pro pedagogické pracovníky – demotivace žáků
- pro zákonné zástupce (klienty pedagogicko-psychologické poradny) – spokojenost se vzdělávací institucí jejich dítěte
- pro žáky 1. stupně ZŠ – spokojenost se vzdělávací institucí, do které chodí
- pro žáky 2. stupně ZŠ a SŠ – spokojenost se vzdělávací institucí, do které chodí.

Otázky dotazníkových šetření jsou přílohami P2a–e. Výsledky jsou součástí příloh P2a–c. Poslední dvě dotazníková šetření nebyla vyhodnocena do doby odevzdání koncepce z časových důvodů a vyhodnocení bude použito při revizi této koncepce. Dotazníky byly distribuovány do všech základních a středních škol v Karlovarském kraji.

Ne všechna povinná data podle Metodiky jsou veřejně dostupná nebo školami zjišťovaná, proto byl následně vytvořen elektronický dotazník pro ředitele středních, základních a mateřských škol. Ze středních škol byly dotazníky zodpovězeny z 82 % (23 škol), návratnost ze základních škol činila 57 % (63 škol) a z mateřských škol činila 37 % (47 škol). Vyplněná data nebyla ovšem relevantní (např. v oblasti výpočtů omluvených a neomluvených hodin, nákladovosti vzdělání pro rodiče a stravování), proto byli požádáni realizátoři projektů MAP II o spolupráci při vyjasnění těchto dat pouze pro základní a v některých případech i pro mateřské školy tak, aby bylo možné jejich srovnání. Z důvodu nedodání všech vyplněných dotazníků z území nebylo možné tato data vyhodnotit. Pracovní skupina, příp. realizační tým navazujícího implementačního projektu je přijmou jako jedno z východisek pro další práci.

Pracovní skupina pro tvorbu ŠIK následně vypracovala SWOT analýzu, z níž vyplynuly jednotlivé systémové, dlouhodobé a krátkodobé cíle této koncepce.

Karlovarský kraj

2.2

Karlovarský kraj leží na západě České republiky, sousedí s Ústeckým a Plzeňským krajem a s německými spolkovými zeměmi Bavorsko a Sasko.

Obrázek 1: Mapa ČR – Karlovarský kraj

Administrativně se kraj dělí na tři okresy: Karlovy Vary, Sokolov a Cheb, v nichž se nachází sedm obcí s rozšířenou působností.

Obrázek 2: Karlovarský kraj – jednotlivé okresy

K 31. 12. 2016 žilo v Karlovarském kraji celkem 296 749 obyvatel, osob do 19 let bylo 57 942, což představuje 19,53 %. Největší pokles byl ve sledovaném období zaznamenán ve věkové kategorii 15–19 let, a to o 6826 lidí.

Tabulka 1: Počty obyvatel v Karlovarském kraji dle věku k 31. 12.

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
věk										
0–4 let	15 367	16 020	16 518	16 779	16 760	16 040	15 258	14 551	13 967	13 866
5–9 let	14 264	14 230	14 373	14 526	14 305	14 871	15 676	16 354	16 735	16 480
10–14 let	15 537	14 689	14 020	13 811	13 551	13 630	13 546	13 582	13 680	14 139
15–19 let	20 283	19 754	18 838	17 798	16 182	15 177	14 324	13 654	13 458	13 457
celkem	65 451	64 693	63 749	62 914	60 798	59 718	58 804	58 141	57 840	57 942

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/45964418/33021217k1.pdf/6a8f029e-f4e7-4c86-8c99-880201e1a471?version=1.9>

S poklesem počtu obyvatel bude docházet i k podstatnému stárnutí populace, a tím i k poklesu mladé populace. V roce 2016 činil podíl mladých lidí do 19 let na celkové populaci kraje 19,53 %, v roce 2030 to bude o 2,55 % méně, v roce 2040 pak o 3,74 % méně a v roce 2050 o 3,64 % méně.

Tabulka 2: Výhled počtu obyvatel v Karlovarském kraji podle věku

rok	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
obyvatelstvo celkem	292 556	285 959	279 222	272 133	264 870	257 893	251 437
z toho ve věku 0–19 let	55 852	53 096	47 410	43 730	41 813	40 769	39 943
podíl v %							
0–4 let	14,2	13,9	13,4	13,6	14,6	15,1	14,9
5–9 let	16,2	15,3	14,5	14,2	14,8	15,6	15,9
10–14 let	18,2	17,3	15,8	15,2	15,3	15,6	16,2
15–19 let	15,5	19,6	18,0	16,7	16,5	16,3	16,4

Zdroj: Český statistický úřad, dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/45964418/33021217k1.pdf/6a8f029e-f4e7-4c86-8c99-880201e1a471?version=1.9>

Z této statistiky vyplývá, že reforma školství v Karlovarském kraji s dlouhodobou perspektivou má své jasné odůvodnění a že se bude muset přizpůsobit predikovanému vývoji.

Vzdělávací soustava v Karlovarském kraji

Přehled o školách a školských zařízeních, které působí v Karlovarském kraji, je uveden v následující tabulce, a to v členění podle okresů a zřizovatelů.

Tabulka 3: Školy a školská zařízení zapsané v rejstříku škol a školských zařízení k 31. 08. 2018

škola / školské zařízení	počet škol a školských zařízení							
	podle okresů				podle zřizovatele			
	celkem	CH	KV	SO	MŠMT	kraj	obec*	soukromé a církevní
mateřská škola	126	42	45	39		2	116	8
z toho MŠ při zdravotnickém zařízení	2	1	1			2		
základní škola	109	34	44	31	1	4	99	5
z toho ZŠ při zdravotnickém zařízení	2	1	1			2		
základní umělecká škola	20	6	8	6		1	19	
střední škola	34	9	18	7	1	22	2	9
z toho jazyková škola s pr. st. jaz. zkoušky	1		1			1		
vyšší odborná škola	4	1	3			4		
středisko praktického vyučování	1		1					1
Školní hospodářství	3	2	1			3		
domov mládeže	8	3	3	2		8		
dětský domov	4	2	2		1	3		
výchovný ústav	1		1		1			
středisko volného času	1		1				1	
dům dětí a mládeže	15	5	4	6			15	
školní družina	108	34	43	31		3	100	5
školní klub	8		8				8	
školní knihovna	1		1				1	
školní jídelna	169	52	62	55	1	9	156	3
školní jídelna - vývařovna	2	1		1			1	1
školní jídelna - výdejna	31	14	10	7		2	21	8

škola / školské zařízení	počet škol a školských zařízení							
	podle okresů				podle zřizovatele			
	celkem	CH	KV	SO	MŠMT	kraj	obec*	soukromé a církevní
pedagogicko-psychologická poradna	1		1			1		
speciální pedagogické centrum	2		2			1	1	
zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	2		1	1		1	1	
celkem	651	205	260	186	5	65	541	40

* obec nebo svazek obcí

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Činnost těchto 651 škol a školských zařízení vykonávalo celkem 264 právnických osob, z toho 85 v okrese Cheb, 99 v okrese Karlovy Vary a 80 v okrese Sokolov. Celkem 33 jejich bylo zřízeno Karlovarským krajem, 212 obcemi, 17 soukromníkem, 1 MŠMT a 1 církví.

Kromě běžných stupňů vzdělání existovalo v minulosti v Karlovarském kraji celkem 19 základních škol praktických, které jsou označovány také jako speciální nebo „zvláštní“ školy. V současné době zůstaly tyto základní školy ve městech: Karlovy Vary, Ostrov, Bochov, Toužim, Aš, Horní Slavkov, Chodov, Cheb, Kraslice, Mariánské Lázně.

V Karlovarském kraji nemá sídlo žádná veřejná vysoká škola. Jsou zde pouze pobočky těchto vysokých škol:

- Vysoká škola finanční a správní, a. s. – soukromá
- Fakulta ekonomická Západočeské univerzity v Plzni (Cheb) – veřejná
- Fakulta životního prostředí České zemědělské univerzity v Praze (K. Vary) – veřejná
- Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze (Cheb) – veřejná.

Karlovarský kraj se snaží motivovat vysokoškolské studenty poskytováním stipendií s cílem, aby se po absolutoriu vrátili zpět do kraje. Odliv mladých lidí představuje pro náš kraj velký problém. Tato situace se týká i pedagogických pracovníků, kteří odchází za lepším výdělkem do jiných oborů nebo Spolkové republiky Německo. Důsledkem je alarmující nedostatek kvalifikovaných pedagogických pracovníků, který bude jen růst vzhledem k vysoké průměrné věkové hranici učitelů. Karlovarský kraj proto již několik let poskytuje dotaci na podporu nekvalifikovaných pedagogů k získání kvalifikace. Dále ve spolupráci s Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity v Plzni probíhá na Střední pedagogické škole, gymnáziu a vyšší odborné škole Karlovy Vary magisterské studium pro doplnění kvalifikace učitele 1. stupně ZŠ a bakalářské studium pro učitele MŠ.

Mateřské školy

Kraj zřizuje 2 mateřské školy, které fungují při zdravotnických zařízeních, dalších 116 mateřských škol je zřizováno obcemi a 8 soukromými subjekty nebo církví.

Tabulka 4: Mateřské školy podle zřizovatele

školní rok		kraj	obec	soukromník	církev	celkem
15/16	CH	1	38	1	1	41
	KV	1	40	4	0	45
	SO	0	38	1	0	39
	KK	2	116	6	1	125
16/17	CH	1	38	1	1	41
	KV	1	40	4	0	45
	SO	0	38	1	0	39
	KK	2	116	6	1	125
17/18	CH	1	38	2	1	42
	KV	1	40	4	0	45
	SO	0	38	1	0	39
	KK	2	116	7	1	126

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Tabulka 5: Třídy a děti mateřských škol podle druhu poskytované péče

		15/16				16/17				17/18			
		běžné třídy		třídy pro děti se SVP		běžné třídy		třídy pro děti se SVP		běžné třídy		třídy pro děti se SVP	
		počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí
CH	celodenní	118	2 850	7	89	114	2 710	5	60	115	2 684	6	70
	polodenní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	118	2 850	7	89	114	2 710	5	60	115	2 684	6	70

		15/16				16/17				17/18			
		běžné třídy		třídy pro děti se SVP		běžné třídy		třídy pro děti se SVP		běžné třídy		třídy pro děti se SVP	
		počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí	počet tříd	počet dětí
KV	celodenní	146	3 505	1	14	146	3 350	1	12	147	3 463	1	16
	polodenní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	146	3 505	1	14	146	3 350	1	12	147	3 463	1	16
SO	celodenní	115	2 795	1	18	114	2 706	1	18	114	2 676	1	18
	polodenní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	115	2 795	1	18	114	2 706	1	18	114	2 676	1	18
KK	celodenní	379	9 150	9	121	374	8 766	7	90	376	8 823	8	104
	polodenní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	celkem	379	9 150	9	121	374	8 766	7	90	376	8 823	8	104

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Ve srovnání se školním rokem 2016/2017 došlo k mírnému nárůstu počtu dětí v běžných třídách o 57 dětí, tj. o 1,5 % celkového počtu všech dětí, z čehož vyplývá, že se zastavil trend snižujícího se počtu dětí umístěných v mateřských školách. Vzhledem ke skutečnosti, že byla legislativně stanovena povinnost předškolního vzdělávání dětí v posledním školním roce před nástupem k základnímu vzdělávání, je možné, že vývoj v počtu dětí v předškolním vzdělávání bude v následujícím období odlišný od vývoje v předchozích letech.

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami

2.4.1

Tabulka 6: Děti a třídy mateřských škol podle druhu znevýhodnění¹

školní rok	lokalita	mentální postižení	sluchové postižení	zrakové postižení	vady řeči	tělesné postižení	souběžné postižení více vadami	vývojové poruchy	autismus	celkem
		děti								
15/16	CH	1	2	2	65	4	4	2	5	7/85
	KV	0	0	0	14	0	0	0	0	1/14
	SO	0	0	0	18	0	0	0	0	1/18
	KK	1	2	2	97	4	4	2	5	9/117
16/17	CH	0	1	1	47	2	9	0	0	5/60
	KV	0	2	0	10	0	0	0	0	1/12
	SO	0	0	0	18	0	0	0	0	1/18
	KK	0	3	1	75	2	9	0	0	7/90
17/18	CH	0	0	11	47	0	9	0	3	6/70
	KV	0	0	0	13	0	2	1	0	1/16
	SO	0	0	0	18	0	0	0	0	1/18
	KK	0	0	11	78	0	11	1	3	8/104

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Ve srovnání s rokem 2016/2017 došlo v roce 2017/2018 k nárůstu počtu dětí s postižením ve třídách mateřských škol samostatně zřízených pro děti se zdravotním znevýhodněním o 15,5 %.

¹ V současné době je správně užívaný termín „znevýhodnění“, avšak náš zdroj čerpal data z výkazů MŠMT, kde se vyznačují počty „postižených“. Toto slovo je součástí této analýzy kvůli dodržení terminologie zdroje.

Tabulka 7: Individuálně integrované děti podle druhu znevýhodnění v mateřských školách²

	druh postižení								15/16	16/17	17/18
	mentální	sluchové	zrakové	vady řeči	tělesné	souběžné s více vadami	vývojové poruchy	autismus			
CH	2	0	2	10	4	9	9	1	33	32	37
KV	5	1	0	7	3	11	7	3	34	30	37
SO	3	1	0	13	2	9	1	3	15	19	32
KK	10	2	2	30	9	29	17	7	82	81	106

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Ve srovnání se školním rokem 2016/2017 vzrostl ve školním roce 2017/2018 celkový počet individuálně integrovaných dětí se zdravotním znevýhodněním v mateřských školách o 30,8 %. Jedním z důvodů tohoto nárůstu je větší zájem rodičů o zapojení svého dítěte do mateřské školy.

Tabulka 8: Jinak znevýhodněné děti a nadané děti

školní rok	lokalita	jinak znevýhodněné děti celkem	z toho	z odlišného kult. prostředí	jiné životní podmínky – socioekonomické	kombinace	nadaní	z toho mimořádně nadaní	
2016/2017	CH	5		0	5	0	0	0	0
	KV	74		68	6	0	2	1	
	SO	0		0	0	0	0	0	
	KK	79		68	11	0	2	1	
2017/2018	CH	8		1	7	0	0	0	
	KV	48		35	3	10	5	0	
	SO	9		1	3	5	0	0	
	KK	65		37	13	15	5	0	
2018/2019	CH	0		0	0	0	0	0	
	KV	7	2	5	0	7	0		
	SO	2	2	0	0	0	0		
	KK	9	4	5	0	7	0		

Zdroj: Školní matriky

² V současné době je správně užívaný termín „znevýhodnění“, avšak náš zdroj čerpal data z výkazů MŠMT, kde se vyznačují počty „postižených“. Toto slovo je součástí této analýzy kvůli dodržení terminologie zdroje.

Ve srovnání mezi školním rokem 2017/2018 a 2018/2019 klesl počet dětí znevýhodněných socio-ekonomickou nebo kulturní situací v rodině o 86 % a počet mimořádně nadaných dětí stoupl o 40 %. Tyto údaje se začaly sledovat až v roce 2016.

Nákladovost vzdělávání (pro rodinu)

2.4.2

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že průměrné náklady při vstupu do 1. ročníku jsou ve výši 1188 Kč. Jedná se o nákup nutného ošacení, obuvi, příp. hygienických potřeb. Dále byly zjišťovány přibližné náklady v jednotlivých ročnících předškolní docházky. Průměrná částka je ve výši 1574 Kč ročně. V tomto případě se jedná o vstupné do divadel, na koncerty a jiné kulturně vzdělávací akce, případně výuku cizího jazyka v rámci běžného denního režimu školy. Další dotazovanou položkou v případě mateřských škol byly náklady na volnočasové aktivity organizované školou v odpoledních hodinách, jde o různé kroužky, hudební, pohybové apod. Průměrné náklady jsou ve výši 1400 Kč ročně.

Stravování ve školní jídelně

2.4.3

Údaje týkající se stravování v MŠ v kraji byly vyhledány pouze u 116 škol zřízených obcemi. Naprostá většina mateřských škol má vlastní kuchyni. Všechny MŠ sledují počty vydaných jídel, tedy počty strávníků. V některých případech je více strávníků než počet dětí v MŠ, které jsou přihlášeny na celý den. To může být způsobeno tím, že je oběd vydán i dětem, které jsou přihlášeny jen na půlden. Naopak v případě, že je v MŠ méně strávníků, jde o vlastní speciální stravu konkrétního dítěte.

Některé MŠ zajišťují školní stravování i dětem, jejichž rodiče si obědy nemohou dovést z ekonomických důvodů. Většinou se jedná o nadační fond WOMEN FOR WOMEN nebo dotační program Obědy do škol, příp. jiné. V rámci Karlovarského kraje je do projektu Obědy do škol zapojeno 12 MŠ a 6 MŠ a ZŠ spojených v jednu právnickou osobu; celkem je podpořeno 119 dětí a žáků, je to o 228 méně, než bylo původně plánováno.

Tabulka 9: Poměr strážníků k celkovému počtu dětí v MŠ

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
počet dětí celkem – celodenní	8 770	8 370	8 421
počet strážníků	8 782	8 345	8 436

Stav vždy k 30. 09., zdroj: Školní matriky

Závěr kapitoly

- stabilní počet mateřských škol v kraji
- nárůst počtu individuálně integrovaných dětí v běžných třídách MŠ, mírný nárůst počtu dětí navštěvujících MŠ z důvodu zavedení povinné předškolní docházky
- mírný nárůst počtu diagnostikovaných nadaných dětí a zároveň skokový pokles počtu jinak znevýhodněných dětí
- z dotazníkového šetření vyplývá, že nákladovost pro rodinu v MŠ je školami poměrně dobře mapována, MŠ se cenově přizpůsobují sociální situaci rodin v dané oblasti
- možnost rodin s nepříznivou socioekonomickou situací využít financování obědů z projektů Obědy do škol nebo WOMEN FOR WOMEN

2.4.4

Základní školy

Ve školním roce 2017/2018 bylo v Karlovarském kraji celkem 109 základních škol, z toho v okrese Cheb 34, v okrese Karlovy Vary 44 a v okrese Sokolov 31. Zřizovatelem 4 základních škol byl kraj, 1 základní školu zřizovalo MŠMT, 5 soukromníci a zbylých 99 obce.

Tabulka 10: Základní školy podle zřizovatele

školní rok		kraj	obec	soukromník	MŠMT	celkem
15/16	CH	1	31	2	0	34
	KV	3	38	1	1	43
	SO	0	30	1	0	31
	KK	4	99	4	1	108
16/17	CH	1	31	2	0	34
	KV	3	38	2	1	44
	SO	0	30	1	0	31
	KK	4	99	5	1	109
17/18	CH	1	31	2	0	34
	KV	3	38	2	1	44
	SO	0	30	1	0	31
	KK	4	99	5	1	109

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

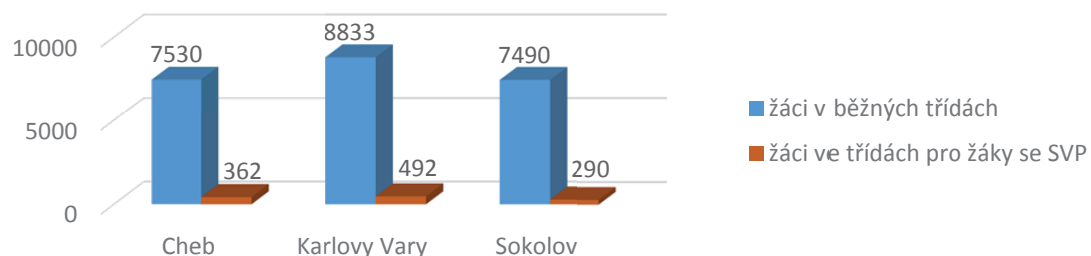
Tabulka 11: Třídy a žáci základních škol

lokality	16/17						17/18					
	běžné třídy		třídy pro žáky se SVP		celkem		běžné třídy		třídy pro žáky se SVP		celkem	
	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.	počet žáků	z toho 1. st.
CH	7 450	4 811	425	215	7 875	5 026	7 530	4 780	362	179	7 892	4 959
KV	8 785	5 565	466	287	9 251	5 852	8 833	5 558	492	271	9 325	5 829
SO	7 434	4 581	279	166	7 716	4 747	7 490	4 592	290	171	7 780	4 763
KK	23 669	14 957	1170	668	24 839	15 625	23 853	14 930	1 144	621	24 997	15 551

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Ve srovnání s předcházejícím školním rokem vzrostl v kraji celkový počet žáků v běžných třídách základních škol o 184 žáků, tj. o cca 0,78 %. Počet žáků ve třídách pro žáky se SVP se snížil o 26 žáků, tj. o necelých 2,22 %.

Graf 1: Grafické znázornění počtu žáků základních škol ve školním roce 2017/2018

Zdroj: Vlastní zpracování

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

2.5.1

Ve srovnání školních let 2016/2017 a 2017/2018 vzrostl počet žáků se SVP zařazených do vzdělávání v běžných třídách o 11,8 %, počet žáků ve třídách pro žáky se SVP se snížil o 2,2 % a počet znevýhodněných žáků s IVP poklesl o 1,37 %. Pravidelný nárůst počtu těchto žáků je důsledkem uplatňování společného vzdělávání a zvýšeného zájmu rodičů o zařazení dětí do běžných tříd základních škol. S tímto trendem souvisí i postupný pokles žáků, kteří se vzdělávají ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školního zákona.

Tabulka 12: Žáci se speciální vzdělávacími potřebami

		15/16	16/17	17/18
způsob vzdělání		1 587	1 800	2 013
žáci ve třídách zřízených pro žáky se SVP		1 177	1 170	1 144
žáci s výukou dle IVP	žáci s postižením	1 774	1 890	1 864
	nadaní žáci	14	17	20

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Tabulka 13: Individuálně integrovaní žáci podle druhu znevýhodnění³

školní rok	lokalita	mentální postižení	sluchové postižení	zrakové postižení	vady řeči	tělesné postižení	souběžné postižení více vadami	vývoj. poruchy učení	vývoj. poruchy chování	autismus	celkem
15/16	CH	15	4	2	17	8	6	338	78	14	482
	KV	19	13	6	5	9	18	442	122	13	647
	SO	11	6	7	13	3	13	295	100	10	458
	KK	45	23	15	35	20	37	1 075	300	37	1 587
16/17	CH	27	5	5	21	9	14	330	87	20	518
	KV	26	10	3	8	12	28	491	103	9	690
	SO	17	8	9	20	4	19	387	118	10	592
	KK	70	23	17	49	25	61	1 208	308	39	1 800
17/18	CH	31	6	5	25	5	51	299	101	10	533
	KV	17	5	3	15	10	49	628	92	7	826
	SO	20	12	8	29	2	55	425	99	4	654
	KK	68	23	16	69	17	155	1 352	292	21	2 013

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Největší nárůst individuálně integrovaných žáků byl zaznamenán v okrese Karlovy Vary, nejméně pak v okrese Cheb. Z hlediska druhu znevýhodnění jsou nejvíce zastoupeny vývojové poruchy učení a chování žáků integrovaných do běžných tříd.

³ V současné době je správně užívaný termín „znevýhodnění“, avšak náš zdroj čerpal data z výkazů MŠMT, kde se vyznačují počty „postižených“. Toto slovo je součástí této analýzy kvůli dodržení terminologie zdroje.

Tabulka 14: Třídy a žáci podle druhu znevýhodnění – třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona⁴

školní rok	lokalita	mentálně postižení	sluchové postižení	zrakové postižení	vady řeči	tělesné postižení	souběžné postižení více vadami	vývoj. poruchy učení	vývoj. poruchy chování	autismus	celkem
											žáci
15/16	CH	155	8	0	27	0	80	61	21	52	48/404
	KV	141	0	2	25	5	102	82	46	23	55/426
	SO	156	0	1	6	0	57	7	16	19	32/262
	KK	452	8	3	58	5	239	150	83	94	135/1092
16/17	CH	164	6	0	21	0	95	47	14	53	48/400
	KV	114	0	2	28	4	99	132	47	25	48/451
	SO	144	0	0	9	0	71	24	11	20	35/279
	KK	422	6	2	58	4	265	203	72	96	130/1170
17/18	CH	101	8	0	23	0	138	30	20	24	43/344
	KV	123	1	2	22	1	122	173	32	10	52/486
	SO	133	0	0	14	0	94	33	6	9	33/289
	KK	357	9	2	59	1	354	236	58	43	128/1144

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Meziročně největší nárůst počtu žáků zaznamenalo souběžné postižení více vadami, naopak se v kraji snižují počty žáků s diagnózou autismu, vývojových poruch chování a mentálního postižení. Z celkového pohledu se oproti předcházejícímu školnímu roku snížil počet tříd a i počet žáků, ale pokud se zaměříme jen na okresy, tak to platí pouze v okrese Cheb.

⁴ V současné době je správně užívaný termín „znevýhodnění“, avšak náš zdroj čerpal data z výkazů MŠMT, kde se vyznačují počty „postižených“. Toto slovo je součástí této analýzy kvůli dodržení terminologie zdroje.

Socioekonomické a kulturní znevýhodnění

2.5.2

Tento ukazatel se ve školních matrikách začal podrobněji sledovat až od školního roku 2016/2017. Školy uvádějí počty žáků z odlišného kulturního prostředí nebo s jinými životními podmínkami žáka.

Tabulka 15: Počty žáků jinak znevýhodněných

školní rok	lokalita	jinak znevýhodnění žáci celkem	z toho	z odlišného kult. prostředí	jiné životní podmínky – socioekonomické	kombinace
2016/2017	CH	19		8	9	2
	KV	15		8	7	0
	SO	0		0	0	0
	KK	34		16	16	2
2017/2018	CH	34		33	157	29
	KV	311		46	255	10
	SO	178		12	149	17
	KK	489		91	561	56
2018/2019	CH	350		34	252	64
	KV	551	83	451	17	
	SO	287	19	248	20	
	KK	1 188	136	951	101	

Zdroj: školní matriky

Z tabulky je patrné, že ve školním roce 2016/2017 pravděpodobně nebyly údaje řádně doplněny.

Nadaní žáci

V Karlovarském kraji působí akreditovaná vzdělávací instituce Mensa České republiky, která nabízí široké spektrum aktivit pro nadané děti, např. Logická olympiáda nebo Testování IQ. Cílem soutěže je upozornit veřejnost, že schopnost logického a samostatného uvažování je typ nadání.

Tabulka 16: Počty žáků běžných tříd a z toho počty žáků nadaných

	15/16	16/17	17/18
žáci v běžných třídách	23 175	23 669	23 853
z toho mimořádně nadaní převedení do vyššího ročníku	1	1	0
nadaní žáci s indiv. vzdělávacími plány	14	17	20

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

V kraji je vytvořena Krajská síť podpory nadání sdružující vzdělávací i jiné instituce, kterých se tato oblast dotýká. K problematice nadaných jsou pořádány kulaté stoly, na kterých si účastníci vzájemně vyměňují informace, zkušenosti i způsoby řešení situací z praxe. Krajská síť podpory nadání vzniká v rámci Systému podpory nadání, který je budován NIDV ve spolupráci s dalšími organizacemi (např. PPP, ČŠI, SPC, KÚ, NÚV, školami). Jeho cílem je maximální rozvoj potenciálu všech žáků, rozvíjení jejich tvořivosti, a to již od předškolního věku.

Absence

Absence žáků v jednotlivých ročnících byla zjišťována dotazníkovým šetřením. Z celkového počtu oslovených základních škol odpovědělo 63 základních škol, tedy 57 %.

Absence omluvená

Z níže uvedené tabulky je patrné, že průměrný počet omluvených hodin úměrně stoupá se zvyšujícím se věkem žáků – tj. nejvyšší absence je v 9. ročnících. Vyšší podíl omluvené absence v přípravných třídách může být způsoben například častějšími zdravotními potížemi v předškolním věku.

Tabulka 17: Omluvená absence u žáků ZŠ podle ročníků

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka
přípravná třída	117	11 763	100,54	134	16 293	121,59	129	10 605	82,21
1. ročník	1 667	115 750	69,44	1 641	181 294	110,48	1 611	106 398	66,04
2. ročník	1 626	124 505	76,57	1 746	128 576	73,64	1 661	114 466	68,91
3. ročník	1 533	114 861	74,93	1 600	129 705	81,07	1 743	127 897	73,38
4. ročník	1 402	117 815	84,03	1 501	113 705	75,75	1 628	130 607	80,23
5. ročník	1 385	114 954	83,00	1 409	124 804	88,58	1 533	119 854	78,18
6. ročník	1 247	129 609	103,94	1 291	129 091	99,99	1 304	134 869	103,43
7. ročník	1 284	144 300	112,38	1 230	131 942	107,27	1 288	145 632	113,07
8. ročník	1 233	149 815	121,50	1 228	154 069	125,46	1 193	139 742	117,13
9. ročník	1 174	169 813	144,64	1 130	158 444	140,22	1 150	151 815	132,01

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Absence neomluvená

Některé školy zcela nepochopily zadání realizovaného dotazníkového šetření, ve kterém byl požadován celkový počet žáků v jednotlivých ročnících a jejich absence, proto údaje v následující tabulce nemusí odpovídat realitě.

Tabulka 18: Neomluvená absence u žáků ZŠ podle ročníků

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka
1. ročník	1 907	614	0,32	1 933	761	0,39	1 822	332	0,18
2. ročník	1 816	707	0,39	2 152	640	0,30	1 861	1 077	0,58
3. ročník	1 717	977	0,57	1 851	702	0,38	1 976	759	0,38
4. ročník	1 660	406	0,24	1 751	1 049	0,60	1 854	1 204	0,65
5. ročník	1 567	1 596	1,02	1 589	793	0,50	1 702	2 069	1,22
6. ročník	1 564	1 948	1,25	1 580	2 035	1,29	1 671	2 396	1,43
7. ročník	1 583	3 924	2,48	1 576	2 607	1,65	1 624	3 805	2,34
8. ročník	1 578	2 695	1,71	1 554	3 292	2,12	1 557	3 791	2,43
9. ročník	1 465	1 457	0,99	1 359	2 152	1,58	1 417	3 104	2,19

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Výchovná opatření

Z níže uvedených údajů vyplývá, že základní školy uplatňují spíše pozitivní motivační prvek ve formě pochval oproti napomenutím a důtkám, příp. snížené známky z chování. Současně lze také konstatovat, že počty pochval se úměrně snižují a počty napomenutí či důtek se úměrně zvyšují spolu s rostoucím věkem žáků.

Z dotazníkového šetření realizátorů projektu Místní akční plán II vyplynulo, že ředitelé základních škol si často myslí, že nelze vykazovat pochvalu přímo do formuláře vysvědčení. Věc řeší pochvalnými listy mimo vysvědčení, takže se toto výchovné opatření neobjeví v oficiální statistice výchovných opatření, což může zkreslovat realitu.

Tabulka 19: Výchovná opatření u žáků ZŠ podle ročníků

školní rok	ročník	celkem žáků v ročníku	pochvala TU	pochvala ŘŠ	napomenutí TU	důtka TU	důtka ŘŠ	chování	
								uspokojivé	neuspokojivé
2014/2015	1.	1 793	669	8	31	11	4	3	0
	2.	1 684	638	25	84	31	10	6	1
	3.	1 591	521	24	149	60	17	5	2
	4.	1 492	527	59	200	92	33	6	4
	5.	1 466	579	79	252	172	52	22	2
	6.	1 585	552	55	397	264	122	40	5
	7.	1 633	601	92	487	320	163	65	23
	8.	1 657	608	131	492	288	154	58	23
	9.	1 672	593	140	351	186	120	34	16
2015/2016	1.	1 739	651	5	28	9	6	2	1
	2.	1 754	635	21	75	33	8	8	2
	3.	1 667	500	23	135	62	19	3	4
	4.	1 540	501	55	189	87	31	8	8
	5.	1 471	500	77	231	167	55	19	2
	6.	1 737	496	51	159	268	130	38	6
	7.	1 637	584	81	158	329	169	61	21
	8.	1 684	581	126	498	270	159	65	18
	9.	1 556	550	132	359	191	137	32	18

školní rok	ročník	celkem žáků v ročníku	pochvala TU	pochvala ŘŠ	napomenutí TU	důtka TU	důtka ŘŠ	chování	
								uspokojivé	neuspokojivé
2016/2017	1.	1 723	1 528	5	52	22	6	1	0
	2.	1 694	1 171	17	92	48	9	8	1
	3.	1 778	1 008	63	163	96	17	4	1
	4.	1 655	913	41	287	127	23	10	1
	5.	1 583	919	108	256	142	47	14	5
	6.	1 733	668	94	369	247	96	43	12
	7.	1 703	653	122	389	300	126	31	27
	8.	1 672	605	119	351	238	123	41	20
	9.	1 600	687	125	253	211	120	37	17

Zdroj: Školní matriky

Nákladovost vzdělávání (pro rodinu)

2.5.6

Tyto údaje byly zjišťovány dotazníkovým šetřením ve školách. Někteří z respondentů však nepochopili zadání, a proto jejich data nebyla zcela relevantní. Ze zbylých relevantních údajů byl vypočítán průměr jednotlivých nákladů takto:

náklady při vstupu do 1. ročníku ZŠ	886 Kč / žák / rok
náklady v dalších ročnících	915 Kč / žák / rok
náklady na volnočasové aktivity (šk. družina, šk. klub, kroužky atp.)	1 030 Kč / žák / rok

Stravování ve školní jídelně

2.5.7

Tyto údaje byly zjišťovány dotazníkovým šetřením. Z odpovědí vyplývá, že průměrná cena za 1 oběd ve školní jídelně či výdejně činí 25 Kč pro jednoho žáka. Základní školy, které disponují vlastní kuchyní, evidují počty strávníků. V případě, že škole poskytuje stravovací služby externí dodavatel, škola počty strávníků neeviduje. Rodiny s nepříznivou socioekonomickou situací mohou využít financování obědů z projektů Obědy do škol nebo WOMEN FOR WOMEN. V rámci Karlovarského kraje je do projektu Obědy do škol zapojeno 18 ZŠ a 6 MŠ a ZŠ spojených v jednu právnickou osobu; celkem je podpořeno 144 dětí a žáků, tedy o 339 méně než bylo původně plánováno.

Ukončení vzdělávání v základní škole

2.5.8

Vzdělávání v základní škole je ukončeno splněním devítileté povinné školní docházky, přičemž ti žáci, kteří úspěšně ukončí vzdělávací program základního vzdělávání, zároveň získají stupeň základního vzdělání.

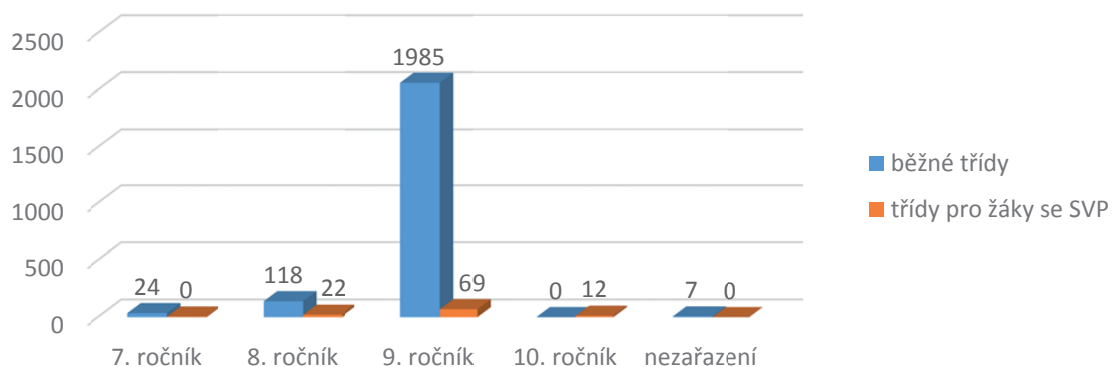
Tabulka 20: Počty žáků, kteří končí vzdělávání podle ročníku a zařazení

		celkem		7. ročník		8. ročník		9. ročník		10. ročník		nezařazení žáci	
		běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP	běžná třída	třída pro ŽSVP
15/16	CH	666	43	23	1	46	6	595	32	0	4	2	0
	KV	801	54	4	0	29	9	768	38	0	7	0	0
	SO	673	42	14	1	43	4	615	30	1	7	0	0
	KK	2 140	139	41	2	118	19	1 978	100	1	18	2	0
16/17	CH	673	48	16	1	42	13	613	26	0	8	1	0
	KV	829	29	3	0	35	3	787	22	0	4	4	0
	SO	741	31	16	4	69	5	661	22	0	0	1	0
	KK	2 243	108	35	5	140	21	2 061	70	0	12	6	0
17/18	CH	690	36	13	0	43	6	629	26	0	4	5	0
	KV	787	39	4	0	37	12	744	21	0	6	2	0
	SO	658	28	7	0	38	4	612	22	0	2	0	0
	KK	2 135	103	24	0	118	22	1 985	69	0	12	7	0

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Ve školním roce 2017/2018 ukončilo vzdělávání v běžných třídách základních škol o 108 žáků méně (4,6 %) než v roce předchozím. Nejvíce absolventů základních škol odchází řádně v 9. ročníku, následují absolventi povinné školní docházky, kteří odcházejí z 8. ročníku (tedy 1x opakovali ročník), dále ti, kteří odcházejí ze 7. ročníku (tedy 2x opakovali ročník), a nejnižší procentuální podíl činí absolventi povinné školní docházky, kteří požádají o doplnění základního vzdělání, tedy absolvují i 10. rok školní docházky (žák, který splnil povinnou školní docházku, ale neukončil ZŠ úspěšně).

Graf 2: Grafické znázornění počtu žáků ZŠ, kteří ukončili vzdělávání ve školním roce 2017/2018

Zdroj: Vlastní zpracování

Žáci, kteří odešli ze základní školy na víceletá gymnázia

2.5.9

Ve školním roce 2016/2017 odešlo na víceletá gymnázia celkem 309 žáků, v následujícím roce to bylo 295 žáků a v posledním sledovaném roce 303 žáků.

Tabulka 21: Odchody žáků ZŠ na víceletá gymnázia

počet žáků	2016/2017	2017/2018	2018/2019
v 5. ročníku ZŠ	2 767	2 941	-
v 7. ročníku ZŠ	2 278	2 233	-
z nich odešlo na víceletá gymnázia			
8letá	281	275	285
6letá	28	20	18

Stav vždy k 30. 09., zdroj: Školní matriky

Závěr kapitoly

2.5.10

- pokles počtu žáků ve třídách zřízených pro žáky se SVP, související s nárůstem počtu individuálně integrovaných žáků v běžných třídách
- nejčastěji zastoupená a stále rostoucí kategorie SVP u žáků ZŠ je vývojová porucha učení
- růst počtu žáků se socioekonomickým znevýhodněním – pravděpodobně související s vysokým počtem sociálně vyloučených lokalit v Karlovarském kraji
- růst počtu žáků z odlišného kulturního prostředí souvisí s přílivem cizích státních příslušníků do Karlovarského kraje
- rostoucí počet nadaných žáků, ale v poměru s celkovým počtem žáků v kraji se jedná o velmi nízké číslo, může být způsobeno neochotou rodičů nechat své dítě vyšetřit
- rostoucí průměrný počet omluvených a neomluvených hodin na jednoho žáka v průběhu plnění povinné školní docházky – problém s asistovaným záškoláctvím, které se těžko dokazuje a řeší, školy si často nejsou jisty svými kompetencemi
- převaha výchovných opatření s pozitivní motivací (např. pochvaly) oproti negativní (např. důtky)

- ZŠ příliš nesledují nákladovost vzdělávání pro rodinu, v dotazníkovém šetření odpovídaly spíše podle odhadu; zvýšení atraktivnosti školy pro rodiče podle nabízených mimoškolních aktivit
- některé školy v kraji volí způsob stravování prostřednictvím externí dodavatelské firmy, tudíž nemají přehled o počtu stravovaných žáků; některé ZŠ jsou zapojeny do projektu Obědy do škol nebo získávají finanční prostředky z nadačního fondu WOMEN FOR WOMEN
- vyšší preference rodičů volit pro své dítě víceleté gymnázium před 2. stupněm základních škol
- vyšší počet žáků ukončujících školní docházku v 7. a 8. ročníku

Střední školy

2.6

V Karlovarském kraji se ve školním roce 2017/2018 uskutečňovalo vzdělávání celkem ve 34 středních školách. Ze středních škol uvedených v tabulce je 22 zřizovaných krajem, 9 soukromníkem, 2 obcí a 1 MŠMT. Školy zřizované církví v kraji zastoupeny nejsou. V průběhu školního roku 2017/2018 došlo k zániku 4 středních škol zřizovaných Karlovarským krajem, přičemž ve třech případech došlo ke sloučení s jinými středními školami a v jednom případě došlo k rozdělení střední školy mezi dvě nástupnické organizace. Ve středních školách v Karlovarském kraji měli uchazeči možnost volit obory vzdělání z následujících oborových skupin:

Ekologie a ochrana životního prostředí	Zdravotnictví
Informatické obory	Ekonomika a administrativa
Strojírenství a strojírenská výroba	Podnikání v různých oborech, odvětvích
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	Gastronomie, hotelnictví a turismus
Technická chemie a chemie silikátů	Obchod
Potravinářství a potravinářská chemie	Právo, právní a veřejnosprávní činnost
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	Osobní a provozní služby
Stavebnictví, geodézie a kartografie	Publicistika, knihovnictví a informatika
Doprava a spoje	Pedagogika, učitelství a sociální péče
Speciální a interdisciplinární obory	Obecně odborná příprava
Zemědělství a lesnictví	Obecná příprava
	Umění a užité umění

Tabulka 22: Počty středních škol podle zřizovatele

školní rok	lokalita	kraj	obec	soukromník	MŠMT	celkem
15/16	CH	6	1	2	0	9
	KV	15	0	4	1	20
	SO	6	1	2	0	9
	KK	27	2	8	1	38
16/17	CH	6	1	2	0	9
	KV	14	0	5	1	20
	SO	6	1	2	0	9
	KK	26	2	9	1	38

školní rok	lokalita	kraj	obec	soukromník	MŠMT	celkem
17/18	CH	6	1	2	0	9
	KV	12	0	5	1	18
	SO	4	1	2	0	7
	KK	22	2	9	1	34

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Počty žáků středních škol

2.6.1

Ve školním roce 2017/2018 zahájilo vzdělávání ve všech ročnících středních škol celkem 10 743 žáků, z toho 10 460 žáků v denní formě vzdělávání a 283 žáků v ostatních formách vzdělávání. Oproti předchozímu školnímu roku to představuje celkový pokles o 251 žáků (2,28 %), v denní formě vzdělávání jde o pokles o 155 žáků (1,46 %), v ostatních formách vzdělávání byl zaznamenán pokles o 96 žáků (25,33 %).

Tabulka 23: Počty žáků středních škol podle stupně vzdělání

školní rok	forma vzdělávání	žáci v oborech vzdělání, ve kterých lze získat							celkem
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou				celkem	
				G 4letá	G 6letá	G 8letá	SOŠ (včetně nástaveb)		
15/16	denní	20	2 852	849	53	2 455	4 404	7 761	10 633
	ostatní	0	25	0	0	0	330	355	355
	celkem	20	2 877	849	53	2 455	4 734	8 116	10 988
16/17	denní	94	2 711	838	80	2 448	4 444	7 810	10 615
	ostatní	0	0	0	0	0	379	379	379
	celkem	94	2 711	838	80	2 448	4 823	8 189	10 994
17/18	denní	104	2 635	814	97	2 389	4 421	7 721	10 460
	ostatní	0	0	0	0	0	283	283	283
	celkem	104	2 635	814	97	2 389	4 704	8 004	10 743

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Počet žáků vzrostl v segmentu středního vzdělávání, a to o 10 žáků (10,64 %). Dále došlo k nárůstu v sektoru šestiletého gymnázia, kde byl nárůst způsoben náběhem dalšího ročníku. Naopak největší pokles byl zaznamenán v segmentu středního vzdělávání s výučním listem a v segmentu čtyřletého gymnázia, kde došlo k celkovému úbytku žáků shodně o 2,80, resp. 2,86 %. Přesto celkové rozložení žáků podle stupně vzdělání se oproti minulému období nezměnilo.

Přijímací řízení

Střední školy nabídly pro školní rok 2017/2018 zhruba o 30 % vyšší počet volných míst ke vzdělávání, než činil počet skutečně přijatých žáků. Nejvyšší poptávka byla zaznamenána tradičně u většiny víceletých gymnázií, u většiny ostatních oborů naopak docházelo k vyhlášení dalších kol přijímacího řízení, výjimkou nebylo i čtvrté kolo. Na jaře roku 2017, tedy pro školní rok 2017/2018 konali všichni uchazeči o vzdělání v oborech ukončovaných maturitní zkouškou povinné přijímací zkoušky z českého jazyka a literatury, které vyhlásilo MŠMT a administrativně zajistil CERMAT. Vzhledem ke skutečnosti, že nebyla centrálně stanovena minimální hranice úspěšnosti, doporučila tuto hranici rada kraje, a to po vyhodnocení výsledků přijímacího řízení z předchozích let. Důvodem k tomu byl zejména fakt, že demografický vývoj v kraji má stále stagnující charakter a při nabídce volných míst v oborech vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou, která významně převyšuje poptávku, by do těchto oborů byli fakticky přijati všichni uchazeči, kteří vykonali přijímací zkoušku bez ohledu na úspěšnost.

V rámci propagace středního vzdělávání byly pro žáky základních škol již tradičně uspořádány regionální výstavy „Kam po základní škole“ v Ostrově, Sokolově a Chebu, a to za finančního přispění kraje. Jejich organizaci zajišťovaly Střední průmyslová škola Ostrov, příspěvková organizace, Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov, příspěvková organizace, a Integrovaná střední škola Cheb, příspěvková organizace.

Prioritou rozvoje Karlovarského kraje je mimo jiné rozvoj lidských zdrojů, který v sobě jako jeden z cílů zahrnuje zatraktivnit obory vzdělání, u nichž existuje reálná obava o jejich vymizení z oborové struktury v kraji, protože malý zájem uchazečů nutí ředitele středních škol některé tyto obory vůbec neotvírat. Rozložení v naplněnosti mezi maturitními a učebními obory vzdělání není optimální v důsledku předimenzovaných záměrů přijímaných žáků. Současná praxe je taková, že do gymnázií jsou přijímáni žáci bez potřebných studijních předpokladů, kteří by mohli být úspěšnější na některém z maturitních oborů středních odborných škol, kde je naopak řada žáků, kteří patří do učebních oborů. Důsledkem je těžké uplatnění absolventů na trhu práce, protože neodpovídá požadavkům zaměstnavatelů. Ani zavedení přijímacích zkoušek do maturitních oborů vzdělání nemohlo bez současného sní-

2.6.2

žení záměrů počtu přijímaných a stanovení patřičné hranice úspěšnosti samo o sobě zvrátit tento negativní trend. Doprovodným jevem je i zánik či nenaplněnost některých oborů požadovaných trhem práce (např. tesař, klempíř, zahradník, zedník, malíř, řezník, prodavač).

Tabulka 24: Nově přijatí žáci do středních škol

školní rok	forma vzdělávání	žáci v oborech vzdělání, ve kterých lze získat							celkem
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou				celkem	
				G 4letá	G 6letá	G 8letá	SOŠ		
15/16	denní	8	1 004	228	24	316	1 290	1 858	2 870
	ostatní	0	0	0	0	0	101	101	101
	celkem	8	1 004	228	24	316	1 391	1 959	2 971
16/17	denní	72	958	194	27	316	1 287	1 824	2 854
	ostatní	0	0	0	0	0	201	201	201
	celkem	72	958	194	27	316	1 488	2 025	3 055
17/18	denní	31	1 021	196	23	306	1 298	1 823	2 875
	ostatní	0	0	0	0	0	47	47	47
	celkem	31	1 021	196	23	306	1 345	1 870	2 922
18/19	denní	10	957	174	18	314	1 134	1 640	2 607
	ostatní	0	0	0	0	0	76	76	76
	celkem	10	957	174	18	314	1 210	1 716	2 683

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Celkový počet přijímaných žáků ke vzdělávání ve středních školách v závislosti na demografickém vývoji s výjimkou počtu přijatých již několik let klesá. Vzhledem k tomu, že většina nabízených oborů vzdělání je souběžně vyučována i v ostatních krajích, není reálné zvýšit počet uchazečů a následně i přijatých o uchazeče z jiných krajů.

Záměry a nově přijatí do 1. ročníků SŠ

Vlivem nepříznivého demografického vývoje a současně způsobem financování přímých výdajů na vzdělávání jsou střední školy nuceny nadsazovat záměry počtu přijímaných žáků; vzniká tak přetrvávající značná disproporce. Pokles žáků od roku 2007 však nebyl ze strany zřizovatele středních škol nijak koncepčně řešen.

Tabulka 25: Záměry počtu přijímaných žáků do 1. ročníků SŠ v porovnání s nově přijatými žáky

obory	30. 9. 2015		30. 9. 2016		30. 9. 2017	
	záměr 15/16	nově přijatí 1. ročník	záměr 16/17	nově přijatí 1. ročník	záměr 17/18	nově přijatí 1. ročník
gymnázium víceleté	330	333	330	329	330	315
gymnázium čtyřleté	240	221	210	190	210	196
obory M+L	1 503	1 103	1 412	1 077	1 394	1 064
obory H	1 182	775	1 179	735	1 197	807
obory E	311	179	312	151	313	154
obory C	0	3	0	6	0	4
celkem SŠ	3 566	2 614	3 443	2 488	3 444	2 540

Zdroj: Vlastní evidence OŠMT

Uchazeči o přijetí na gymnázia podle délky studia

Ve srovnání podílu uchazečů o studium na gymnáziu mezi ČR a naším krajem jsou počty zájemců v kraji nižší. V ČR jde o 22,1 % na 4letá gymnázia, o 5,3 % na 6letá gymnázia a o 17,5 % na 8letá gymnázia. Podíly těchto uchazečů v Karlovarském kraji ukazuje tabulka níže.

Tabulka 26: Podíl uchazečů hlásících se na gymnázia ve srovnání s počty žáků v 5., 7. a 9. ročnících a s počty přijatých pro školní rok 2017/2018

gymnázium	počet přijatých	podíl přijatých v kraji oproti celkovému počtu žáků v ročníku	podíl na celkovém počtu žáků 1. ročníků
4leté	197	13,2 %	7,7 %
6leté	23	1,4 %	0,9 %
8leté	292	18,8 %	11,5 %

Zdroj: Vlastní evidence OŠMT

Úspěšnost u jednotné přijímací zkoušky

Do maturitních oborů vzdělání jsou přijímáni žáci bez odpovídajících studijních předpokladů, což potvrzují i výsledky přijímacích zkoušek, které náš kraj ve srovnání s úspěšností žáků v rámci celé ČR zařazují na poslední místo. Pro školní rok 2017/2018 konalo v Karlovarském kraji jednotnou přijímací zkoušku na střední školy bez ohledu na zřizovatele z českého jazyka (CJL) 1669 uchazečů a z matematiky (MAT) 1677 uchazečů. Ve srovnání s celkovými počty v ČR se jedná o 2,7 % ve zkoušce z CJL i MAT.

Tabulka 27: Oborová struktura uchazečů o studium v maturitních oborech pro školní rok 2017/2018

typ SŠ	KK	
	počet	%
4letá G	282	14,43
SOŠ	1 335	68,32
SOU s maturitou	206	10,54
nástavby	131	6,70
celkem	1 954	100,00

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 28: Úspěšnost u JPZ 4leté obory – % skóre – lepší pokus

typ SŠ	CJL		MAT	
	ČR	KK	ČR	KK
4leté G	74,5 %	71,3 %	64,1 %	58,6 %
6leté G	61,7 %	54,0 %	48,0 %	30,0 %
8leté G	55,4 %	50,4 %	53,7 %	43,6 %
SOŠ	59,7 %	57,1 %	45,9 %	39,1 %
SOU s maturitou	50,8 %	48,3 %	37,4 %	30,4 %
nástavby	41,3 %	40,8 %	22,1 %	19,1 %
celkem	60,0 %	60,3 %	46,3 %	46,0 %

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Nejvíce vykazovanou kategorií SVP jsou vývojové poruchy učení, mentální postižení a vývojové poruchy chování. Nejvíce takto hendikepovaných žáků je během sledovaného období v okrese Karlovy Vary, v okrese Cheb se jejich počet snižuje a v okrese Sokolov jejich počet kolísá.

Tabulka 29: Počty žáků SŠ se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách⁵

školní rok	lokalita	mentální postižení	sluchové postižení	zrakové postižení	vady řeči	tělesné postižení	více vad	vývoj. poruchy učení	vývoj. poruchy chování	autismus	celkem
15/16	CH	16	3	3	0	7	4	89	9	6	137
	KV	10	3	0	0	11	10	144	15	1	194
	SO	4	2	0	1	0	7	109	6	4	133
	KK	30	8	3	1	18	21	342	30	11	464
16/17	CH	12	2	4	0	6	0	79	11	7	121
	KV	22	3	1	0	11	10	141	25	3	216
	SO	14	5	0	1	0	6	126	8	5	165
	KK	48	10	5	1	17	16	346	44	15	502
17/18	CH	6	1	4	0	5	4	80	11	2	113
	KV	16	3	1	1	9	9	168	20	3	230
	SO	12	5	0	0	1	12	113	7	2	152
	KK	34	9	5	1	15	25	361	38	7	495

Zdroj: Školní matriky

⁵ V současné době je správně užíván termín „znevýchodnění“, avšak náš zdroj čerpal data z výkazů MŠMT, kde se vyznačují počty „postižených“. Toto slovo je součástí této analýzy kvůli dodržení terminologie zdroje.

Tabulka 30: Počty žáků jinak znevýhodněných

školní rok	lokalita	jinak znevýhodnění žáci celkem	z toho	z odlišného kult. prostředí	jiné životní podmínky – socioekonomické	kombinace
2016/2017	CH	7		3	0	4
	KV	0		0	0	0
	SO	1		0	1	0
	KK	8		3	1	4
2017/2018	CH	4		1	2	1
	KV	33		6	25	2
	SO	27		1	23	3
	KK	64		8	50	6
2018/2019	CH	21		3	17	1
	KV	62		9	51	2
	SO	37		9	26	2
	KK	120		21	94	5

Zdroj: Školní matriky

Ve školách chybí školní psychologové či sociální pedagogové, výchovní poradci se tuto funkci snaží často nahradit, ale při jejich výši pedagogického úvazku a samotné náplni práce výchovného poradenství není v jejich silách, aby podchytili vše.

Nadaní žáci

2.6.5

Z následující tabulky vyplývá, že v Karlovarském kraji každý školní rok roste počet nadaných. V uplynulém školním roce jich bylo nejvíce diagnostikovaných v okrese Cheb, nejméně pak v okrese Karlovy Vary.

Tabulka 31: Počty žáků nadaných a mimořádně nadaných

školní rok	lokalita	nadaní	z toho mimořádně nadaní
2016/2017	CH	3	3
	KV	5	5
	SO	2	1
	KK	10	9
2017/2018	CH	6	4
	KV	1	1
	SO	7	5
	KK	14	10
2018/2019	CH	9	5
	KV	2	2
	SO	5	2
	KK	16	9

Zdroj: Školní matriky

Absence

2.6.6

Omluvená absence

Z tabulky jasně vyplývá, že s rostoucím věkem žáků roste i průměrný počet omluvených hodin absence na jednoho žáka. Nejnižší míra omluvené absence je u primánů. Pokud bychom brali v potaz jen žáky ve věku středoškoláků, má jejich absence také stoupající tendenci, avšak ve 4. ročníku se snižuje. Nejpravděpodobnějším důvodem je blížící se maturitní zkouška.

Tabulka 32: Omluvená absence u žáků SŠ podle ročníků

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka
prima	389	28 662	74	386	26 032	67	360	23 575	65
sekunda	382	30 633	80	385	32 834	85	386	28 830	75
tercie	411	39 261	96	399	38 981	98	411	42 742	104
kvarta	408	36 257	89	385	34 739	90	394	36 118	92
1.	1 773	204 237	115	1 755	207 918	118	1 764	214 108	121
2.	1 585	207 193	131	1 564	202 858	130	1 540	195 687	127
3.	1 284	179 692	140	1 411	191 083	135	1 358	166 308	122
4.	985	106 604	108	855	90 242	106	873	85 165	98
1. roč. nástavba	23	1 966	85	21	1 351	64	19	1 647	87
2. roč. nástavba	21	1 294	62	15	718	48	14	1 076	77

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Neomluvená absence

Nejvyšší průměrný počet neomluvených hodin na žáka ze vzorku středních škol, které odpověděly v dotazníkovém šetření, činí 22,5 hodiny. To se však týká 2. ročníku nástavbového studia. V běžné střední škole je to 8 hodin. Stejně jako u omluvené absence se průměrný počet neomluvených hodin zvyšuje s přibývajícím věkem žáka.

Tabulka 33: Neomluvená absence u žáků SŠ podle ročníků

	2014/2015			2015/2016			2016/2017		
	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka	počet žáků	počet hodin	ø na 1 žáka
prima	389	27	0,1	386	77	0,2	360	10	0,0
sekunda	382	19	0,0	385	34	0,1	386	45	0,1
tercie	411	352	0,9	399	57	0,1	411	15	0,0
kvarta	408	113	0,3	385	115	0,3	394	54	0,1
1.	1 773	10 348	5,8	1 755	9 312	5,3	1 764	7 957	4,5
2.	1 585	7 192	4,5	1 564	8 010	5,1	1 540	5 926	3,8
3.	1 284	8 542	6,7	1 411	7 699	5,5	1 358	6 823	5,0
4.	985	6 912	7,0	855	6 834	8,0	873	5 151	5,9
1. roč. nástavba	23	517	22,5	21	209	10,0	19	87	4,6
2. roč. nástavba	21	74	3,5	15	78	5,2	14	27	1,9

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Výchovná opatření

2.6.7

Výchovná opatření v jednotlivých ročnících byla zjišťována dotazníkovým šetřením. Je patrné, že střední školy již přistupují k přísnějším formám výchovných opatření, tedy podmíněnému vyloučení či přímo vyloučení ze školy.

Tabulka 34: Výchovná opatření u žáků SŠ podle ročníků

školní rok	ročník	celkem žáků v ročníku	pochvala TU	pochvala ŘŠ	napomenutí TU	důtka TU	důtka ŘŠ	chování		podmíněné vyloučení	vyloučení
								uspokojivé	neuspokojivé		
2014/2015	1.	1 854	436	109	210	351	246	156	66	83	2
	2.	1 661	434	111	141	247	124	115	47	50	3
	3.	1 423	308	93	106	174	106	94	47	30	1
	4.	1 058	290	75	65	78	48	27	16	4	0
2015/2016	1.	1 638	426	83	183	372	196	200	132	62	25
	2.	1 463	306	85	163	244	125	200	99	33	22
	3.	1 321	257	74	81	175	102	82	43	20	6
	4.	691	155	26	27	40	34	27	7	0	0
2016/2017	1.	1 770	437	181	229	346	177	210	173	51	23
	2.	1 477	447	120	129	220	84	64	191	20	4
	3.	1 290	234	59	93	223	129	177	53	15	14
	4.	776	175	68	31	58	43	43	6	5	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Nákladovost vzdělávání (pro rodinu)

2.6.8

Tyto údaje byly zjišťovány dotazníkovým šetřením. Průměrný náklad při nástupu do 1. ročníku střední školy činí 3200 Kč na jednoho žáka, průměrné náklady v dalších ročnících jsou 2865 Kč. Existují však velké výkyvy, vše závisí na oboru, který si žák vybere. Obecně platí, že obory s odborným zaměřením vyžadují vyšší náklady ze strany zákonných zástupců.

Stravování ve školní jídelně

2.6.9

Tyto údaje byly zjišťovány dotazníkovým šetřením. Evidence strávníků závisí na skutečnosti, zda škola má vlastní jídelnu, či pouze výdejnu. Většina středních škol v kraji nabízí svým žákům možnost stravování ve školní výdejně, stravování zajišťuje ovšem externí dodavatel, v takovém případě škola evidenci strávníků nevede. Průměrný náklad na 1 oběd pro žáka střední školy činí 25 Kč.

Absolventi středních škol

2.6.10

Ve školním roce 2017/2018 byl oproti školnímu roku 2016/2017 zaznamenán pokles počtu absolventů středních škol, a to o 116 osob, tj. o 6,44 %, z toho u denní formy vzdělávání byl zaznamenán pokles o 105 osob, u ostatních forem naopak pokles o 11 osob.

Tabulka 35: Absolventi středních škol

školní rok	forma vzdělávání	absolventi v oborech vzdělání, ve kterých lze získat			
		střední vzdělání	střední vzdělání s výučním listem	střední vzdělání s maturitní zkouškou	celkem
15/16	denní forma	8	542	1 105	1 655
	ostatní formy	0	1	57	58
	celkem	8	543	1 162	1 713
16/17	denní forma	5	583	1 183	1 771
	ostatní formy	0	0	30	30
	celkem	5	583	1 213	1 801
17/18	denní forma	7	531	1 128	1 666
	ostatní formy	0	0	19	19
	celkem	7	531	1 147	1 685

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Jiné případy ukončení vzdělávání

Další skupinou žáků končících střední vzdělávání jsou absolventi, kteří vykonali závěrečnou zkoušku či maturitu později než 30. září roku, v němž přestali být žáky školy, a osoby, které ukončily vzdělávání bez předepsané zkoušky (ukončily úspěšně poslední ročník, ale zkoušku nevykonaly).

Tabulka 36: Jiné případy ukončení vzdělávání – všechny školy bez rozdílu zřizovatele

školní rok	jiné případy ukončení vzdělávání			
	další absolventi	z toho dívky	ukončivší bez zkoušky	z toho dívky
14/15	95	46	458	232
15/16	102	40	402	192
16/17	106	54	360	151
17/18	82	43	341	168

Zdroj: Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018

Úspěšnost žáků u maturitní zkoušky – jarní + podzimní termín

Jarní termíny:

V roce 2015 bylo u maturitní zkoušky úspěšných 71,60 % žáků, kteří ji konali, neúspěšných bylo 28,40 % v případě středních škol bez ohledu na zřizovatele, tedy všech středních škol v Karlovarském kraji. V roce 2016 bylo úspěšných 72,81 % maturantů a neúspěšných 27,19 %. V roce 2017 bylo úspěšných 71,61 % maturantů a neúspěšných 28,39 %.

Jarní + podzimní termíny:

Po prvním opravném termínu v roce 2015 bylo celkem úspěšných 84,24 % maturantů, neúspěšných 15,76 %. V roce 2016 bylo úspěšných 83,40 %, neúspěšných 16,61 %. V roce 2017 bylo úspěšných 85,27 %, neúspěšných 14,73 %.

Tato data vycházejí ze zpracování výsledků maturitních zkoušek společnosti CERMAT pracovníky odboru školství, mládeže a tělovýchovy KK.

Úspěšnost žáků u závěrečné zkoušky

Data se podařilo získat pouze za školní rok 2016/2017. V oborech s výučním listem, a to ve tříletých i dvouletých, bylo v 1. ročníku 1061 žáků. Do 2. ročníku nastoupilo 860 žáků a do 3. ročníku 818 žáků. Poslední ročník však ukončilo pouze 652 žáků, ze kterých bylo 627 úspěšných u závěrečné zkoušky (96,16 %).

Tabulka 37: Úspěšnost žáků SŠ u závěrečné zkoušky

počet žáků při nástupu = 1. ročník = k 30. 9. 2014 (dle výkazu)	počet žáků 2. ročník = k 30. 9. 2015 (dle výkazu)	počet žáků v posl. ročníku k 30. 9. 2016 (dle výkazu)	počet žáků, kteří úspěšně ukončili posl. ročník (včetně opr. termínu)	konali závěrečnou zkoušku (řádný + opravný termín)			
				absolventi 2016/2017	úspěšně absolventi 2016/2017	úspěšně složili ZZ abs. 16-17 / úsp. ukončili posl. r. I/G	úspěšně složili ZZ abs. 16-17 / konající ZZ I/H
1 061	860	818	652	655	627	96,17 %	95,73 %

Zdroj: Vlastní evidence OŠMT

V současné době pracuje odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Karlovarského kraje na úpravě oborové struktury středních škol tak, aby byly naplněny požadavky škol, trhu práce a absolventi byli dobře zaměstnatelní. V září 2018 byla zastupitelstvem kraje projednána zákonodárná iniciativa o přesunu kompetencí týkající se předpokládaného počtu přijímaných uchazečů do jednotlivých oborů vzdělání a forem vzdělávání z ředitelů středních škol na zřizovatele, v současné době je předložena k projednání na vládní úrovni. Současně byla změněna Pravidla pro poskytování stipendií žákům vzdělávajícím se ve vybraných oborech vzdělání ve středních školách zřizovaných Karlovarským krajem tak, aby plnila svou motivační funkci ideálním způsobem. Karlovarský kraj mimo jiné podporuje návrat absolventů vysokých škol zpět do kraje prostřednictvím stipendijního programu pro studenty vysokých škol, nabízí řadu dotačních programů zaměřených na sport, volný čas, prevenci rizikového chování dětí, podporu nekvalifikovaných pedagogů, finančně podporuje organizaci výstav středních škol pro žáky základních škol, finančně podporuje výuku Pedagogické fakulty ZČU Plzeň v Karlových Varech pro nekvalifikované pedagogy.

Závěr kapitoly

2.6.11

- mírné kolísání počtu žáků v jednotlivých segmentech středního vzdělání, snižování počtu žáků ve středním vzdělání s výučním listem
- záměry přijímaných žáků jsou nereálné a nenaplněné, školy přijímají žáky bez potřebných studijních předpokladů, je nutná úprava oborové skladby a podmínek přijímacího řízení
- zvyšující se tendence přijímat žáky se SVP do běžných tříd SŠ, vykazovat žáky jinak znevýhodněné a detekovat nadané žáky
- růst počtu dětí s vývojovými poruchami učení na SŠ
- snižující se počet omluvených a neomluvených hodin absence ve vyšších ročnících
- aplikace přísnějších výchovných opatření (podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy), což může mít za důsledek vysokou fluktuaci mezi obory a předčasné odchody ze vzdělávání
- rodiny nemají dostatečný přehled o nákladovosti jednotlivých druhů oborů ve středním vzdělání, ani školy tyto údaje nesledují
- vysoký úbytek žáků během studií na středních školách s výučním listem, naopak jejich velká úspěšnost u závěrečných zkoušek
- pozitivní přístup OŠMT k oborové úpravě středních škol

Další relevantní statistické údaje

2.7

Asistenti pedagoga

2.7.1

V Karlovarském kraji v posledních letech počty asistentů pedagoga výrazně vzrostly, což souvisí se zaváděním systému podpůrných opatření, změnou způsobu financování a ve svém důsledku vede k výraznému nárůstu požadavků na finanční zajištění tohoto podpůrného opatření personálního charakteru.

Z praxe vyplývá, že nejsou jasně vymezené role a činnosti asistenta pedagoga a chybí jejich metodická podpora. Díky tomuto problému vznikají ve školách situace, kdy např. asistent dělá práci za žáka, nevede ho k samostatnosti.

Tabulka 38: Asistenti pedagoga

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
fyzické osoby	265	343	334	393	517	597
přepočet na plně zaměstnané	177,4	228,5	216,6	254,7	370,42	437,79

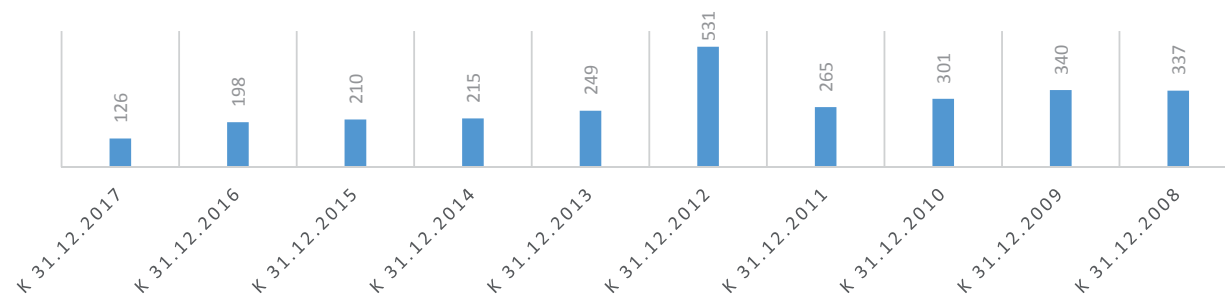
Zdroj: Vlastní zpracování

Nezletilí uchazeči o zaměstnání

2.7.2

Z níže uvedeného grafu vyplývá, že počet nezletilých uchazečů o zaměstnání, kteří jsou registrovaní na Úřadu práce Karlovarského kraje, má klesající tendenci, kromě výkyvu v roce 2012. To je způsobeno snižující se obecnou mírou nezaměstnanosti v ČR, která v současné době činí 2,5 % (dle ČSÚ).

Graf 3: Počet nezletilých uchazečů o zaměstnání registrovaných v evidenci Úřadu práce

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Ministerstva práce a sociálních věcí, dostupné z:
<https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

Motivační a prospěchová stipendia

Karlovarský kraj poskytuje žákům středních škol motivační a prospěchová stipendia na základě *Pravidel pro poskytování stipendií žákům vzdělávajícím se ve vybraných oborech vzdělání ve středních školách zřizovaných Karlovarským krajem* od školního roku 2013/2014. Poskytování těchto stipendií by mělo zvýšit zájem žáků o obory technické a řemeslné, které jsou stále žádané pro pracovní trh, ale je o ně mizivý zájem.

Žák může při splnění stanovených podmínek získat jeden nebo oba typy stipendia. Podmínkou pro získání motivačního stipendia je, že se žák vzdělává ve vybraném oboru v denní formě vzdělávání (včetně IVP) a zároveň:

- mu v daném pololetí nebyla uložena žádná kázeňská opatření
- nemá v daném pololetí neomluvenou absenci
- vykazuje alespoň 80% docházku ve všech povinných předmětech za dané pololetí, popř. za období, po které je v rámci daného pololetí žákem vybraného oboru vzdělání
- není ze žádného předmětu hodnocen klasifikačním stupněm nedostatečný.

Motivační stipendium žákovi nenáleží:

- v období hlavních prázdnin,
- jestliže opakuje příslušný ročník z prospěchových důvodů; postoupí-li žák do vyššího ročníku, má opět nárok na získání stipendia, a to při splnění všech stanovených podmínek.

V případě, že se žák stane žákem vybraného oboru v průběhu školního roku, náleží mu při dodržení všech stanovených podmínek motivační stipendium za dané pololetí.

Podmínka splnění 80% docházky ve všech povinných předmětech není požadována v případě, že se žák vzdělává podle IVP.

Výše motivačního stipendia činí za každé pololetí školního roku:

- v 1. ročníku 1500 Kč
- ve 2. ročníku 2000 Kč
- ve 3. a 4. ročníku 2500 Kč.

Podmínkou pro získání prospěchového stipendia je, že se žák vzdělává ve vybraném oboru v denní formě vzdělávání (včetně IVP) a zároveň

- je hodnocen ze všech předmětů, s výjimkou předmětů uznaných dle § 70 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“)
- a dále s výjimkou předmětů, ze kterých je uvolněn dle § 67 odst. 2 školského zákona
- není klasifikován sníženou známkou z chování

- d) žák, který se vzdělává v prvním ročníku, dosáhl celkový průměr známek na vysvědčení za sledované pololetí (známka z chování se nezapočítává):
- do 2,2 včetně v oboru vzdělání s výučním listem
  - do 2,0 včetně v oboru vzdělání s maturitní zkouškou
- e) žák, který se vzdělává ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku, dosáhl celkový průměr známek na vysvědčení za sledované pololetí (známka z chování se nezapočítává):
- do 2,0 včetně v oboru vzdělání s výučním listem
  - do 1,8 včetně v oboru vzdělání s maturitní zkouškou
- f) není ze žádného předmětu hodnocen klasifikačním stupněm nedostatečný.

V případě, že se žák stane žákem vybraného oboru v průběhu školního roku, náleží mu při dodržení všech stanovených podmínek prospěchové stipendium za dané pololetí. Výše prospěchového stipendia činí za každé pololetí školního roku ve všech ročnících 1000 Kč.

Evidenci a vyplácení stipendií zajišťuje příspěvková organizace vykonávající činnost střední školy. Stipendia jsou žákům vyplácena pololetně, za 1. pololetí školního roku zpravidla do konce měsíce února a za 2. pololetí zpravidla do 30. června.

Podporovanými obory vzdělání jsou pekař, řezník – uzenář, nástrojař, strojní mechanik (zámečník), sklář – výrobce a zušlechťovatel skla, výrobce a dekoratér keramiky, truhlář, dřevařská výroba, malíř a lakýrník, klempíř, tesař, zedník, lesní mechanizátor, strojírenství, elektrotechnika, zdravotnický asistent, uměleckořemeslná stavba hudebních nástrojů, obráběč kovů, aplikovaná chemie, technologie silikátů, stavebnictví a technické lyceum. Motivační stipendia příznivě ovlivňují docházku žáků vybraných oborů do školy a pokles kázeňských přestupků.

Přehled poskytnutých stipendií za poslední tři roky

Tabulka 39: Počty vyplacených motivačních stipendií

motivační stipendium	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	1. pol.	2. pol.	1. pol.	2. pol.	1. pol.	2. pol.
počet žáků k 30. 9.	718		1 129		1 281	
počet stipendií	211	221	510	556	655	656
% z počtu žáků	27,62 %	29,93 %	45,17 %	49,25 %	51,13 %	51,21 %
Kč celkem	363 000	378 500	1 002 000	1 091 000	1 322 000	1 330 500

Zdroj: Vlastní evidence odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Karlovarského kraje

Tabulka 40: Počty vyplacených prospěchových stipendií

prospěchové stipendium	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	1. pol.	2. pol.	1. pol.	2. pol.	1. pol.	2. pol.
počet žáků k 30. 9.	718		1 129		1 281	
počet stipendií	87	90	181	192	210	263
% z počtu žáků	11,39 %	12,53 %	16,03 %	17,01 %	16,39 %	20,53 %
Kč celkem	87 000	90 000	181 000	192 000	210 000	263 000

Zdroj: Vlastní evidence odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Karlovarského kraje

Motivační a prospěchová stipendia mají být nástrojem pro zvýšení zájmu žáků o obory, o které zájem klesá. Při porovnání počtu žáků v těchto oborech před a po zavedení stipendií bylo zjištěno, že se tento předpoklad nesplnil. Odbor školství, mládeže a tělovýchovy připravil změnu *Pravidel pro poskytování stipendií žákům vzdělávajícím se ve vybraných oborech vzdělání ve středních školách zřizovaných Karlovarským krajem* tak, aby nebyli odměňováni žáci za pouhou docházku do školy, ale aby bylo poskytování stipendií efektivní a vedlo skutečně ke zvýšení motivace žáků ke studiu (platná od 1. 9. 2018).

Projekty zjednodušeného vykazování (tzv. šablony)

Mateřské a základní školy

Celkový počet škol, které se zapojily do výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ I. z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, byl 128 škol. Do těchto podpořených zařízení bylo poskytnuto bezmála 79 milionů korun. Žádost o dotaci bylo možné podávat od 23. 6. 2016 do 30. 6. 2017.

Ve sledovaných šablonách jsme se zaměřili zejména na ty, které přímo souvisí s podporou inkluzivního vzdělávání a rovných příležitostí. Mateřské školy nejvíce využily šablonu školního asistenta na rozšíření personální podpory. Tato aktivita poskytuje dětem ohroženým školním neúspěchem větší podporu. Školní asistent poskytuje základní nepedagogickou podporu přímo v rodině, zprostředkovává komunikaci s komunitou, zajišťuje pravidelnou docházku dětí do školky apod. Další šablonou, která napomáhá k dodržování rovných příležitostí, jsou odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ. Tato aktivita zejména napomáhá usnadňování přechodu dětí z MŠ do ZŠ, a to tím, že se rodiče přímo v mateřské škole setkávají s externími odborníky.

Na základních školách byl největší zájem o šablonu na školního asistenta, dále pak o školního speciálního pedagoga a školního psychologa. Cílem šablony školního asistenta je identifikovat žáky ohrožené školním neúspěchem a zvýšit zejména jejich nízkou motivaci ke vzdělávání, snížit kázeňské přestupky a dlouhodobou a opakovanou prospěchovou neúspěšnost. Cílem šablony školního speciálního pedagoga a školního psychologa je začleňování žáků s potřebou podpůrných opatření prvního stupně podpory / se speciálními vzdělávacími potřebami. Zajištění této personální podpory vyrovná šance na maximální rozvoj potenciálu každého žáka. Další šablonou, která byla vybrána více ZŠ, je vzdělávání pedagogického sboru ZŠ zaměřené na inkluzi – vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin. Tato aktivita je vytvořena tak, že umožňuje zajistit vzdělávání v rámci inkluze pro celý pedagogický sbor či jeho podstatnou část tak, aby bylo možné z podpořené skupiny pedagogů vytvořit tým s inovačním potenciálem. Kurz přispěje k rozvoji kompetencí pedagogů pro práci s heterogenní skupinou žáků. Důležitým aspektem tohoto vzdělávání je zaměření na podporu bezpečného klimatu ve třídách, budování týmu škol, vyhodnocování výsledků učení žáků. Velký objem škol je zapojen i do šablony na rozvoj mimoškolních (extrakurikulárních) aktivit. Největší zájem je o šablonu na doučování žáků ZŠ ohrožené školním neúspěchem, dále o čtenářský klub a také o klub zábavné logiky a deskových her.

Tabulka 41: Čerpání šablon v MŠ a ZŠ – 1. vlna

celkový počet aktivit v žádostech	850				
celkový objem finančních prostředků v Kč	78 577 114				
celkový počet škol zapojených do šablon	128				
mateřské školy					
personální podpora	počet škol	počet aktivit	průměrný počet aktivit na školu	celkový objem peněz na šablonu	průměrný objem peněz na školu
I/1.1 školní asistent	37	566	15,297 297 3	9 910 660	267 855,68
I/1.2 školní speciální pedagog	1	12	12	336 420	336 420,00
I/1.3 školní psycholog	0	0	0	0	0
I/1.4 sociální pedagog	1	0	0	0	0
usnadňování přechodu dětí z MŠ do ZŠ	počet škol	počet aktivit	průměrný počet aktivit na školu	celkový objem peněz na šablonu	průměrný objem peněz na školu
I/3.3 odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči dětí v MŠ	30	65	2,166666667	1 433 640	47 788,00
základní školy					
personální podpora	počet škol	počet aktivit	průměrný počet aktivit na školu	celkový objem peněz na šablonu	průměrný objem peněz na školu
II/1.1. školní asistent	21	506	24,095 238 10	8 860 060	421 907,62
II/1.2 školní speciální pedagog	14	285	20,357 142 86	7 989 975	570 712,50
II/1.3 školní psycholog	7	133	19	3 728 655	532 665,00
II/1.4 sociální pedagog	1	71	71	333 345	333 345,00
osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů ZŠ	počet škol	počet aktivit	průměrný počet aktivit na školu	celkový objem peněz na šablonu	průměrný objem peněz na školu
II/2.3 vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 32 hodin	9	61	6,777 777 778	823 744	91 527,11
II/2.5 vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 56 hodin	2	2	1	47 264	23 632,00
II/2.7 vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 80 hodin	1	1	1	33 760	33 760,00
II/2.8 vzdělávání pedagogického sboru ZŠ zaměřené na inkluzi	29	715	24,655 172 41	972 400	33 531,03

extrakurikulární rozvojové aktivity ZŠ	počet škol	počet aktivit	průměrný počet aktivit na školu	celkový objem peněz na šablonu	průměrný objem peněz na školu
II/3.1 čtenářský klub pro žáky ZŠ	54	281	5,203 703 704	4 854 837,00	89 904,39
II/3.2 klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ	49	200	4,081 632 653	3 455 400,00	70 518,37
II/3.3 doučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem	66	1165	17,651 515 150	9 929 259,00	150 443,32
II/3.4 příprava na vyučování žáků ZŠ ohrožených školním neúspěchem	10	54	5,4	1 380 726,00	138 072,60
spolupráce s rodiči žáků ZŠ	počet škol	počet aktivit	průměrný počet aktivit na školu	celkový objem peněz na šablonu	průměrný objem peněz na školu
II/4.1 odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráce s rodiči žáků ZŠ	17	32	1,882 352 941	705 792,00	41 517,18

Zdroj: Vlastní zpracování údajů z národní sítě Místní akčních skupin České republiky

Střední školy

Celkový počet škol, které se zapojily do výzvy Šablony pro SŠ a VOŠ I. z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, byl 19. Do těchto podpořených škol bylo poskytnuto cca 20 milionů korun. Žádost o dotaci bylo možné podávat od 20. 12. 2016 do 30. 9. 2017.

Ve sledovaných šablonách jsme se zaměřili zejména na ty, které přímo souvisí s podporou inkluzivního vzdělávání a rovných příležitostí. SŠ/VOŠ nejvíce využily šablonu školního kariérového poradce a školního speciálního pedagoga. Školní kariérový poradce bude působit jako podpora žáků SŠ při vstupu na trh práce včetně těch, kteří mají potřeby podpůrných opatření / se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků ohrožených předčasným ukončením vzdělávání. Cílem školního speciálního pedagoga je diagnostika speciálních vzdělávacích potřeb žáků a pomoc při vytváření a zlepšování podmínek pro úspěšnou integraci žáků se SVP a podpůrných opatření.

Vzdělávání pedagogického sboru SŠ zaměřené na inkluzi – vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin je další důležitou aktivitou, a to zejména tím, že v dané škole podpoří koncept společného vzdělávání. Velký objem škol je zapojen i do šablon na rozvoj mimoškolních (extrakurikulárních) aktivit. Největší zájem je o šablonu na doučování žáků SŠ ohrožených školním neúspěchem. Aktivita může být také využita pro žáky ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí.

Tabulka 42: Čerpání šablon v SŠ – 1. vlna

celkový objem finančních prostředků	19 698 445
celkový počet škol zapojených do šablon	19
SŠ/VOŠ	
personální podpora	počet škol
III/1.1 školní asistent	1
III/1.2 školní speciální pedagog	4
III/1.3 školní psycholog	2
III/1.4 sociální pedagog	2
III/1.6 školní kariérový poradce	14
osobnostně sociální a profesní rozvoj pedagogů SŠ/VOŠ	počet škol
III/2.4 vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ/VOŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 24 hodin	4
III/2.6 vzdělávání pedagogických pracovníků SŠ/VOŠ zaměřené na inkluzi – DVPP v rozsahu 80 hodin	1
III/2.12 vzdělávání pedagogického sboru SŠ zaměřené na inkluzi – vzdělávací akce v rozsahu 8 hodin	5
extrakurikulární rozvojové aktivity SŠ/VOŠ	počet škol
III/4.1 doučování žáků SŠ ohrožených školním neúspěchem	15

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Národního ústavu pro vzdělávání

Poradenská pracoviště v Karlovarském kraji

2.7.5

Pedagogicko-psychologická poradna Karlovy Vary

Jedná se o školské zařízení poskytující poradenské, diagnostické, reedukační a psychologické služby v oblasti výchovy a vzdělávání a v otázkách osobnostního, sociálního a profesního vývoje dětem od 3 let, žákům, studentům všech typů škol, jejich rodičům a pedagogům. Zřizovatelem je Karlovarský kraj.

Pedagogicko-psychologická poradna působí ve třech správních oblastech:

- správní obvod Karlovy Vary
- správní obvod Sokolov
- správní obvod Cheb.

Tabulka 43: Pracovníci a klienti pedagogicko-psychologické poradny

pedagogicko-psychologická poradna				
	stav k 30. 9. 2014	stav k 30. 9. 2015	stav k 30. 9. 2016	stav k 30. 9. 2017
odborní pracovníci				
psychologové	13	10	10	10
pedagogičtí pracovníci	10	14	18	13
sociální pracovníci	3	1	0	0
ostatní	0	0	0	0
administrativní pracovníci				3
	školní rok 2013/2014	školní rok 2014/2015	školní rok 2015/2016	školní rok 2016/2017
klienti, kterým byla poskytnuta péče				
celkem všichni, dále z toho	6 491	6 199	6 871	5 837
MŠ	987	877	1 134	944
ZŠ	3 961	3 787	4 241	3 591
SŠ	1 296	1 325	1 243	1 191
VOŠ	2	4	9	3
činnost PPP				
individuální činnosti s klientem				
komplexní vyšetření	4 702	4 314	4 765	2 528
ostatní individuální péče	3 684	3 645	3 354	6 384

poradenské činnosti se zákonnými zástupci				
individuální činnosti s klientem	3 555	3 040	3 596	3 154
skupinové	150	14	13	31
služby pedagogům				
metodická konzultace	1 874	2 040	4 024	5 183
vedení kursů, seminářů, přednášek	29	15	88	X
odborné podklady pro vzdělávací opatření				
celkem	6 537	5 782	6 484	3 194
z toho doporučení k integraci	1 531	2 240	X	X
doporučení k zařazení do spec. třídy	X	X	191	251
doporučení funkce asistenta	X	X	196	325
doporučení vzdělávání podle IVP	X	X	1 314	1 297
odklad školní docházky	X	X	X	424
klienti podle důvodu příchodu a školského zařízení				
školní zralost	1 071	948	959	964
výukové problémy	3 065	3 420	3 565	3 003
výchovné problémy	1 698	1 189	1 822	902
profesní orientace	191	290	200	147
ostatní	466	352	307	821
nadání	X	X	18	X
klienti, kterým byla vydána doporučení pro vzdělávání žáků se SVP				
celkem klientů s přiznaným stup.	X	X	X	2 540
PO, z toho:				
MŠ	X	X	X	40
ZŠ	X	X	X	2 170
SŠ	X	X	X	320
VOŠ	X	X	X	0
přiznaný převažující stupeň podpůrných opatření				
1. stupeň	X	X	X	492
2. stupeň	X	X	X	1 124
3. stupeň	X	X	X	896
4. stupeň	X	X	X	33
5. stupeň	X	X	X	6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze školních matrik – sběr dat MŠMT

Speciálně pedagogické centrum Karlovy Vary

Jedná se o školské zařízení zřizované Karlovarským krajem. SPC má šest odloučených pracovišť (Sokolov, Cheb, Mariánské Lázně, Aš, Ostrov a Karlovy Vary).

Poskytuje služby dětem, žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům, též ve školách a školských poradenských zařízeních, a to bezplatně. Tyto služby jsou nabízeny zejména při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů s mentálním postižením, tělesným postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Bohužel nedisponuje odborníky pro děti se zrakovým či sluchovým postižením, ale zprostředkovává kontakt na nejbližší odborná pracoviště v Plzni. Zajišťuje buď přímou pedagogickou a psychologickou intervenci, a to ambulantně, nebo návštěvami pedagogických pracovníků ve školách a školských zařízeních, případně v rodinách nebo zařízeních pečujících o tyto děti.

Tabulka 44: Pracovníci a klienti speciálně pedagogického centra – zřizovatel Karlovarský kraj

speciálně pedagogické centrum				
	stav k 30. 9. 2014	stav k 30. 9. 2015	stav k 30. 9. 2016	stav k 30. 9. 2017
odborní pracovníci				
speciální pedagogové	10	11	11	11
psychologové	3	3	4	3
sociální pracovníci	2	3	3	2
zdravotní pracovníci	0	0	0	0
ostatní odborní pracovníci	0	1	1	0
administrativní pracovníci	X	X	X	2
	školní rok 2013/2014	školní rok 2014/2015	školní rok 2015/2016	školní rok 2016/2017
klienti, kterým byla poskytnuta péče				
celkem všichni, dále z toho	1 518	1 573	1 626	1 567
MŠ	411	368	391	243
ZŠ	905	1008	1055	1090
SŠ	81	80	86	89
VOŠ	0	1	0	1
činnost SPC				
individuální činnosti s klientem				
komplexní vyšetření	352	346	429	5 125
ostatní individuální péče	5 782	6 040	5 835	314

poradenské činnosti se zákonnými zástupci				
individuální činnosti s klientem	4 172	4 757	4 956	2 781
skupinové	8	9	6	4
služby pedagogům				
celkem	2 957	4 062	5 452	5 021
metodické konzultace	X	X	909	0
ostatní	X	X	4 543	5 021
odborné podklady pro vzdělávací opatření				
celkem	1 493	1 918	1 359	1 840
z toho doporučení k integraci	501	904	X	X
doporučení k zařazení do spec. třídy	X	X	130	383
doporučení funkce asistenta	X	X	341	407
doporučení vzdělávání podle IVP	X	X	406	514
odklad školní docházky	X	X	X	15
klienti, kterým byla vydána doporučení pro vzdělávání žáků se SVP				
celkem klientů s přiznaným stup. PO, z toho:	X	X	X	866
MŠ	X	X	X	138
ZŠ	X	X	X	675
SŠ	X	X	X	33
VOŠ	X	X	X	0
přiznaný převažující stupeň podpůrných opatření:				
1. stupeň	X	X	X	4
2. stupeň	X	X	X	46
3. stupeň	X	X	X	598
4. stupeň	X	X	X	188
5. stupeň	X	X	X	30

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze školních matrik – sběr dat MŠMT

Speciálně pedagogické centrum pro děti a žáky s vadami řeči

SPC působí při Základní škole pro žáky se specifickými poruchami učení Karlovy Vary, zřizovatelem je Statutární město Karlovy Vary.

Centrum nabízí komplexní diagnostiku, ambulantní reedukaci, terapii, poradenství, metodické vedení pedagogických pracovníků, dále nabízí zpracování anamnézy, odborných zpráv a posudků pro integraci dětí a žáků se SVP, a v neposlední řadě péči o děti cizinců.

Tabulka 45: Pracovníci a klienti speciálně pedagogického centra – zřizovatel Statutární město Karlovy Vary

speciálně pedagogické centrum				
	stav k 30. 9. 2014	stav k 30. 9. 2015	stav k 30. 9. 2016	stav k 30. 9. 2017
odborní pracovníci				
speciální pedagogové	7	7	6	6
psychologové	0	0	0	0
sociální pracovníci	1	1	1	1
zdravotní pracovníci	0	0	0	0
ostatní odborní pracovníci	0	0	0	0
administrativní pracovníci	X	X	X	0
	školní rok 2013/2014	školní rok 2014/2015	školní rok 2015/2016	školní rok 2016/2017
klienti, kterým byla poskytnuta péče				
celkem všichni, dále z toho	984	1049	928	638
MŠ	585	640	579	344
ZŠ	377	390	341	232
SŠ	10	9	3	3
VOŠ	1	1	0	0
činnost SPC				
individuální činnosti s klientem				
komplexní vyšetření	0	0	679	382
ostatní individuální péče	2 216	2 313	1 872	2 442
poradenské činnosti se zákonnými zástupci				
individuální činnosti s klientem	1 633	1 759	176	2 155
skupinové	0	0	36	0

služby pedagogům				
celkem	656	558	514	312
metodické konzultace	X	X	514	0
ostatní	X	X	0	312
odborné podklady pro vzdělávací opatření				
celkem	309	749	68	382
z toho doporučení k integraci	309	652	X	X
doporučení k zařazení do spec. třídy	X	X	0	20
doporučení funkce asistenta	X	X	27	24
doporučení vzdělávání podle IVP	X	X	41	132
odklad školní docházky	X	X	X	5
klienti, kterým byla vydána doporučení pro vzdělávání žáků se SVP				
celkem klientů s přiznaným stup. PO, z toho:	X	X	X	382
MŠ	X	X	X	150
ZŠ	X	X	X	178
SŠ	X	X	X	3
VOŠ	X	X	X	0
přiznaný převažující stupeň podpůrných opatření:				
1. stupeň	X	X	X	249
2. stupeň	X	X	X	8
3. stupeň	X	X	X	105
4. stupeň	X	X	X	20
5. stupeň	X	X	X	0

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze školních matrik – sběr dat MŠMT

Středisko výchovné péče

Středisko výchovné péče je jediné zařízení v Karlovarském kraji pro děti s výchovnými problémy, které úzce souvisí s jejich demotivací ke vzdělávání. Zařízení poskytuje kromě ambulantní péče i pobytovou. Základem péče střediska je poskytování speciálně pedagogických a psychologických služeb dětem, u kterých je značné riziko poruch chování, i dětem s již rozvinutými poruchami chování, přičemž u těchto dětí není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Jedná se tedy o preventivně výchovné zařízení a je vlastně poslední institucí, která dětem (a jejich rodičům) může pomoci odvrátit hrozící nařízení ústavní výchovy či uložení výchovy ochranné. Služby jsou poskytovány také zákonným zástupcům nezletilých klientů, středisko spolupracuje se školami, se školskými poradenskými zařízeními, s orgány sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) a dalšími zařízeními podílejícími se na prevenci a řešení rizikového chování klientů. Zřizovatelem střediska je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a je součástí Diagnostického ústavu v Plzni.

Tabulka 46: Klienti Střediska výchovné péče

	2015		2016		2017	
	celkem	z toho dívky	celkem	z toho dívky	celkem	z toho dívky
evidovaní klienti celkem	305	121	337	115	340	124
klienti z MŠ	12	5	4	4	10	4
klienti ze ZŠ – I. stupeň	98	31	96	25	101	21
klienti za ZŠ – II. stupeň	158	72	194	83	184	73
klienti ze středních škol	30	13	37	19	39	22
klienti z VOŠ, VŠ	0	0	2	2	2	1
klienti školsky nezařazení	7	0	4	1	4	3
klienti – cizinci	2	0	1	1	6	1
klienti, jimž byla dopor. instituc. vých.	3	0	4	1	5	2
klienti po ukončení instituc. vých.	1	0	1	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Střediska výchovné péče v Karlových Varech

Z tohoto přehledu lze konstatovat, že více než polovinu klientů Střediska výchovné péče tvoří žáci 2. stupně základní školy, a to v celém sledovaném období. Jedná se o 51,8 % v roce 2015, o 57,6 % v roce 2016 a o 54,1 % v roce 2017.

Kdo iniciuje na prvním místě příchod do SVP, je rodina, následuje OSPOD a na třetím místě je to škola. V následující tabulce je přehled iniciátorů příchodu do SVP.

Tabulka 47: Iniciátor příchodu do Střediska výchovné péče

iniciátor příchodu do SVP	2015	2016	2017
klient sám	1	5	3
rodina	165	159	171
školské poradenské zařízení	6	7	13
OSPOD	64	69	64
škola	34	53	60
zdravotnické zařízení	11	17	12
soudy, PMS ČR	15	14	12
jiný iniciátor	9	13	11

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Střediska výchovné péče v Karlových Varech

Nejčastější příčinou, kvůli které klienti vyhledávají pomoc SVP, jsou problémy ve škole včetně problémového chování. Druhým nejčastějším důvodem jsou osobnostní problémy klienta. Velkým problémem, se kterým se SVP potýká, je fakt, že na jejich práci nenavazuje žádná institucionální péče po návratu žáků do domácího prostředí. Odborní pracovníci ve středisku pracují jak s žákem, tak s rodinou, příp. školou. Návrat dítěte do jeho vlastního prostředí často znamená ukončení odborné péče SVP.

Tabulka 48: Důvod příchodu do Střediska výchovné péče

hlavní důvod příchodu do SVP	2015	2016	2017
rodinné problémy	37	37	42
z toho týrání a zneužívání	1	4	5
školní problémy včetně chování	118	132	124
zneužívání návykových látek	5	11	7
osobnostní problémy	106	129	140
prekriminální a kriminální problémy	39	24	26
jiný důvod	0	0	1

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Střediska výchovné péče v Karlových Varech

Neziskové organizace, další organizace působící ve vzdělávání v kraji

2.7.6

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

V Karlovarském kraji je registrováno 8 nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, přičemž některá spravují více středisek, jejichž klienti jsou v různých věkových kategoriích.

Tabulka 49: Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v Karlovarském kraji

poskytovatel	zařízení	adresa	cílová skupina	věková kategorie klientů
Armáda spásy v České republice, z. s.	administrativa	Jugoslávská 1274/16, Karlovy Vary	děti a mládež od 6 do 26, ohrožené společensky nežádoucími jevy	od 6 do 15 let
	Klub na Úvalské	Úvalská 603/36, Karlovy Vary		
	Klub Albeřice	Albeřice 23, Verušičky, Žlutice		
	Klub na Charkovské	Charkovská 2024/10, Karlovy Vary		
B.E.Z.va Nejdek, o. p. s.	Klub Remix	U Jeslí 565, Nejdek	děti a mládež od 6 do 26, ohrožené společensky nežádoucími jevy	předškolní děti 6–7 let, mladší děti 7–10 let, starší děti 11–15 let, dorost 16–18 let
Člověk v tísni, o. p. s.	Člověk v tísni, o. p. s.	Havlíčková 61/9, Kraslice	děti a mládež od 6 do 26 ohrožené společensky nežádoucími jevy	děti a mládež od 15 let věku
Khamoro, o. p. s.	Khamoro, o. p. s.	Tovární 223, Chodov	děti a mládež od 6 do 26 ohrožené společensky nežádoucími jevy; osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	předškolní děti 6–7 let, mladší děti 7–10 let, starší děti 11–15 let, dorost 16–18 let, mladí dospělí 19–26 let

poskytovatel	zařízení	adresa	cílová skupina	věková kategorie klientů
Kotec, o. p. s.	Klub Michal	M. Majerové 1763, Sokolov	děti a mládež od 6 do 26	mladší děti 7–10 let, starší děti 11–15 let, dorost 16–18 let, mladí dospělí 19–26 let
	Klub Refresh	Nádražní 189, Sokolov	ohrožené společensky	
	Klub Restart a Mobilní klub v autě	Nádražní nám. 299/8, Mariánské Lázně	nežádoucími jevy	
Správa zdravotních a sociálních služeb Cheb, příspěvková organizace	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Pohoda	Karlova 392/17, Cheb	děti a mládež od 6 do 26 ohrožené společensky nežádoucími jevy	děti předškolního věku 6 let, mladší děti 7–10 let, starší děti 11–15 let
Světlo Kadaň, z. s.	Klub Ostrov	Klínovecká 998, Ostrov	děti a mládež od 6 do 26 ohrožené společensky nežádoucími jevy	od 6 let
Útočiště, o. p. s.	Nízkoprahový klub Útočiště pro děti od 6 do 15 let	Dobrovského 78/19, Cheb	děti a mládež od 6 do 26 ohrožené společensky nežádoucími jevy	děti předškolního věku 6 let, mladší děti 7–10 let, starší děti 11–15 let

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, dostupné z:

http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do?sessionId=38BB81938B1CCC3D8A53EC6E4D34316D.node1?-SUBSESSION_ID=1532959860088_1

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Tabulka 50: Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

poskytovatel	zařízení	adresa	cílová skupina	klienti
Centrum pro dítě a rodinu Valika, z. s.	Centrum pro dítě a rodinu Valika, z. s.	Nádražní 61/8, Stará Role	rodiny s dětmi	rodiče bez věkového omezení s alespoň 1 dítětem do 18 let
Český západ, o. p. s.	Český západ, o. p. s.	Dobrá Voda 52, Toužim	děti a mládež 6–26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy; osoby žijící v SVL komunitách; osoby vedoucí rizikový způsob života; rodiny s dětmi; etnické menšiny	děti 2–6 let, mladší děti 7–10 let, starší děti 11–15 let, dorost 16–18 let, mladí dospělí 19–26 let, dospělí 27–64 let
		Palackého 104, Teplá nám. J. z Poděbrad 104, Toužim		

Člověk v tísní, o. p. s.	Člověk v tísní, o. p. s. Žlutice, Valeč	Velké náměstí 150, Žlutice	rodiny s dětmi	bez omezení věku
	Člověk v tísní, o. p. s. SAS Kraslice	Havlíčková 61/9, Kraslice		bez omezení věku
	Člověk v tísní, o. p. s. SAS Chodov	Chodov 677 Příční 635, Chodov		předškolní děti 1–6 let; mladší děti 7–10 let; starší děti 11–15 let; dorost 16–18 let; mladí dospělí 19–26 let; dospělí 27–64 let; mladší senioři 65–80 let; kojenci do 1 roku
	Člověk v tísní, o. p. s. SAS Karlovarsko	Lidická 1035, Ostrov Blahoslavova 18/5, Karlovy Vary – Drahovice Gagarinova 1934, Sokolov Husova 525, Nejdeč		
Kotec, o. p. s.	Centrum podpory rodiny	Nádražní nám. 299/8, Mariánské Lázně	rodiny s dětmi	děti od narození do 18 let a jejich rodiče bez omezení věku
		Hlavní 257/49, Aš		
Kotec, o. p. s.	Centrum podpory rodiny Mariánské Lázně	Nádražní nám. 299/8, Mariánské Lázně	rodiny s dětmi	děti od narození do 18 let a jejich rodiče bez omezení věku
	Centrum podpory rodiny Sokolov	M. Majerové 1763, Sokolov		
	Centrum podpory rodiny Cheb	nám. Krále J. z Poděbrad 508/7, Cheb		
	Centrum podpory rodiny Aš	Hlavní 257/49, Aš		
KSK centrum, o. p. s.	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Jáchymovská 59/98, Bohatice	rodiny s dětmi	děti od narození do 18 let a jejich rodiče bez omezení věku
SOS dětské vesničky, z. s.	SOS Kompas, Středisko sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi	Svatošská 279/21, Doubí	rodiny s dětmi	předškolní děti 1–6 let; mladší děti 7–10 let; starší děti 11–15 let; dorost 16–18 let; mladí dospělí 19–26 let; dospělí 27–64 let; mladší senioři 65–80 let; kojenci do 1 roku
	SOS Kompas Žluticko a Valečsko, Středisko sociál- ně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi	Poděbradova 356, Žlutice		
Útočiště, o. p. s.	Centrum pro rodiny s dětmi	Dobrovského 78/19, Cheb	rodiny s dětmi	bez omezení věku

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, dostupné z:

http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do;jsessionid=38BB81938B1CCC3D8A53EC6E4D34316D.node1?SUBSESSION_ID=1532959860088_1

Obecní policie / asistenti prevence kriminality

Při obecní policii může vzniknout pracovní pozice asistenta prevence kriminality (APK). Dle národní soustavy povolání vykonává tyto činnosti:

- dohled nad veřejným pořádkem a řešení záležitostí souvisejících s narušováním občanského soužití
- pravidelný kontakt s problémovými jedinci, resp. celými rodinami, řešení vzniklých sporů, poskytování základních rad při řešení problémů (zadluženost apod.)
- dohled nad bezpečností dětí v blízkosti základní školy v lokalitě (potlačování projevů šikany, fyzického a verbálního napadání, kouření dětí)
- dohled nad bezpečností silničního provozu v okolí školy v ranních hodinách při příchodu dětí do školy a v odpoledních hodinách při jejich odchodu
- kontrola okolí barů a heren, jejich návštěvy za účelem zjištění přítomnosti osob pod stanovenou věkovou hranicí nebo mladistvých a nezletilých pod vlivem alkoholu, příp. konzumujících alkohol
- omezení osobní svobody pachatele přistiženého bezprostředně po spáchání trestného činu – do příjezdu Policie ČR
- hlášení zjištěných problémů nadřízenému
- asistence při řešení dalších sociálních problémů lokality dle aktuální bezpečnostní situace ve městě
- spolupráce s příslušným odborem sociálních věcí, s terénním sociálním pracovníkem a nestátními neziskovými organizacemi, s romským poradcem a asistentem, protidrogovým poradcem, manažerem prevence kriminality, občanskou poradnou apod.

V Karlovarském kraji jsou APK zaměstnáni v Aši, Chebu, Karlových Varech, Ostrově, Rotavě a Sokolově. Především působí jako prostředník mezi majoritní a minoritní skupinou obyvatel a snaží se zabránit možným přečinům již v jejich zárodku. Velice žádoucí kompetencí pak je vynikající znalost terénu ohroženého nežádoucími jevy především díky původu. Navázání spolupráce mezi školami, OSPOD, MP, PČR a případnými dalšími subjekty by mohlo taktéž napomoci alespoň částečné eliminaci záškoláctví (i skrytému), které je frekventovaným ukazatelem žáka ohroženého školním neúspěchem.

Platy učitelů

2.7.7

Úroveň platů učitelů v porovnání s ostatními vysokoškolsky vzdělanými zaměstnanci je dlouhodobě kritizována.

Tabulka 51: Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v ČR – medián

hrubá měsíční mzda v Kč – medián rok – 2017	MŠ	1. st. ZŠ	2. st. ZŠ a SŠ (kr. odb. předm.)	odb. předměty, praktické vyu- čování, lektori	asistent pedagoga
Zlínský kraj	25 748	31 035	26 967	26 094	18 534
Kraj Vysočina	25 774	31 132	30 858	29 474	19 752
Pardubický kraj	25 898	31 244	30 981	29 739	19 833
Olomoucký kraj	25 975	31 643	31 025	29 890	20 373
Karlovarský kraj	26 066	31 731	31 288	30 012	20 384
Královéhradecký kraj	26 070	31 766	31 330	30 039	20 394
Středočeský kraj	26 198	31 769	31 385	30 176	20 435
Jihomoravský kraj	26 466	31 923	31 848	30 535	20 750
Moravskoslezský kraj	26 565	32 060	31 863	30 891	20 881
Jihočeský kraj	26 777	32 174	32 067	30 944	20 959
Liberecký kraj	26 944	32 191	32 164	31 500	21 173
Plzeňský kraj	27 219	32 435	32 211	31 604	21 213
Hlavní město Praha	27 242	32 486	32 215	31 771	21 819
Ústecký kraj	27 427	32 554	33 830	34 961	21 913

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné z:

http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do?sessionId=38BB81938B1CCC3D8A53EC6E4D34316D.node1?-SUBSESSION_ID=1532959860088_1

Tabulka 52: Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v ČR – průměr

hrubá měsíční mzda v Kč – průměr – rok 2017	MŠ	1. st. ZŠ	2. st. ZŠ a SŠ (kr. odb. předm.)	odb. předměty, praktické vyu- čování, lektori	asistent pedagoga
Zlínský kraj	25 826	30 955	31 209	30 084	19 023
Kraj Vysočina	25 943	31 101	31 226	30 257	20 033
Karlovarský kraj	26 111	31 155	31 271	30 599	20 489

hrubá měsíční mzda v Kč – průměr – rok 2017	MŠ	1. st. ZŠ	2. st. ZŠ a SŠ (kr. odb. předm.)	odb. předměty, praktické vyu- čování, lektoři	asistent pedagoga
Pardubický kraj	26 144	31 534	31 375	30 696	20 667
Olomoucký kraj	26 166	31 652	31 533	30 764	20 686
Královéhradecký kraj	26 321	31 682	31 558	30 850	20 757
Středočeský kraj	26 646	31 760	31 984	30 878	20 870
Jihomoravský kraj	26 871	31 920	32 266	30 928	21 119
Moravskoslezský kraj	27 005	32 141	32 283	31 196	21 130
Liberecký kraj	27 023	32 156	32 396	31 223	21 157
Jihočeský kraj	27 099	32 159	32 428	31 666	21 425
Plzeňský kraj	27 265	32 413	32 546	32 124	21 528
Hlavní město Praha	27 680	32 559	32 707	32 507	22 071
Ústecký kraj	27 796	32 705	34 319	35 809	22 220

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné z:
http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do;jsessionid=38BB81938B1CCC3D8A53EC6E4D34316D.node1?-SUBSESSION_ID=1532959860088_1

Příklady platů začínajících učitelů

V následující tabulce je uveden příklad začínajícího učitele v různých stupních vzdělávání.

Tabulka 53: Platy začínajících učitelů po absolvování pedagogické fakulty

	učitel v MŠ	učitel v ZŠ a SŠ	odborný výcvik	asistent pedagoga
hrubá mzda	19 810	25 470	24 810	12 310
čistá mzda	15 710	19 607	19 155	10 550

Zdroj: Vlastní zpracování údajů Pedagogické komory, z. s., dostupné z:
<https://www.pedagogicka-komora.cz/p/kontakty-odkazy.html>

Závěr kapitoly

2.7.8

- růst počtu asistentů pedagoga v důsledku zavádění společného vzdělávání
- klesající tendence počtu nezletilých žáků evidovaných ÚP
- zavedení motivačního systému ve formě stipendií nevedlo k zamýšlenému navýšení počtu žáků v podporovaných oborech vzdělání, proto byl systém změněn
- projekty zjednodušeného financování nejsou příliš využívány na inkluzivní aktivity (např. školní psycholog, speciální pedagog apod.), protože KK se potýká s nedostatkem odborných pracovníků
- dobrá dostupnost poradenských pracovišť v kraji
- v kraji je zřízeno pouze jedno středisko výchovné péče
- dobrá spolupráce neziskových organizací se sociálními odbory i školami, nutno více informovat PP o konkrétních činnostech jednotlivých NNO (viz motivační systém)
- velkým přínosem jsou asistenti prevence kriminality
- celorepublikově diskutované téma nízkých platů PP se odráží i v Karlovarském kraji.

**Strategická část
Školské inkluzivní koncepce
Karlovarského kraje**

Uvedení do problematiky tvorby koncepce

3.1

Základním východiskem této koncepce je v současné době závažný problém ztráty motivace žáků ke vzdělávání. Jedná se o problematiku se širokým záběrem. Každá diskuse pracovní skupiny obsahovala celou škálu možných příčin, ale ta hlavní se týká vztahu mezi rodinou, žákem a školou. Pracovní skupina také rozšířila problematiku ztráty motivace žáků, to znamená, že Školská inkluzivní koncepce KK i Motivační systém jsou zaměřeny na zlepšení situace u dětí a žáků ve všech souvislostech ve vztahu ke vzdělávání, tj. v kontextu se sociální sférou. Je třeba zvýšit motivaci žáků ke vzdělávání obecně, což výrazným způsobem ovlivňuje kvalita samotné výuky.

Předčasné odchody ze vzdělávání jsou typické zejména pro žáky s odlišnými životními podmínkami a žáky ze sociálně vyloučených lokalit, kterých je v Karlovarském kraji 61 (Analýza sociálně vyloučených romských lokalit, 2013). Podle studie „Finanční dopady předčasných odchodů ze vzdělávání pro stát a jednotlivce“ Agentury pro sociální začleňování z roku 2018 bude veřejné rozpočty stát jeden předčasný odchod ze vzdělávání do roku 2067 cca 13 mil. Kč ve srovnání s úspěšným vyučením. Ze vzdělávání odchází předčasně zhruba ⅓ žáků ze sociálně vyloučených lokalit. Předčasné odchody ze vzdělávání mají významné finanční dopady jak na jednotlivce (vyšší riziko nezaměstnanosti a nižší příjmy z práce), tak na veřejné rozpočty (náklady nezaměstnanosti, snížení výběru sociálního a zdravotního pojištění). Studie počítá s celkovým počtem 1500 předčasných odchodů ze sociálně vyloučených lokalit. Pokud by se podařilo zamezit 10 % předčasných odchodů ze vzdělávání v sociálně vyloučených lokalitách a tito žáci by dokončili středoškolské vzdělání, bilance veřejných rozpočtů by se po dobu jejich ekonomické aktivity zlepšila o 1,78 mld. Kč. Studie počítá i vysokou variantu, kdy zhruba třetina žáků ze SVL úspěšně ukončí i středoškolské vzdělání s maturitou a třetina středoškolské vzdělání bez maturity, pak by se v celku jednalo o přínos do veřejných rozpočtů ve výši 16,65 mld. Kč. Na úrovni jednotlivce je pak celoživotní „cena“ předčasného odchodu ze vzdělávání pro veřejné rozpočty cca 13 mil. Kč oproti úspěšnému vyučení a 22 mil. Kč ve srovnání s dokončením střední školy s maturitou. Zvýšení příjmů v důsledku dosažení vyššího vzdělání by mělo vliv na aktivity s významnými vlivy na zaměstnanost (zvýšenou poptávku po službách, vyšší standard bydlení atp.). Dalším pozitivním důsledkem by pravděpodobně byly vyšší příjmy na oficiálním trhu práce, což by snižovalo atraktivitu „práce na černo“. Lidé s vyšším vzděláním nemají tak enormní zájem o krátkodobá, nejistá zaměstnání. Lze tedy říci, že vyšší vzdělání rovná se vyšší oficiální příjmy do státního rozpočtu.

Podle České školní inspekce jsou nejvýznamnějšími faktory ovlivňujícími vzdělávací výsledky pedagogické vedení školy, spokojenost s povoláním učitele, školní klima, důraz na studijní úspěch a výsledky žáků a profesní rozvoj ředitelů a učitelů.

Ředitel školy nemá dostatek času věnovat se pedagogickému vedení školy, protože jeho pozornost je neustále odváděna dalšími provozními záležitostmi školy, neustále se měnící legislativou, správou budov, zajišťováním zdrojů financování. Pokud by byl vytvořen **jednotný resortní systém**, který by umožňoval sdílení dat, významně by to pomohlo zlepšit podmínky pro práci škol.

Přímá úměra spokojeného učitele s lepšími výsledky žáků byla prokázána v sekundární analýze České školní inspekce na základě výsledků mezinárodních šetření TIMSS 2015 a TIMSS 2011 „Srovnání vybraných znaků méně úspěšných a velmi úspěšných tříd“. Spokojenost učitele se svým povoláním a s prostředím, ve kterém jej vykonává, jakož i s možností se dále **systematicky vzdělávat** lze zařadit mezi klíčové faktory úspěšnosti/neúspěšnosti žáků.

Klima školy vytváří nejen žáci, ale především pedagogický sbor. **Supervize ve školství** již není neznámým pojmem a její příznivý efekt na pedagogický sbor je evidentní. Zejména v době, kdy jsou na učitele kladeny stále větší nároky a kdy se musí smířovat se skutečností, že dosavadní způsob výuky již nestačí moderním potřebám pracovního trhu a života. Školy mohou požádat o finanční prostředky na supervizi ze „šablon“, ale to nezaručuje, že je budou moci financovat i po ukončení projektu.

Ve školách v kraji zaznamenáváme pokles nároků na nemotivovaného žáka. Učitelé by se měli naopak naučit tyto žáky motivovat, například uvádět pozitivní vzory z řad spolužáků, respektive zcela změnit přístup od negativního vnímání úspěšných žáků k pozitivnímu.

Podle výsledků mezinárodního šetření PISA 2015 (Přírodovědná gramotnost, ČŠI) „vede ke zlepšení ve školství dlouhodobá podpora učitelů, neustálý zájem o jejich práci, jejich další vzdělávání, konstruktivní zpětná vazba a důraz na jejich kvalitní práci. Čeští učitelé však preferují obsahovou znalost předmětů na úkor hledání a rozvíjení takových metodických a didaktických postupů v předmětech, které budou využívat nejen nabytých znalostí a vědomostí, ale budou také rozvíjet jejich badatelské a experimentální dovednosti a schopnosti řešit problémy vycházející z reálných životních situací. Tím je možné přesvědčit žáky o důležitosti a významu vyučovacích předmětů pro jejich život, o smysluplnosti výuky a výhodnosti vzdělání“.

Porovnáním výsledků 800 výzkumných studií bylo zjištěno, že mezi hlavní faktory ovlivňující úspěšnost žáka je jeho vlastní osobnost, a to z ½. Dále má více než ¼ vliv učitel, zbytek je rodina, škola jako taková a vrstevníci. To je potenciál, se kterým lze výborně pracovat na systémové úrovni i přímo ve škole.

Úspěšnému heterogennímu vzdělávání v základních školách a současně zabránění předčasným odchodům ze vzdělávání podstatnou měrou brání příliš vysoký počet žáků ve třídě, a to navzdory povinnosti snižovat tento počet vzhledem k různým stupňům podpůrných opatření jednotlivých žáků. Maximální možný počet žáků ve třídě je 30 (§ 4 odst. 5 zák. č. 561/2004 Sb., školský zákon). Snižovat počty žáků v běžné třídě v souvislosti s podpůrnými opatřeními ve stupni 2–5 je sice možné, ale v praxi nedostatečné opatření. Podle našeho dotazníkového šetření by většina učitelů uvítala **maximální možný počet žáků ve třídě 15**. Jsou přesvědčeni, že pak by byli schopni individualizovat výuku dle požadavků na společné vzdělávání.

Dále jsou dobře prověřeným opatřením pro podporu sounáležitosti se školou a třídou **adaptační pobyty a třídnické hodiny**. Zde je nutné řádně proškolit všechny učitele ve vedení třídnických hodin a současně zařadit tyto hodiny do Rámcových vzdělávacích programů tak, aby je škola mohla začlenit do Školních vzdělávacích programů a v normativch se s nimi též počítalo. Stejně tak i s adaptačními pobyty, u kterých je žádoucí umožnit škole, aby si mohla najmout externí odborníky, pokud nedisponuje dostatečně proškolenými pracovníky z řad učitelského sboru, popř. školského poradenského pracoviště.

Členy úplného školního poradenského pracoviště jsou výchovný poradce, školní metodik prevence, školní psycholog a speciální pedagog. V Karlovarském kraji však nemáme dostatečný počet odborníků, kteří by mohli tyto pozice ve školách zastávat, a to i přesto, že individuální systémové projekty MŠMT umožňují financování těchto pracovních pozic. V této problematice je několik úskalí:

a) **časová dotace pro vykonávání práce výchovného poradce a školního metodika prevence**

Výchovný poradce často vykonává i obsahovou náplň kariérového poradenství, nároky na tyto dvě pozice se neustále zvyšují, avšak školní metodik prevence nemá vůbec žádnou úlevu z přímé pedagogické činnosti a výchovný poradce ji má sníženu o 1 až 5 hodin podle kapacity školy. Ani v maximální hodnotě, kdy má škola kapacitu více než 800 žáků, není možné tuto práci zodpovědně zvládnout v plném rozsahu, jestliže má takovýto výchovný poradce i funkci kariérového poradce a v praxi zastupuje i speciálního pedagoga a školního psychologa.

b) **možnost úhrady platů školního psychologa a kariérového poradce**

Šablony umožňující úhradu platů pro tyto odborníky nejsou dostatečným motivačním prvkem pro jejich přilákání do Karlovarského kraje, přestože využíváme všech dostupných prostředků pro vybízení potencionálních budoucích obyvatel k přestěhování. A dále ohraničení jejich pracovních závazků je také demotivující kvůli časovému omezení šablon, pracovník si není jist trváním svého zaměstnaneckého poměru.

Předčasné odchody ze vzdělávání se týkají především středoškoláků. Je nutné zaměřit se na předchozí stupně vzdělávání a na nich preventivně působit. Na základní škole by měl se žáky individuálně pracovat zejména **kariérový poradce**, který pomáhá při rozhodování v otázkách vzdělávání, profesní přípravy a volby zaměstnání. Pozitivním výsledkem by mohlo být snížení míry fluktuace žáků mezi obory a školami. Na střední škole by pak kariérový poradce pomáhal žákům rozvíjet jejich potenciál a vedl je k řízení jejich kariéry a jejímu rozvoji.

Členové pracovní skupiny

3.2

Mgr. Irena Forejtová, krajský metodik pro tvorbu ŠIK

Učitelka základní školy v Chodově na 1. stupni a současně speciální pedagog, ve své praxi se setkává s žáky různých sociálních skupin, vypracovává individuální vzdělávací plány. Spolupráci ukončila v srpnu 2018.

Mgr. Martina Kheilová, odborný řešitel

Ředitelka Základní školy a střední školy Karlovy Vary, p. o. Celou svou pracovní kariéru věnuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a je uznávanou odbornicí na práci s těmito žáky.

PhDr. Ljuba Šleisová, odborný řešitel

Vyučuje psychologii a pedagogiku na SPŠ, gymnáziu a VOŠ Karlovy Vary a intenzivně se zabývá integrací žáků se SVP, a to i vzhledem k tomu, že je sama rodičem hendikepovaného dítěte.

Mgr. Lenka Brodská, odborný řešitel

Psycholožka pedagogicko-psychologické poradny v Chebu. Ve své praxi v PPP diagnostikuje děti a žáky s různými potížemi ve vzdělávání. Spolupráce byla ukončena v prosinci 2018.

Mgr. Hana Švarcová, odborný řešitel

Vedoucí speciálně pedagogického centra a speciální pedagog, která se dlouhodobě věnuje dětem, žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mgr. Eva Solařová, odborný řešitel

Učitelka na 1. stupni základní školy, speciální pedagog a koordinátorka žakovského parlamentu. Aktivně se zapojila do obou pracovních skupin.

Mgr. Denisa Slavíková, odborný řešitel

Bývalá zástupkyně ředitele ZŠ Žlutice, nyní zástupkyně ředitele na ZŠ Nová Role.

Mgr. Ivana Štulířová, odborný řešitel

Učitelka a výchovná poradkyně na Střední uměleckoprůmyslové škole v Karlových Varech.

Bc. Petra Kříklavová, odborný řešitel

Koordinátorka předškolního klubu, pracovnice NNO Člověk v tísni. Denně se setkává s dětmi a žáky ze sociálně vyloučených lokalit.

Mgr. Radek Karchňák, odborný řešitel

Bývalý pracovník PPP v Karlových Varech, nyní má vlastní soukromou praxi. Je odborníkem na práci s dětmi a žáky, kteří trpí psychickými problémy i v souvislosti se vzděláváním. Spolupráci ukončil v červenci 2018.

Mgr. Danuše Pavlásková, odborný řešitel

Učitelka a výchovná poradkyně, zástupkyně ředitelky Základní školy a střední školy Karlovy Vary, p. o. Má bohaté zkušenosti se vzdáváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mgr. Bc. Ivana Tormová, odborný řešitel

Zástupkyně ředitelky PPP Karlovy Vary, metodik specialista. Kromě hlavní pracovní činnosti se věnuje i lektorským a vzdělávacím aktivitám pro pedagogické pracovníky.

Mgr. Markéta Fišarová, expertka na spolupráci s KAP

Pracuje v Agentuře pro sociální začleňování. Spolupracuje s dalšími systémovými projekty OP VVV. Intenzivně se věnuje tématu sociálního vyloučení a mezioborové spolupráci pro školy a školská zařízení při začleňování ohrožených dětí, žáků a studentů.

Konzultační skupiny

Dokument byl zaslán k připomínkování pracovním skupinám pro rovné příležitosti, zřízeným realizátory projektů Místní akční plány II v Karlovarském kraji. Členy těchto pracovních skupin jsou:

Tabulka 54: Pracovní skupina Rovné příležitosti MAP Karlovarsko II

Mgr. Denisa Slavíková	ZŠ Nová Role (zástupkyně ředitelky školy)
Mgr. Miriam Velínská	ZŠ 1. Máje Karlovy Vary (učitelka)
Mgr. Jitka Topičová	ZŠ a MŠ Regionu Karlovarský venkov (ředitelka)
Mgr. Věra Sosnovcová	2. základní škola Bochov, příspěvková organizace (ředitelka)
Mgr. Petra Vodencová	Český západ, o. p. s.
Mgr. Alžběta Pospíšilová	Člověk v tísni
Mgr. Hana Franzl	Agentura pro sociální začleňování
Bc. et Bc. Petra Broumská	Světlo Kadaň, z. s.
Ing. Markéta Hendrichová	MAS Sokolovsko, o. p. s. (odborný řešitel projektu)
Ing. Miroslav Makovička	MAS Sokolovsko, o. p. s. (odborný řešitel projektu)
Mgr. Martina Turková	MAS Sokolovsko, o. p. s. (věcný manažer)

Tabulka 55: Pracovní skupina pro rovné příležitosti MAP SOKRA II (Sokolov, Kraslice)

Taťána Malinkovičová	ředitelka MŠ Citice
Mgr. Josef Sekyra	ředitel ZŠ Nové Sedlo
Mgr. Eva Grosmanová	ředitelka ZŠ Loket
Marie Pohlodková	asistentka pedagoga MŠ Sokolov, Kosmonautů
Mgr. Radomíra Nováčková	ředitelka ZŠ a MŠ Krajková
Bc. Terezie Houdková	učitelka ZŠ a MŠ Oloví
Mgr. Dana Fialová	ředitelka ZŠ Rotava
Marcela Davidková	učitelka MŠ Chodov
Mgr. Marta Hofmannová	učitelka ZŠ Sokolov, Běžecká

Mgr. Věra Habartová	vychovatelka SŠ, ZŠ a MŠ Kraslice
Lenka Chmelíková	učitelka ZŠ Šance, Horní Slavkov
Mgr. Jaroslava Červenková	ředitelka MŠ Rotava

Tabulka 56: Pracovní skupina pro rovné příležitosti MAP rozvoje vzdělávání II v území ORP Ostrov

Ing. Bc. Kateřina Šplíchalová	vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Ostrov
Mgr. Dana Osičková	ředitelka ZŠ Pernink
Bc. Jolana Nečová	ředitelka MŠ Halasova
Zdeněk Janský	místostarosta MěÚ Hroznětín
Mgr. Hana Vaculíková	vedoucí odd., výtvarný obor ZUŠ Ostrov
Mgr. Ivana Harzerová	učitelka ZŠ Krušnohorská

Tabulka 57: Pracovní skupina rovných příležitostí MAP II Vzdělávání na Mariánskolázeňsku

Mgr. Luboš Borka	ředitel ZŠ Vítězství
Mgr. Jiřina Linhová	učitelka ZŠ a MŠ Čtyřlístek
Mgr. Petra Šandová	zástupkyně ředitele ZŠ a MŠ Lázně Kynžvart
Mgr. Božena Němcová	výchovná poradkyně ZŠ a MŠ Drmoul
Mgr. Dana Vondrášková	ředitelka ZŠ a MŠ při Léčebných lázních Lázně Kynžvart
Mgr. Daniela Hylmarová	učitelka ZŠ JIH
Mgr. Václav Kotoun	učitel ZŠ JIH
Mgr. Markéta Poláková	učitelka ZŠ JIH
Bc. Lenka Kysilková	zástupkyně ředitele ZŠ a MŠ Tři Sekery
J. Svobodová	preventistka ZŠ VH
Bc. Marcela Knedlíková	zástupkyně ředitele ZŠ Vítězství
Věra Volmutová	výchovná poradkyně ZŠ a MŠ Dolní Žandov
Ing. Miloš Srp	zástupce ředitele ZŠ Úšovice
Mgr. Jana Klečková	výchovná poradkyně ZŠ Úšovice
PaedDr. Alena Hálková	ředitelka ZŠ Úšovice

Tabulka 58: Pracovní skupina rovných příležitostí MAP II v ORP Cheb

Mgr. Alena Jelínková	učitelka 1. stupně ZŠ
Mgr. Lenka Brodská	psycholožka PPP Cheb
Mgr. Eva Pospíšilová	učitelka 2. stupně ZŠ
Mgr. Petra Kučerová	speciální pedagog

Veškeré výstupy byly vždy zasilány členům pracovních skupin a zástupcům ČŠI, ASZ, NIDV, pracovníkům odboru školství, mládeže a tělovýchovy, členům realizačního týmu projektu KAP1 v KK a dalším.

Školská inkluzivní koncepce byla dne 5. 6. 2019 veřejně prezentována spolu s tématem rovných příležitostí ve vzdělávání. Na akci vystoupili zástupci Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání, ASZ, NIDV, SVP Karlovy Vary, PPP Cheb, ČŠI KK, NNO působících v Karlovarském kraji a s příklady dobré praxe zástupci ZŠ a SŠ.

SWOT analýza

3.4

Ze SWOT analýzy vyplývá, že mezi silné stránky patří otevřenost odborných poradenských zařízení ke spolupráci se školami, dostupná nabídka zdrojů a inspirací pro společné vzdělávání, rostoucí počet dětí a žáků se SVP integrovaných do běžných tříd, stejně jako rostoucí počet asistentů pedagoga nebo dostupné finanční zdroje na rozvoj rovných příležitostí. Mezi slabé stránky patří přetíženost odborných pracovišť, nadměrná administrativa spojená s uplatňováním rovných příležitostí ve vzdělávání, nedostatek odborných pracovníků, neustálená legislativa, resp. její časté změny a absence metodického a supervizního vedení PP a AP. Současně nejsou všechny školy bezbariérové. Jako hrozbu vnímají členové pracovní skupiny vyloučení dětí a žáků se SVP z kolektivu ostatních spolužáků, striktní uplatňování společného vzdělávání, navýšení neobvyklých situací ve škole, nedostatek podpory žáků bez SVP, stejně tak i nedostatečnou podporu PP, kteří jsou se společným vzděláváním vnitřně ztotožnění ze strany kolegů, nadřízených atd. Do příležitostí lze zařadit například možnost čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU, zlepšení podmínek pro zvýšení kvalifikace PP zejména v oblasti rovných příležitostí, rozvoj nových metod a forem výuky, zaměření na individuální přístup ke každému žákovi, rozvoj programů pro děti a žáky se SVP na zklidnění, které mohou využívat i ostatní žáci.

SILNÉ STRÁNKY		PŘÍLEŽITOSTI	
1	otevřenost PPP, SPC k intenzivnější spolupráci se školami	1	možnost čerpání finančních prostředků ze zdrojů EU
2	dostupná nabídka zdrojů a inspirací inkluzivního vzdělávání	2	podpora vytvoření mezirezortní spolupráce (sociální, zdravotnictví, školství a ÚP)
3	vyšší podíl mladších dětí, které snáze přijímají znevýhodnění jakou součást svého okolí	3	zlepšení podmínek pro zvýšení kvalifikace PP zejména v oblasti rovných příležitostí
4	mentální a morální připravenost části společnosti na uplatnění rovných příležitostí ve vzdělávání	4	podpora začínajícím PP v oblasti rovných příležitostí
5	rostoucí počet dětí a žáků se SVP integrovaných do běžných tříd	5	umožnit začlenění dítěte a žáka se SVP do běžné společnosti již v útlém věku
6	optimální zastoupení speciálních škol (dle § 16 odst. 9 šk. zák.) pro děti a žáky se SVP	6	vybudování fungující a soustavné spolupráce mezi vzdělávacími institucemi

SILNÉ STRÁNKY		PŘÍLEŽITOSTI	
7	odstraňování bariér (technických, sociálních, personálních, osobnostních, jazykových, ...) a předsudků ve společnosti	7	rozvoj nových metod a forem výuky v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání
8	materiálně technické vybavení škol pro práci s dětmi a žáky se SVP	8	osvěta o uplatňování rovných příležitostí ve vzdělávání ve školách
9	rostoucí počet AP ve třídách	9	rozvoj stávající spolupráce PP s AP
10	možnost snížit počet dětí a žáků ve třídě, pokud se ve třídě nachází žák se SVP s příslušným stupněm PO	10	podpora sdílení příkladů dobré praxe, supervize, stáže, náslechy na školách (běžná škola x speciální škola)
11	zakotvení povinnosti pro PP přistupovat k žákům individuálně	11	zaměření na individuální potřeby (problémy) jednotlivce
12	široká nabídka škol pro děti a žáky se SVP	12	zlepšení komunikace mezi PP, dětmi a žáky se SVP a jejich ZZ
13	dostupné finanční zdroje na rozvoj rovných příležitostí ve vzdělávání	13	pokračování v další modernizaci škol – zajištění bezbariérovosti
14	příznivý vliv dětí a žáků se SVP ve třídě na sociální klima třídy	14	podpora rozvoje škol jako komunitního centra obce
		15	zvýšení zájmu o nadané děti a žáky
		16	zvýšení osvěty o rovných příležitostech ve vzdělávání veřejnosti
		17	podpora rozvoje poradenských služeb i pro ZZ děti se SVP
		18	rozvoj programů pro děti a žáky se SVP na zklidnění – např. jóga, relaxace...
		19	podpora dítěte a žáka se SVP v oblastech, kde je úspěšné
		20	podpora zvyšování samostatnosti dětí a žáků se SVP jejich začleněním do běžných tříd

SLABÉ STRÁNKY		HROZBY	
1	přetíženost odborných pracovišť (PPP, SPC)	1	pokračující snižování nároků na děti a žáky ve třídě = nižší vzdělanost
2	nadměrná administrativa spojená s uplatňováním rovných příležitostí ve vzdělávání	2	vytlačení dětí a žáků se SVP z kolektivu ostatních spolužáků
3	nedostatečné sdílení zkušeností na jednotlivých úrovních (VP, vedení škol, spec. pedagog)	3	nedostatečná podpora PP ze strany kolegů, nadřízených, poradenských zařízení, zřizovatele...
4	větší příliv dětí a žáků s náročnějšími SVP do běžných škol	4	striktní uplatňování společného vzdělávání za každou cenu
5	problém s uvolněním PP na školení v době výuky (nedostatek PP na zajištění suplování)	5	nezajištění systematického odstranění nesrovnalostí v legislativě – nárůst administrativy
6	nedostatek speciálních pedagogů, psychologů a AP ve školách	6	nedostatečná depistáž nadaných dětí a žáků
7	nedostatečná mezirezortní spolupráce (sociální, zdravotnictví, školství, ÚP)	7	zánik speciálních škol kvůli odlivu dětí a žáků do běžných škol
8	nedostatečné finanční ohodnocení PP v souvislosti s nárůstem povinností	8	nezajištění dostatečného počtu odborných pracovníků a jejich následné přetěžování
9	nedostatečný prostor pro rozvoj sociálních dovedností dětí a žáků	9	ukončení financování aktivit ze zdrojů EU, nenavýšení normativů
10	neustálená legislativa (časté změny)	10	pokračující nepřipravenost PP na práci s dětmi a žáky se SVP při absolutoriu VŠ
11	nepřipravenost PP a AP pro práci s dětmi a žáky se SVP	11	šíření dezinformací o rovných příležitostech ve vzdělávání
12	absence metodického a supervizního vedení PP i AP	12	přetíženost dětí a žáků se SVP v běžných školách
13	nízké zastoupení bezbariérových škol	13	nebezpečí navýšení rizikového chování (šikany) k dětem a žákům se SVP v běžných školách
14	nízká angažovanost ředitelů škol v rámci inkluze	14	snížení rozhodovací pravomoci ředitelů škol v oblasti rovných příležitostí
15	vysoký počet dětí a žáků ve třídě	15	ztráta motivace všech stran (dětí, žáků, PP, ZZ) k uplatňování rovných příležitostí
16	převaha frontální výuky	16	syndrom vyhoření PP/AP

SLABÉ STRÁNKY		HROZBY	
17	absence srovnání úspěšnosti vzdělávání dětí a žáků se SVP ve speciálních a běžných školách	17	navýšení neobvyklých situací ve škole (ataky agrese dětí a žáků se SVP, ...)
18	zneužívání ŠPP v případech, které je škola kompetentní řešit sama	18	omezení v možnostech neformálního vzdělávání (výlety, exkurze, ...)
19	neefektivní systém přidělování PO	19	nezapojení se ZZ – neochota, málo času
20	vysoký průměrný věk PP	20	neuspokojení očekávání ZZ
		21	nedostatek podpory dětí a žáků bez SVP
		22	neochota a neschopnost PP pracovat na členění příprav na výuku dle potřeb dětí a žáků

Definované cíle koncepce

Pracovní skupina vytvořila analýzou základní obraz o současné situaci v Karlovarském kraji, ze které vychází SWOT analýza. Následně integrováním dalších technik strategické analýzy a jejich metod docházelo k formulování opatření pro eliminaci nepříznivých vlivů a podporu příznivých tendencí. Strategie se snaží využít co nejvíce silných stránek a eliminovat slabé stránky, aby využila existující příležitosti. Využívá silných stránek k eliminaci hrozeb. Snaží se řešit kumulaci nepříznivých předpokladů a zaměřuje se na minimalizaci negativních efektů.

Veškeré výstupy byly vždy zasílány členům pracovních skupin a zástupcům ČŠI, ASZ, NIDV, pracovníkům odboru školství, mládeže a tělovýchovy, členům realizačního týmu projektu KAP 1 v KK a dalším.

Školská inkluzivní koncepce, resp. koncepce společného vzdělávání je rozdělena na část krátkodobých, dlouhodobých a systémových cílů. U cílů krátkodobých a dlouhodobých jsou i možné finanční zdroje, u systémových cílů se jedná především o náměty pro zákonodárné orgány na legislativní změny.

Vzhledem k tomu, že se jedná nejen o problematiku materiální či technickou, ale i psychologickou, prostudovaly pracovní skupiny nejen statistická data, ale také další dokumenty a studie, které považují za relevantní (příloha č. 1 – Východiska). Z těchto zdrojů, na základě analýzy a podle svých vlastních zkušeností zpracovaly tuto Školskou inkluzivní koncepci a Motivační systém pro žáky ohrožené školním neúspěchem.

Ve strategické části se tvůrci koncepce zaměřili na cíle krátkodobé, dlouhodobé i systémové, ve kterých jsou navrhovány některé legislativní úpravy školského zákona a dalších souvisejících předpisů. Mezi dlouhodobé cíle pak byla zařazena opatření, která již svým obsahem budou vyžadovat delší časový horizont pro jejich splnění, například rozvoj komunitních aktivit v obcích, kde škola má charakter komunitního centra, zajištění dlouhodobého financování vzdělávání dětí a žáků mimo výuku, zajištění dostatečného počtu odborných pracovníků ve třídách, změna vyučovacích metod ve školách, jakož i zajištění bezbariérovosti a orientačních systémů ve školách i v ŠPZ. Do krátkodobých cílů byly zařazeny některé počáteční kroky vedoucí ke splnění cílů dlouhodobých či systémových a také ty, které lze splnit v kratším časovém horizontu. Jedná se především o otevření školy a vzdělávacího procesu zákonným zástupcům, s čímž souvisí i poskytování poradenství na půdě školy, zlepšení celkového klimatu ve škole vytvořením podmínek pro relaxaci žáků i pedagogů, zavedení supervizních aktivit, snížení administrativy a zjednodušení podmínek čerpání finančních prostředků sestavením podnětů na MŠMT a další poskytovatele dotací ve smyslu snížení administrativy ve spojení s podpůrnými opatřeními atd., ale také zahájení jednání se zřizovateli škol, kteří též kladou na školy určité administrativní nároky. Žádosti o poskytování informací týkajících se vzdělávání přichází na školy tedy ze strany

MŠMT a jím zřízených organizací, zřizovatele a dalších institucí, které se zabývají vzděláváním, školy jsou tím velice přetíženy. Proto je jedním z navrhovaných opatření vytvoření jednotné podrobné struktury výroční zprávy dle Metodiky. Cíle se věnují i vzdělávání pedagogických pracovníků, a to na všech úrovních, od asistentů pedagoga přes učitele po vedení škol. Neopomíjí ani opatření týkající se vzdělávání žáků nadaných či pocházejících z odlišného kulturního prostředí. Vytvoření profilu uchazeče může napomoci správně cílenému výběru studijního oboru na střední školy, a tím i zabránit předčasným odchodům ze vzdělávání. Dále je potřebné zmapovat počty odborných pracovníků (školních psychologů, speciálních a sociálních pedagogů) v kraji a bezbariérovost škol a ŠPZ.

cíle krátkodobé		dílčí cíle	navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín	
1. spolupráce s rodinou a dalšími subjekty									
1.1	poskytování poradenství pro ZZ na půdě školy	1.1.1	vytipování školy k pilotáži	proškolení PP; propagace služeb mezi ZZ, PP a dětmi a žáky; udržení bezpečného prostředí/GDPR; vyhodnocování efektivity služby	ŠPP, ZZ, NNO, NIDV – APIV, KAP, IKAP 2, MAP	IKAP, MAP	počet uspořádaných jednorázových akcí v inkluzi, celkový počet účastníků, počet organizací, které byly ovlivněny systémovou intervencí	2020–2021	
		1.1.2	zmapování potřeb ZZ a dětí a žáků			IKAP, MAP			
		1.1.3	vyhledání vhodného odborníka			vedení škol, IKAP 2, MAP			
		1.1.4	poskytování bezplatného poradenství pro rodiny			vedení škol, IKAP 2, MAP			
		1.1.5	vytvoření pozice krajského koordinátora společného vzdělávání (včetně nadání) – viz 1.5.6 dlouhodobý cíl	vytvoření náplně práce dle dostupnosti poradenských služeb a místních NNO (např. koordinace vzdělávacích akcí pro učitele v kraji)	OŠMT, NIDV – APIV, KAP + IKAP2, ASZ	OŠMT ve spolupráci IKAP 2	ESF – OP VVV (výzva SVL II.), rozpočet kraje		počet vzdělávacích akcí, celkový počet podpořených osob
1.2	otevření školy a vzdělávacího procesu ZZ	1.2.1	podpora spolupráce škol s NNO kvůli komunikaci se ZZ, kteří nespolupracují	využití šablon na asistenta školy, zapojení místních NNO	vedení škol, PP, pracovníci ŠPP, ZZ, pracovníci NNO, NIDV – APIV, MAP, KAP + IKAP 2	vedení škol, IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV	počet uspořádaných jednorázových akcí v inkluzi, celkový počet podpořených osob	2020–2021
		1.2.2	příprava a realizace akcí s cílem propojit různé kultury a vrstvy, partnerství škol	spolupráce s nízkoprahovými zařízeními, resp. sociálně aktivizačními službami a mateřskými centry; vyhledávání příkladů dobré praxe, jak oslovit ZZ, aby spolupracovali	školy, NNO, KAP, IKAP 2, MAP	vedení škol, IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočet škol, rozpočet zřizovatelů		
		1.2.3	realizace dnů otevřených dveří a konzultačních hodin pro ZZ	zveřejnění dostupnosti konzultačních hodin pro děti a žáky i ZZ	školy	vedení školy	rozpočty škol		
		1.2.4	zajištění vhodné místnosti pro konzultace	stavební úpravy a pořízení vybavení vhodné místnosti pro poskytování konzultací	školy, zřizovatel	vedení školy	ESF – OP VVV, IROP, rozpočty škol, rozpočty zřizovatelů		

cíle krátkodobé		dílčí cíle	navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín
1.3	podpora škol při zapojení do organizace komunitních aktivit v obci ve školách, které aktivity dosud nerealizují	1.3.1	podpora pravidelných akcí při tradičních příležitostech (Den matek, Den dětí, začátek školního roku, školní akademie, pálení čarodějnic, dožínky, sv. Mikuláš, advent)	otevření školy široké veřejnosti; aktivizace/participace na komunitním životě v obci; odbourávání předsudků a stereotypů; lepší orientace ve vztahu k dalším aktérům; zlepšení vztahů v obci	facilitátor/ koordinátor akce, známá osobnost v regionu, zřizovatel, všichni zaměstnanci školy, ZZ, prarodiče, děti a žáci, NNO, NIDV – APIV, MAP	vedení škol, zřizovatelé za podpory IKAP a MAP	počet uspořádaných jednorázových akcí	2020–2021
		1.3.2	podpora mimořádných akcí – den kultur, den zdraví, ekologie, ocenění města předávané ve škole			vedení škol, zřizovatelé za podpory IKAP 2, MAP		
2. klima školy								
2.1	vytvoření podmínek pro relaxaci a odpočinkové činnosti mezi vyučovacími hodinami ve školách v kraji	2.1.1	informování dětí a žáků o psychohygienických návycích a relaxaci	vybudování herních koutů a relaxačních místností pro děti a žáky; relaxačních místností pro učitele; jóga/meditace do škol	zřizovatel, vedení školy, ZZ, NIDV – APIV, KAP, IKAP 2, MAP	vedení školy	celkový počet podpořených osob, počet vytvořených místností	2020–2021
		2.1.2	využívání herních koutů a relaxačních místností žáky, např. ve volných hodinách			zřizovatel a vedení školy		
2.2	otevřená komunikace v pedagogickém sboru každé školy v bezpečném prostředí	2.2.1	zavedení supervize v každé škole min. 1x ročně	zavedení skupinové supervize ve škole; individuální supervize; psychohygienu, koučing, mentoring	PP, vedení školy, vzdělávací instituce, zřizovatel, NIDV – APIV, KAP, IKAP 2, MAP	vedení školy, IKAP 2, MAP	počet uspořádaných jednorázových akcí, celkový počet podpořených osob, počet organizací, které byly ovlivněny systémovou intervencí	2020–2021
		2.2.2	využívání schopnosti práce s chybou			vedení školy, IKAP 2, MAP		
		2.2.3	budování bezpečného prostředí			zřizovatelé		
		2.2.4	zapojení pedagogické veřejnosti do realizace ŠIK			vedení školy, IKAP 2, MAP		
2.3	snížení šíření dezinformací a jejich působení na širší společnost	2.3.1	zjišťování míry dezinformací ve společnosti o společném vzdělávání	šíření osvěty, příkladů dobré praxe, diskuse, brožurky, ...; spolupráce školy a ZZ (příp. široké veřejnosti); vytvoření webu či brožur – co ve společnosti na základě zjištěného stavu chybí; zefektivnění komunikace mezi zainteresovanými; zpětná vazba na informace na soc. médiích, odkazy na relevantní informační zdroje	vedení škol, PP, ZZ, veřejnost, NIDV – APIV, KAP, IKAP 2, MAP, PKAP, ASZ – Místo pro všechny	vedení školy, IKAP 2, MAP	počet vytvořených dokumentů, uspořádaných jednorázových akcí	2020–2021
		2.3.2	tvorba komunikační strategie a dohoda s partnery v území na realizaci – viz 1.5.6 – koordinátor společného vzdělávání			IKAP 2, MAP ve spolupráci s vedením škol, NNO		
		2.3.3	realizace osvětových aktivit pro veřejnost a uplatnění motivačních stimulů ke zlepšení pravdivé informovanosti veřejnosti			školy za podpory IKAP2, MAP		

cíle krátkodobé		dílčí cíle	navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín	
3. snížení administrativy a zjednodušení podmínek čerpání finančních prostředků									
3.1	snížení administrativy a zjednodušení podmínek čerpání fin. prostředků školami	3.1.1	sestavení podnětu na MŠMT a další poskytovatele dotací	snížení administrativy ve spojení s podpůrnými opatřeními; sjednocení podmínek; zjednodušení podmínek čerpání; dlouhodobé plánování a víceleté rozpočty	MŠMT, další poskytovatelé dotací (např. MMR), KAP, IKAP 2, MAP, ASZ	zřizovatelé, IKAP 2, MAP	bez finanční náročnosti	počet podpořených organizací (škol)	2020–2021
		3.1.2	vytvoření pracovního místa z podpory ESF nebo OP VVV	využití podpůrných pracovníků (ESF – sociální asistent / sociální pracovník), (OP VVV – školní asistent) pro snížení administrativní zátěže	školy	vedení školy	ESF – OP VVV		
		3.1.3	zahájení jednání na OŠMT	projednat možné snížení administrativních nároků na školy ze strany zřizovatele, rozhodnout se, zda bude podníceno jednání v podobném smyslu s ostatními zřizovateli ze strany OŠMT	OŠMT, KAP, IKAP 2, MAP, zřizovatelé	OŠMT	bez finanční náročnosti		
3.2	eliminace četných požadavků na informace ze škol – nekoordinovaná dotazníková šetření MAS/MAP/KAP/MŠMT a další projekty z OP VVV	3.2.1	vytvoření jednotné struktury výroční zprávy pro různé stupně vzdělávání	ustanovení pracovní skupiny, určení druhů výročních zpráv, příprava jednotné struktury, komunikace se zřizovateli a školami, zveřejňování výroční zprávy vždy na stránkách zřizovatele	odborníci ve vzdělávání, NIDV – APIV + SRP, KAP, IKAP 2, MAP, zřizovatelé	zřizovatelé, IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV	zpracovaná jednotná struktura výročních zpráv	2020–2021
4. vzdělávání pedagogických pracovníků									
4.1	tvorba vzdělávacího plánu pro vedení škol	4.1.1	vytvoření osobního vzdělávacího plánu pro začínajícího ředitele a zástupce	spolupráce s čerstvými absolventy funkčního studia a se zkušenými řediteli, ČŠI při tvorbě osnovy vzdělávacího plánu, zahrnutí např. metody case managementu a supervize	ČŠI, OŠMT pro SŠ, zkušební ředitelé, začínající ředitelé, budoucí ředitelé (včetně zástupců ředitelů), NIDV a další poskytovatelé DVPP, ASZ	koordinátor inkluze – viz bod 1.5.6 dlouhodobé cíle	ESF – OP VVV, rozpočet kraje	celkový počet podpořených osob	2020–2021
		4.1.2	vytvoření osobního vzdělávacího plánu pro zkušeného ředitele a zástupce			koordinátor inkluze – viz bod 1.5.6 dlouhodobé cíle	ESF – OP VVV, rozpočet kraje		
		4.1.3	zmapování a zajištění dostupnosti kvalitních kurzů pro ředitele škol na území kraje			koordinátor inkluze – viz bod 1.5.6 dlouhodobé cíle	ESF – OP VVV, rozpočet kraje		
		4.1.4	sběr zpětné vazby od jednotlivých účastníků i od institucí poskytujících DVPP – koordinátor společného vzdělávání – viz 1.5.6 dlouhodobý cíl			koordinátor inkluze – viz bod 1.5.6 dlouhodobé cíle	ESF – OP VVV, rozpočet kraje		

cíle krátkodobé		díličí cíle		navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín
4.2	zefektivnění spolupráce PP s AP	4.2.1	zvýšení informovanosti PP o spolupráci s AP	vedení seminářů pro PP lidmi z praxe, zavedení supervizí pro PP, metodické vedení pro AP a spolupráce s dalšími PP, dětmi a žáky, ZZ	vzdělávací instituce, KVC, PP, ZZ, MŠMT, zřizovatelé, vedení škol, NÚV, NIDV a další poskytovatelé DVPP, KAP, IKAP 2, MAP	NIDV, NÚV, KVC ve spolupráci s IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV	Celkový počet podpořených osob, počet uskutečněných akcí, počet vytvořených podpůrných materiálů	2020–2021
		4.2.2	prohlubování spolupráce mezi PP, AP, žákem a ZZ			vedení školy	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol		
		4.2.3	zvýšení materiální podpory asistentů pedagoga, jako nezbytné součásti společného vzdělávání			OŠMT ve spolupráci s IKAP 2	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol		
4.3	zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků ve třídě	4.3.1	podpora speciálních škol pro děti a žáky se SVP	vyhledávání dotačních výzev zaměřených přímo na speciální školy	PP, vedení škol, zřizovatelé, děti a žáci, NIDV – APIV, KAP, IKAP 2, MAP, KVC, NNO a další poskytovatelé DVPP	IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV	celkový počet podpořených osob, počet podpořených spoluprací, počet uskutečněných akcí	2020–2021
		4.3.2	snížování počtu dětí a žáků ve třídě	využívání současných legislativních možností, motivační aktivity k příchodu nových pedagogických pracovníků do Karlovarského kraje		vedení školy, kraj (motivační aktivity)	MŠMT (normativy)		
		4.3.3	zajištění DVPP - práce s heterogenní skupinou dětí a žáků	jasné zadání témat školení zřizovatelem pro KVC, koordinace s NIDV a NÚV, letní školy v kraji		vedení školy, IKAP, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol		
		4.3.4	zvyšování samostatnosti dětí a žáků	vhodné metody a formy práce v hodině, zlepšení skupinové práce v hodině, samostatné práce, nácvik prezentačních dovedností dětí a žáků se zkušebními řečníky		vedení školy ve spolupráci s IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol		
		4.3.5	podpora žákovských parlamentů a dalších aktivit rozvíjejících samostatnost a kreativitu	nastavení spolupráce s NNO při zřízení a chodu žákovského parlamentu, koordinace aktivit s podporou vedení školy, šíření dobré praxe a předávání zkušeností v území, materiální a finanční podpora chodu žákovských parlamentů a dalších aktivit rozvíjejících samostatnost a kreativitu		vedení školy ve spolupráci s IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol		

cíle krátkodobé		dílčí cíle	navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín	
4.4	šíření metod práce s cizinci do všech úrovní škol v kraji	4.4.1	zajištění DVPP – práce s dětmi a žáky – cizinci a propojování tohoto vzdělávání prostřednictvím PP MŠ/ZŠ/SŠ	realizace školení metod pro PP, jak učit žáky – cizince, zajištění výukových materiálů	NIDV – APIV, další poskytovatelé DVPP, PP, ZZ, veřejnost, odborní pracovníci, Centrum na podporu integrace cizinců	NIDV	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol	celkový počet podpořených osob, počet uskutečněných akcí	2020–2021
		4.4.2	posilování znalostí českého jazyka u žáků s OMJ (odlišným mateřským jazykem)	realizace školení výuky ČJ jako cizího jazyka	NÚV – APIV, PP, NIDV a další poskytovatelé DVPP, ŠPZ, pedagogické fakulty, Centrum na podporu integrace cizinců, KVC	NÚV	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol		
		4.4.3	vzdělávání v oblasti kulturních odlišností či specifík konkrétních skupin	realizace individuálních a skupinových školení	NIDV – APIV, další poskytovatelé DVPP, PP, ZZ, veřejnost, odborní pracovníci, Centrum na podporu integrace cizinců, KVC	NIDV, KVC	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol		
4.5	vytvoření profilu uchazeče jednotlivých oborů SŠ	4.5.1	vytvoření profilu vhodného uchazeče o jednotlivé středoškolské obory pro ZZ a výchovné/kariérové poradce s deklarací příležitostí a rizik	příprava jednotné struktury pro využití v doporučování kariérových a jiných školních poradců na ZŠ pro žáky s potřebou podpůrných opatření a pro ZZ	školy, KAP + IKAP 2, NÚV – Infoab-solvent	IKAP 2 s podporou NÚV a vedení škol	bez finanční náročnosti	vytvoření profilu vhodného uchazeče	2020–2021
5.		sdílení							
5.1	zmapování počtu odborných pracovníků (školních psychologů, speciálních a sociálních pedagogů) na školách a sběr dobré praxe při řešení neobvyklých situací ve školách v kraji	5.1.1	posílit komunikaci mezi PP a ZZ, mezi PP a dětmi a žáky, při společném setkání PP, ZZ a dětí a žáků zároveň	praktické nácviky verbální/neverbální komunikace a asertivního jednání;	zřizovatelé, PP, odborní pracovníci, KAP, IKAP 2, MAP	vedení školy, IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV	počet uspořádaných akcí, celkový počet podpořených osob	2020–2021
		5.1.2	předcházení neobvyklých situací ve školách a zvýšení informovanosti PP o možnosti využití již ověřených řešení, vytvoření databáze situací	výběr platformy, která zmapuje situaci ve školách v roce 2019, vytvořit databázi situací a mechanismů pro jejich řešení; rozlišit standard a nestandard, evaluace		IKAP, MAP ve spolupráci s vedením škol a ŠPZ	ESF – OP VVV		
6.		bezbariérovost							
6.1	zmapování bezbariérovosti škol a ŠPP	6.1.1	dokončení mapování bezbariérovosti škol v kraji	každoroční revize bezbariérovosti, uvádění informací o bezbariérovosti škol na webu a ve výroční zprávě školy	zřizovatelé, ČŠI, KAP, IKAP 2, MAP	zřizovatelé a vedení školy	ESF – OP VVV	vytvoření přehledu bezbariérovosti na školách	2020–2021

cíle dlouhodobé		dílčí cíle	navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín	
1.	spolupráce s rodinou a dalšími subjekty								
1.1	rozšíření nabídky neformálního vzdělávání pro děti a žáky a ZZ	1.1.1	zajištění finančně dostupné nabídky na celém území kraje	výlety; exkurze; projektové dny; mezinárodní partnerství; výměnné pobyty; besedy; finanční a materiální podpora poskytovatelům zájmového a neformálního vzdělávání.	děti a žáci, ZZ, PP, vedení škol, koordinátor neformálního vzd., NIDV – SYPO, KAP, IKAP 2, MAP, ASZ, ÚP	vedení školy, IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty škol, rozpočty zřizovatelů	počet uskutečněných akcí, celkový počet podpořených osob	2020–2025
		1.1.2	propojení školského prostředí s trhem práce			vedení školy, IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty škol, rozpočty zřizovatelů		
		1.1.3	informovanost ZZ o vlivu neformálního vzdělávání na rozvoj dítěte a žáka	dlouhodobý plán pro spolupráci se ZZ		školy za podpory IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty škol, rozpočty zřizovatelů		
1.2	osvěta odborné i široké veřejnosti směrem ke školám dle § 16 a společnému vzdělávání obecně	1.2.1	podpora začínajícího PP	udržitelnost škol zřízených podle § 16 škol. zákona; práce s nově příchozím PP – uvádějící učitel; informovanost ZZ žáků se SVP	spec. PP, absolventi oboru spec. pedagogiky, NIDV – projekty Systémová podpora (SYPO) a Podpora práce učitelů (PPUČ), ASZ, KAP, IKAP 2, MAP	NIDV – SYPO, PPUČ	ESF – OP VVV	celkový počet podpořených osob	2020–2025
		1.2.2	změna myšlení stávajících PP a zlepšení povědomí o speciálním školství u ZZ a další laické veřejnosti			vedení školy, IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV		
1.3	využití společného vzdělávání ke změně postojů vedení škol vůči strategii vzdělávání na dané škole	1.3.1	tvorba Školního akčního plánu – vnitřní strategie školy (ŠAP) zahrnující mechanismy pro podporu společného vzdělávání	zpracování ŠAP a sledování ukazatelů inkluзивity školy, sebehodnocení školy; cílené plánování školení v KVC – koordinace s NIDV; společné setkání ředitelů ZŠ s ředitelkami speciálních ZŠ; sledování výzev; organizace návštěv škol, sdílení dobré praxe, evaluace	zřizovatelé, PP, vedení škol, NIDV – SYPO, PKAP, NIDV – SRP, KAP, IKAP 2, MAP, ASZ	PKAP	ESF – OP VVV	celkový počet podpořených osob, celkový počet podpořených spoluprací	2020–2025
		1.3.2	zajištění vzdělávání vedení škol cíleně zaměřené na všechny aspekty společného vzdělávání z jejich úrovně			NIDV, KVC ve spolupráci s IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů		
		1.3.3	spolupráce běžných škol se speciálními			vedení školy ve spolupráci s koordinátorem pro společné vzdělávání	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů		
		1.3.4	zajištění materiálního zabezpečení za využití dotačních možností			zřizovatelé a vedení školy	IROP, ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů		
		1.3.5	zmapování škol, které nemají ŠAP	u škol, které mají, sledování práce s ŠAP		PKAP	ESF – OP VVV		
		1.3.6	vytvoření pracovní pozice koordinátora pro společné vzdělávání	zřízení pracovní pozice krajem zvlášť pro různé stupně vzdělávání, metodické vedení škol		kraj – OŠMT	ESF – OP VVV, rozpočet kraje		
		1.3.7	zapojení aktérů v území do tvorby projektů kraje (KAP, IKAP, ...)	propojení existujících aktivit v území s dalšími školami, posílení oblastí ze strany kraje tam, kde nemají školy návazné služby nebo kapacity vlastních pracovníků	zřizovatelé, PP, vedení škol, NIDV – SYPO, PKAP, NIDV – SRP, KAP, IKAP 2, MAP, ASZ	IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV		

cíle dlouhodobé		díličí cíle		navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín
1.4	rozvoj komunitních aktivit v obcích, kde škola má charakter komunitního centra	1.4.1	analýza potřeb v obci	vyhledávání příkladů dobré praxe; sdílení informací z již realizovaných akcí; stáže mezi aktéry v obci (rozpoznání silných stránek, propojení a předávání zkušeností); veřejné setkání (strategické plánování); komunikace s vedením obce, realizování aktivit, které vychází z potřeb komunity v obci, evaluace	facilitátor/ koordinátor akcí; zřizovatel; PP a npdg. zaměstnanci školy /ZZ, prarodiče; děti a žáci; NNO, sociální služby, ASZ	zřizovatelé, IKAP, MAP	ESF – OP VVV	celkový počet podpořených osob, celkový počet podpořených spoluprací, počet uskutečněných akcí	2020–2025
		1.4.2	propojení školy, PP a (pra)rodičů/ ZZ						
		1.4.3	zajištění mimoškolní přípravy ve škole						
		1.4.4	možnost využívat zařízení školy pro volnočasové aktivity (např. sportoviště)						
		1.4.5	začleňování dětí a žáků do komunity obce						
2. klima školy									
2.1	rozvoj PP, jejich kompetencí a dovedností	2.1.1	podpora vzdělávání PP, kteří málo navštěvují DVPP	semináře; školení; workshopy; sdílení mezi PP; exkurze do jiných škol; následky ve výuce; specializované semináře pro vedení škol – např. výchovná opatření, vliv prostředí a vztahů na pracovní výkon, pedagogické vedení školy, delegování úkolů, metody a formy práce k rozvoji klimatu ve třídě, efektivní učení, leadership, supervize, mentoring atd.	PP, vedení školy, NIDV a další vzdělávací instituce (DVPP), KAP, IKAP 2, MAP	IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol	celkový počet podpořených osob, počet uspořádaných akcí	2020–2025
		2.1.2	rozvoj PP – sebevzdělání a jeho motivace						
		2.1.3	rozvoj silných stránek PP						
2.2	zajištění dlouhodobého financování vzdělávání dětí a žáků mimo výuku – cvičení a projekty	2.2.1	podpora kraje při zajištění prostředků školám a dalším organizacím poskytujícím zájmové a neformální vzdělávání	zmapování interních i externích zdrojů, pomoc při zpracování žádosti	zřizovatelé, PP, poskytovatelé volnočasového vzdělávání KAP, IKAP 2, MAP	vedení školy za podpory IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, rozpočty zřizovatelů a škol	počet uskutečněných akcí, celkový počet podpořených osob	2020–2025
		2.2.2	podpora školních projektů, dny otevřených dveří, sportovní dny, výstavy, mezinárodní projekty či školní plesy						
2.3	zajištění dostatečného počtu odborných pracovníků ve třídách	2.3.1	zajištění dostatečného počtu kvalifikovaných odborných pracovníků	zvýšení lukrativnosti regionu (pobídky); využívání institutu druhého PP ve třídě, školní psychologové, speciální pedagogové, sociální pedagogové – získat pracovníky do těchto pozic na školách; dostatek finančních prostředků	absolventi škol, vedení škol, MŠMT, NIDV – APIV, zastupitelstvo kraje, MPSV, VŠ	aktivity zahájí IKAP, ale v současné době chybí mezirezortní platforma, která by se v kraji tématu věnovala	ESF – OP VVV, MŠMT, rozpočty zřizovatelů a škol	zvýšení počtu odborných pracovníků v kraji	2020–2025

cíle dlouhodobé		díličí cíle		navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	možné financování	monitorovací indikátory	termín
3. individuální přístup k žákům									
3.1	podpora vzdělávání PP pro identifikaci nadaných žáků ve třídě za podpory ŠPP	3.1.1	zajištění metodického vedení PP	vzdělávání PP; informování ZZ	PP, ZZ, ŠPP, PPP, NIDV, KVC a další poskytovatelé DVPP	vedení školy	ESF – OP VVV, MŠMT (normativy)	celkový počet podpořených nadaných žáků, počet podpořených mezirezortních spoluprací	2020–2025
		3.1.2	vytipování jednoho PP ze stupně vzdělávání na škole, který se bude nadání věnovat	podpora tohoto PP ze strany kolegů, ŠPP a PPP		vedení školy	MŠMT (normativy)		
3.2	podpora dítěte a žáka v oblasti, kde je úspěšné, a rozvoj mezilidských vztahů	3.2.1	vzdělávání PP v mezipředmětových vazbách	vzdělávání PP; informování ZZ; spolupráce ZZ, dětí a žáků a PP (koheze); spolupráce PP a ZZ; spolupráce PP a dětí a žáků	PP, ZZ, děti a žáci, NIDV, KVC, MAP	vedení školy ve spolupráci s NIDV, KVC a dalšími poskytovateli DVPP	ESF – OP VVV, MŠMT (normativy)	počet uskutečněných aktivit, celkový počet podpořených osob	
3.3	změna vyučovacích metod ve školách	3.3.1	snížení demotivace dětí a žáků i PP ke spolupráci	omezení frontální výuky během jedné konkrétní výukové hodiny; vzdělávání PP v nových interaktivních metodách; efektivní metody a formy práce k rozvoji všech žáků (vč. žáků bystrých a nadaných); využívání interaktivních technologií; podpora zřizovatele při zavádění změn ve školách; podpora vedení školy; spolupráce se zaměstnavateli (např. využívání dílen a laboratoří, odborníci do výuky, konzultace a praxe pro pedagogické pracovníky ve firmách)	PP, ZZ, děti a žáci, vedení škol, zřizovatelé, KAP, IKAP 2, MAP, PKAP, KVC, NIDV a další poskytovatelé DVPP, zaměstnavatelé, vysoké školy	vedení školy ve spolupráci s IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, MŠMT (normativy)	počet uskutečněných aktivit, celkový počet podpořených osob, počet podpořených spoluprací	2020–2025
		3.3.2	propojení výuky s reálným trhem práce			vedení školy ve spolupráci s IKAP 2, MAP	ESF – OP VVV, sponzoring a spolufinancování ze strany zaměstnavatelů		
4. bezbariérovost									
4.1	zajistit orientační systémy a bezbariérovost škol a ŠPZ v kraji	4.1.1	zajištění bezbariérovosti ve školách a ŠPZ v kraji	podpora zařízení při odstraňování bariér a podpora při tvorbě projektů (stavební úpravy) ze strany kraje	zřizovatel, kraj, obce, ŘO IROP, MMR	zřizovatelé a vedení školy	IROP, MMR, zřizovatelé	počet podpořených vzdělávacích zařízení	2020–2025
		4.1.2	zajištění orientačních systémů pro žáky s hendikepy (bezpečný pohyb) ve školách a ŠPZ	sdílení dobré praxe ze škol, které již orientační systémy mají, a jejich rozvoj do dalších škol	zřizovatel, kraj, obce, ŘO IROP, MMR	zřizovatelé a vedení školy	IROP, MMR, zřizovatelé		

cíle systémové		dílčí cíle	navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost	
1.	spolupráce s rodinou a dalšími subjekty					
1.1	vybudování soustavné mezirezortní spolupráce mezi aktéry v území kraje	1.1.1	zefektivnění plánování	zřehlednění projektů a aktivit; zmapování místní nabídky a poptávky po neformálním vzdělávání; informovanost mezi projekty; vyjasnění kompetencí jednotlivých aktérů; zřízení pracovní pozice, která bude propojovat aktéry v území a vytvářet platformy pro jejich setkávání	školské poradenské zařízení (ŠPZ), školy, zřizovatel, NIDV – APIV, ASZ a další systémové projekty OP VVV, vzdělávací instituce neformálního vzdělávání, poskytovatelé sociálních služeb, MAP, KAP, IKAP 2, OŠMT	aktivity zahájí OŠMT ve spolupráci s IKAP 2, ale v současné době chybí mezirezortní platforma, která by se v kraji tématu věnovala
1.1.2		zefektivnění komunikace				
1.1.3		zřízení pozice koordinátora				
1.1.4		shoda na cílech spolupráce mezi institucemi				
2.	klíma školy					
2.1	zajištění přípravy pedagogů VŠ fakultami pro konkrétní situace pedagogické praxe	2.1.1	zkvalitnění přípravy PP a větší provázání s praxí ve školách již během studia	změna studijních plánů VŠ	MŠMT, VŠ	MŠMT, VŠ
2.2	zajištění sebezvojových vzdělávacích aktivit pro PP	2.2.1	dlouhodobé dodržování motivačního systému KK a jeho evaluace	prevence syndromu vyhoření; sebereflexe; supervize ve školách	pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci školy, KAP, IKAP 2, MAP, vedení škol, zřizovatelé	vedení škol, zřizovatelé
2.3	zodpovědné začleňování dětí a žáků s potřebou podpory do běžných tříd	2.3.1	změna vyhlášky č. 27/2016 Sb.	zařazení žáka do malotřídky nebo do třídy se sníženým počtem žáků – zajištění odborného personálu, který umí pracovat s žáky, kteří mají rizikové chování, intervence školního psychologa, zlepšení diagnostiky těchto dětí, zúžení spolupráce se Střediskem výchovné péče, koordinace spolupráce s poskytovateli sociálních služeb	MŠMT; MPSV; OŠMT	MŠMT, OŠMT – podnět
		2.3.2	změna příslušných předpisů, např. snížení počtu žáků ve třídě, snížení přímé pedagogické činnosti výchovným poradcům a metodikům prevence a specifikovat další	MŠMT, OŠMT	MŠMT, OŠMT – podnět	
		2.3.3	prevence a včasná intervence, dlouhodobé sledování klímatu ve třídě, aktivity k rozvoji klímatu ve třídě	vedení školy, děti a žáci, ŠPZ, MŠMT, ASZ – Místo pro všechny	MŠMT – finanční prostředky, vedení škol – realizace	
3.	individuální přístup k dětem a žákům					
3.1	budování sebevědomí PP a prostřednictvím nich i dětí a žáků k lepšímu sebepoznání	3.1.1	schopnost sebereflexe PP	proškolování sborovny pravidelně každý školní rok	PP, KAP, IKAP 2, MAP, KVC a další poskytovatelé DVPP	IKAP 2 a MAP ve spolupráci s poskytovateli DVPP
		3.1.2	přenos sebereflexe na děti a žáky – využívání zpětné vazby	letní škola věnovaná osobnostnímu rozvoji PP	vedení školy, děti a žáci, NIDV – APIV, KAP, IKAP 2, MAP, KVC a další poskytovatelé DVPP	IKAP 2 ve spolupráci s poskytovateli DVPP
4.	zajištění kontinuální finanční podpory					
4.1	snížení administrativy a zjednodušení podmínek čerpání fin. prostředků školami	4.1.1	podnět na MŠMT	snížení administrativy; sjednocení podmínek; zjednodušení podmínek čerpání; dlouhodobé plánování a víceleté rozpočty, vyplácení finančních prostředků včas (dle smluv)	MŠMT, OŠMT, poskytovatelé dotací, KAP, IKAP 2, MAP	MŠMT, OŠMT – podnět

cíle systémové		dílní cíle		navrhovaná opatření	aktéři	odpovědnost
4.2	udržení expertů a profesionálů na společné vzdělávání v kraji a získání nových odborníků (školní psychologové, speciální, sociální pedagogové)	4.2.1	zavedení motivačního aspektu PP následujících myšlenku společného vzdělávání a realizujících ji v pedagogické praxi	navýšení osobního ohodnocení, zapojení do expertních sítí kraje a PS (placené členství), kariérní systém PP	MŠMT, kraj, zřizovatel	MŠMT, OŠMT – podnět
		4.2.2	podnět na MŠMT – vyšší tabulkové platy, daňová zvýhodnění či jiná forma nabídky ze strany státu k získání kvalifikovaných odborníků do škol v KV kraji	projednání možných podnětů k zatraktivnění kraje jako místa pro život a práci odborných pracovníků ve školách, zaslání podnětu příslušným zákonodárným orgánům	OŠMT, MŠMT	OŠMT
5.	zvýšení autonomie vedení školy					
5.1	umožnit řediteli školy spolupodílet se na rozhodování o zavedení podpůrných opatření dle možností školy pro konkrétního žáka	5.1.1	připravit návrh změny zákona, aby ředitel školy mohl rozhodnout o potřebách ve třídě a škole v součinnosti s ŠPZ, resp. moci se domluvit na potřebnosti podpůrných opatřeních	sestavení pracovní skupiny, projednání potřebných změn vedoucích ke zvýšení autonomie ředitele školy	OŠMT, MŠMT, ŠPZ, KAP + IKAP 2	OŠMT ve spolupráci s IKAP 2

Motivační systém

Jak může kraj podpořit zvýšení motivace ke vzdělávání?

Je nutné si uvědomit, že kraj může přímo ovlivňovat pouze školy, které zřizuje. V případě Karlovarského kraje se jedná o 22 středních škol, 4 vyšší odborné školy, 2 základní školy, 2 mateřské a základní školy při léčebných lázních.

Žádná legislativa neumožňuje kraji působit na školy zřizované jiným zřizovatelem. V současné době může kraj pouze doporučovat a snažit se metodicky vést mateřské či základní školy. Faktem však zůstává, že ovlivnit demotivované středoškoláky je velice náročné, a pokud se to podaří, jedná se spíše o skutečné výjimky. Proto je smysluplné začít s pozitivní motivací ke vzdělávání na co nejnižším stupni vzdělávacího systému. V tom případě může kraj pouze spolupracovat se zřizovateli, příp. řediteli mateřských a základních škol.

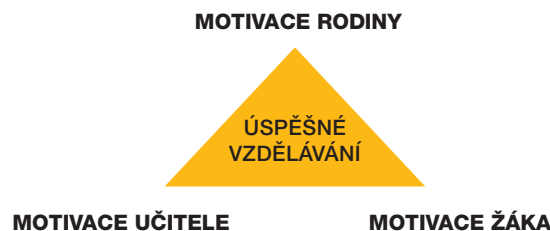
Motivace jako taková je vysoce individuální záležitost, proto by měla být vždy zaměřena na konkrétní jednotlivce, příp. menší kolektivy a skupiny. V každé sborovně, v každém žákovském kolektivu, v každé škole, v každém regionu jsou specifické podmínky a prostředí. Ředitel by měl vždy vyhodnotit klima v jednotlivých skupinách i celé škole a připravit takový preventivní plán, který by byl účelný a životaschopný. Krajský motivační systém může tedy spíše nabídnout inspiraci a nápady na vhodné aktivity podporující motivaci žáků a učitelů, příp. pomoci s jejich financováním a organizací.

Z pohledu členů pracovní skupiny je pro zvýšení motivace žáků ke vzdělávání nutno spolupracovat i s učiteli a rodinou, resp. demotivace žáků je důsledkem demotivace pedagogických pracovníků a negativního vztahu rodiny ke vzdělávacímu procesu obecně. Proto sestavili přehled možných důvodů pro její absenci z pohledu žáka, učitele a rodiny, resp. z jakého důvodu může rodič, žák nebo učitel uvažovat o vzdělávání negativně.

Pro úspěšné výsledky vzdělávání je nutné harmonizovat situaci takto:

- motivace zákonných zástupců (rodiny)
- motivace učitelů
- motivace dětí a žáků

Obrázek 3: Hlavní aktéři vzdělávání

Dále se členové pracovní skupiny shodli na potřebě zjistit skutečné názory učitelů, zákonných zástupců a žáků na vzdělávací proces. Proto byly sestaveny dotazníky, jejichž výsledky jsou uvedeny v příloze.

Absence motivace ke vzdělávání

4.1

Rodiče

- Rodiče nepovažují vzdělání za potřebné pro život.
- Rodiče nejsou důslední v požadavcích na dítě, aby dosahovalo lepších výsledků.
- Dítě nemá vzor v rodičích, protože rodiče často sami střední či vyšší vzdělání nemají, přičemž přibývá i rodičů, kteří nedosáhli ani základního vzdělání.
- Rodiče nerozvíjejí jakýkoli talent u dítěte v rámci mimoškolních aktivit.
- Rodiče neumí pomoci dítěti s přípravou do školy.
- Rodiče se vyhýbají komunikaci se školou, často nerozumí pokynům ze školy.
- Náročná dostupnost vzdělávacích institucí, příp. na volnočasové aktivity.
- Finanční náročnost.
- Snaha naplnit alespoň fyziologické potřeby dítěte je vyčerpává natolik, že vzdělávání stojí na okraji rodičova zájmu.

Dítě, žák

- Frontální způsob výuky, který se stále praktikuje na většině škol, je nezáživý.
- Žák již nevnímá učitele jako přinašeče informací, tuto funkci přebraly informační portály, internet, ba i sociální sítě, a proto by učitel měl být spíše průvodcem mezi různými zdroji informací.
- Hodnoticí systém není motivační a bezprostřední. Naopak často poukazuje pouze na záporné stránky výkonu žáka a „nepracuje s chybou“, v důsledku čehož zažívá dlouhodobě neúspěch.
- Žák nevidí praktické využití získávaných znalostí v budoucnosti, chybí vzdělávání v souvislostech.
- Žák se neorientuje v požadavcích na znalosti pro danou práci ani v náplních jednotlivých oborů, natož v nabídce pracovních míst (kariérové poradenství). Žák si neumí představit, co vlastně dělá např. instalatér, jak může využít získanou odbornost, kde může pracovat.
- Žák nemá vzor ve svých rodičích, kteří jsou na tom vlastně stejně jako jejich dítě, jsou bez vzdělání, často negramotní, nezaměstnaní, pobírají sociální dávky, příp. jsou v hmotné nouzi. Díky tomu žák

nemá dobrý příklad ani motivaci se vzdělávat, protože „stačí jít pro peníze na úřad“ nebo „to stejně nemá cenu“.

- Žák žije v socioekonomickém prostředí, které se vymyká běžnému průměru. Je denně vystaven náročným životním situacím, které mu brání přemýšlet nad svou budoucností. Musí okamžitě řešit momentální situaci, tudíž není připraven na přísun nových informací ve škole.

Učitel

- nespolupráce rodiny
- nedostatečné vzdělávání učitele v průběhu roku a možnost placených stáží
- chybějící supervize a mentoring
- nadměrná administrativní zátěž
- nedostatek času na navázání kontaktu s rodinou, větší podporu žáka, komunikace s dalšími institucemi v souvislosti se vzděláváním žáka
- nedostatečné finanční ohodnocení – nízký plat
- nemožnost výběru způsobu hodnocení žáků, nejednoznačná pravidla pro hodnocení
- nízké povědomí o podobě třídnických hodin, v současné době jsou redukovány na administrativní záležitosti mezi třídním učitelem a žáky
- nízká spolupráce mezi učitelem a výchovným poradcem, příp. metodikem prevence
- vysoký počet žáků ve třídě, který neumožňuje pracovat s heterogenní skupinou žáků
- příprava a výuka v heterogenní třídě (kde jsou žáci se SVP a IVP) není finančně ohodnocena
- učitel nemůže reagovat na momentální situaci v průběhu školního roku kvůli povinnosti naplnit výstupy ŠVP
- často se měnící systémová, resp. nesystémová opatření, která podstatně ubírají učitelům energii, kterou by měl vydávat na rozvoj své pedagogické erudice.

Motivace žáka, učitele i rodiny ke vzdělávání úzce souvisí s inkluzí, která je projevem vyšší úrovně společenského smýšlení. Společné vzdělávání je podmíněno individualizovaným pohledem na každého žáka, což není možné zajistit ve třídě, kde je průměrně 25, v některých případech i 34 žáků. Proto by základní změnou pro zajištění úspěšného nastavení rovných příležitostí pro každé dítě v plném smyslu inkluze měla být snaha snížit maximální možné počty žáků ve třídě tak, aby učitel měl možnost vidět žáka v celé šíři jeho osobnosti a aby se mohl v maximální možné míře snažit poznat jeho rodinnou situaci a navázat kooperativní kontakt s rodiči. Současně by mělo být upuštěno od naddimenzovaného administrativního zatížení škol a učitelů. Stejně tak by měla být práce učitele náležitě finančně ohodnocena.

Ukazuje se, že jednu z klíčových rolí ve škole zaujímá výchovný poradce, který je zároveň běžným učitelem. V současné době má výchovný poradce na základní škole 20 hodin přímé vyučovací povin-

nosti a 2 hodiny na práci výchovného poradce. Na střední škole má 19 hodin přímé vyučovací povinnosti a také 2 hodiny na práci výchovného poradce. Výchovné poradenství je natolik náročné odborně i časově, že není možné dlouhodobě udržet toto nastavení.

Podobný problém je i u metodika prevence. I tato pozice vyžaduje mnohem vyšší časovou dotaci pro pedagoga, který tuto pozici zastává. Snížení přímé pedagogické práce má i zde významný smysl.

Jedním z projevů demotivace ke vzdělávání je záškoláctví, ať už ze strany žáka, nebo jeho zákonných zástupců (asistované záškoláctví, skryté záškoláctví apod.). V tomto ohledu odbor školství, mládeže a tělovýchovy zpracovává ve spolupráci s oddělením sociálněprávní ochrany dětí srozumitelný návod pro školy v Karlovarském kraji a zahájí užší spolupráci s aktéry v rámci prevence a bezpečnosti.

Karlovarský kraj však má zřízeno Krajské vzdělávací centrum (KVC) jako svou příspěvkovou organizaci, která úspěšně poskytuje další vzdělávání pedagogickým pracovníkům v akreditovaných kurzech. Navrhovaná školení je tedy žádoucí organizovat s využitím zkušeností pracovníků KVC.

Členové pracovní skupiny

4.2

Mgr. Alžběta Pospíšilová, krajský metodik pro oblast inkluze

koordinátorka vzdělávacích služeb ve společnosti Člověk v tísni, o. p. s. – zaměřená na program sociální integrace nabízející služby klientům ohroženým sociálním vyloučením

PhDr. Kristina Červenková, odborný řešitel

vedoucí Střediska výchovné péče Karlovy Vary, psycholožka

Ing. Bc. František Pavlásek, odborný řešitel

vedoucí odboru sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), Magistrát města Karlovy Vary

Mgr. Zuzana Týnková, odborný řešitel

učitelka Střední pedagogické školy, gymnázia a VOŠ Karlovy Vary

Mgr. Eva Solařová, odborný řešitel

učitelka na 1. stupni základní školy, speciální pedagog a koordinátorka žákovského parlamentu, aktivně se zapojila do obou pracovních skupin

Bc. Rudolf Tippan, odborný řešitel

terénní pracovník NNO Khamoro Chodov

Mgr. Veronika Zemanová, odborný řešitel

psycholožka úplného poradenského pracoviště ZŠ Kynšperk nad Ohří; psycholožka ani speciální pedagožka nemají žádnou přímou pedagogickou práci, tedy se plně věnují poradenské činnosti

Mgr. Markéta Fišarová, expertka na spolupráci s KAP

Pracuje v Agentuře pro sociální začleňování. Spolupracuje s dalšími systémovými projekty OP VVV. Intenzivně se věnuje tématu sociálního vyloučení a mezioborové spolupráci pro školy a školská zařízení při začleňování ohrožených dětí, žáků a studentů.

Cílové skupiny motivačního systému

4.3

Navrhovaný motivační systém bere v potaz potřeby všech tří dotčených skupin, tedy učitelů, rodičů (zákonných zástupců) a žáků:

1.	Učitel
1.1	Semináře, školení, workshopy pro sborovnu
1.2	Semináře, školení, workshopy pro odbornou veřejnost
1.3	Supervize – např. Bálintovská skupina
1.4	Případové konference
1.5	Katalog odborníků a odborných pracovišť v kraji
1.6	Katalog NNO a ostatních poskytovatelů služeb pro práci s rodinou

2.	Rodina
2.1	Centrum psychosociální pomoci pro rodinu
2.2	Rodinné konference
2.3	Školní poradenské pracoviště

3.	Žák
3.1	Trénink paměti
3.2	Přednášky úspěšných absolventů různých oborů (pro SŠ)
3.3	Příprava na vyučování
3.4	Volnočasové aktivity ve škole
3.5	Adaptační pobyty

Navržené aktivity motivačního systému

4.4

1. Učitel

1.1 Semináře, školení, workshopy pro sborovnu

Vedení škol často neumožní pedagogickým pracovníkům potřebné školení kvůli nedostatku učitelů pro zajištění suplování. Pokud školením projde jen některý člen pedagogického sboru, není zárukou, že získané poznatky budou řádně předány kolegům. Zprostředkovaný zážitek nenahradí zážitek skutečný. Absolvování společného vzdělávacího kurzu může též druhotně fungovat jako stmelovací prvek, kolegové mohou spolu diskutovat o získávaných informacích, zejména v případě, že se jedná o interaktivní kurz, příp. workshop. Všichni členové pedagogického sboru se tak mohou lépe společně rozhodnout o zařazení nových metod a přístupů ke své práci. Navrhovaná témata školení mají za cíl zajistit zvýšení sebevědomí učitelů při práci v souvislosti s medializovanými nedostatky v jejich práci.

Navrhovaná témata školení:

- a) Jak pracovat s heterogenní skupinou žáků ve třídě tak, aby žádný žák nebyl ošizen?
- b) Práce třídního učitele aneb třídnictví není jen o správně vyplněné třídní knize; náplň třídnických hodin
- c) Jak spolupracovat s jiným učitelem, s asistentem?
- d) Jak jednat s rodiči? – Modelové situace – Asertivita versus empatie
- e) Hodnocení a sebehodnocení žáků
- f) Asistent školy = prostředník mezi školou/učitelem a rodinou
- g) Jiné, dle výběru dané školy (nutnost zaměření na zamezení předčasných odchodů)

Realizace: Škola si vybere dvě témata z navrhovaných školení (příp. jiné, které však souvisí se zvýšením motivace učitelů). Finanční prostředky – zřizovatel, dotační možnosti, šablony (v tomto případě by si škola vše zajistila sama).

Indikátory: počet realizovaných školení v každé škole

Frekvence: podle možností školy, nejméně však 2x ročně

Finanční odhad: 250 Kč/hodina – lektorská činnost + příprava; 4- nebo 8hodinová školení; maximální částka za jedno školení 4000 Kč v KVC

1.2 Semináře, školení, workshopy pro odbornou veřejnost

Školení pro pedagogy a odbornou veřejnost ze vzdělávání zaměřená na metodiku výuky, ale také na seberozvoj a sebepoznání, příp. psychohygienu. Obsahy těchto školení by měly především podpořit učitele ve vnímání sebe sama jako člověka a jako učitele v kontextu se svou prací, s žáky, s kolegy, s rodiči atd. Zváni by byli renomovaní školitelé, kteří v Karlovarském kraji příliš často nevystupují, např.:

Mgr. Michaela Veselá – Společně k bezpečí, z. s. – psycholožka, Orlická nad Vltavou

PhDr. Jan Svoboda – Katedra pedagogické a školní psychologie PdF OU – psycholog, Ostrava

PhDr. Miroslav Pospíšil – psycholog Policie ČR – napsal několik publikací o asertivitě, Plzeň

Mgr. Robert Čapek, Ph.D. – pedagog, didaktik, školitel, psycholog, střední Čechy

Mgr. Michal Dubec – Katedra pedagogiky ZČU v Plzni, MantaEdu, Plzeň

a další.

Realizace: OŠMT Karlovarského kraje ve spolupráci s Gymnáziem Sokolov a Krajským vzdělávacím centrem, příspěvkovou organizací, zorganizuje 4 školení v roce, přičemž bude kooperovat s dalšími poskytovateli vzdělávání pedagogických pracovníků (NIDV, NÚV aj.) tak, aby se program školení v každém roce doplňoval, ne dubloval.

Indikátory: počet realizovaných školení ve školním roce

Frekvence: 1x za čtvrtletí v kalendářním roce (školení lze organizovat i první týden v červenci, resp. poslední týden v srpnu)

Finanční odhad: do 30 tis. Kč za školení

1.3 Supervize – např. Bálintovská skupina

Motivace či demotivace vykonávat své povolání je ovlivněna též kolektivem, ve kterém pracuji. Jak kolegové přijímají mé nápady, návrhy, jak jsme schopni vést diskusi, jaká vládne ve sborově atmosféra. Nekooperativní vztahy ve škole mezi pedagogickými pracovníky se odráží v přístupu k žákům při hodině, proto je žádoucí je eliminovat. Supervize, např. Bálintovská skupina, může být metodou řešení profesního stresu. Bálintovská skupina je strukturovanou formou skupinové supervize, která svým členům umožňuje vzájemnou pomoc a podporu, sdílet zkušenosti a přispívat si vzájemně praktickými náměty k řešení náročných situací, které vznikají v profesním životě.

V současné době se supervize stává stále více užívanou formou práce, která může jednotlivci, pracovnímu týmu i celému pracovišti přinést upevnění profesionálních kompetencí a podporu ve složitých pracovních a mezilidských situacích. Pomáhá při reflektování vlastní práce, rozboru odborných i osobních témat, prozkoumávání vlastního stylu práce, rozšiřování stylů jednání a komunikace a překonávání slabých míst. Supervize je účinnou a současně bezpečnou metodou pro poskytování podpory

a pomoci při řešení problémů, které vyplývají ze vzájemných mezilidských vztahů. V tomto kontextu je také velmi účinnou formou prevence syndromu vyhoření. Supervize může být přínosná jedině za předpokladu, že ji povede zkušený facilitátor či mediátor.

Realizace: Vedení školy bude zcela srozuměno s nutností zařadit do plánu práce supervizní sezení, ideálně 2x za školní rok. Toto školení bude organizováno pro učitele každého stupně vzdělávání zvlášť. Finanční prostředky poskytne zřizovatel, příp. škola využije dotační prostředky ze šablon.

Indikátory: počet realizovaných supervizních sezení v každé škole ve školním roce

Frekvence: ideálně 2x ročně

Finanční odhad: do 2–3 tis. Kč za 1 sezení

1.4 Případové konference

Případová konference představuje metodu sociální práce, která umožňuje projednání situace ohroženého dítěte s rodiči nebo i se samotným dítětem, ale rovněž jde o účinný nástroj multidisciplinární spolupráce při řešení případu ohroženého dítěte, který umožňuje zapojení dalších pomáhajících a zúčastněných subjektů a osob.

Případové konference se účastní zástupce OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dítěte), zákonný zástupce dítěte a další přizvané osoby, zejména zástupci škol, školských zařízení, zařízení poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů činných v sociální oblasti, orgánů policie, státních zástupců, odborných pracovníků v oblasti náhradní rodinné péče, poskytovatelů sociálních služeb a pověřených osob. Případovou konferenci svolává pracovník OSPOD, ale podnět může vzejít od kohokoli z výše uvedených zástupců. Účast je dobrovolná. Pro zdárný průběh případové konference se osvědčuje, pokud je facilitátorem nezávislá osoba, která nemusí přicházet s žádným řešením. V případě nutnosti je možné, aby byl moderátorem pracovník OSPOD, ale v tomto případě musí být vynikajícím profesionálem a ctít zásady facilitace (= nevyužít moderátorské role k nastolení vlastního řešení).

Realizace: V současné době úspěšné výsledky případových konferencí troskotají na neznalosti pracovníků OSPOD ve facilitaci, proto by bylo příhodné, aby městské či obecní úřady poskytly svým pracovníkům příslušné vzdělání. Popřípadě lze najmout odborníky, kteří pracují jako mediátoři/facilitátoři. OSPOD přijme tuto metodu jako podpůrný prostředek řešení situace dítěte a začne ji efektivně využívat v případě potřeby.

Indikátory: počet jednotlivých případových konferencí

Frekvence: dle potřeby

Finanční odhad: cca 1 tis. Kč/hodina práce moderátora + doprava + případné další náklady

1.5 Katalog odborníků a odborných pracovišť v kraji

Kontakty a základní informace v ucelené formě pro pedagogické pracovníky. Jedná se především o soubor informací o odborných pracovištích v Karlovarském kraji, které mohou učitelé pomoci s případnými problémy z odborného hlediska. Jedná se například o pedagogicko-psychologické poradny, speciální vzdělávací centra, ale i odborníky v soukromé praxi atd.

Realizace: Nejprve pracovní skupina definuje, jaké konkrétní informace jsou pro pedagogické pracovníky zásadní. Pak budou tyto informace vyhledány z dostupných zdrojů a přehledně shrnuty. Tento dokument pak může být zadán ke grafické úpravě a tisku, případně bude distribuován pouze v elektronické podobě. Současně bude zveřejněn na školském portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz. Dále bude rozeslán všem obcím, které zřizují veřejné školy, ale také mají přehled o soukromých školách na jejich území. Přehled bude 1x ročně před začátkem školního roku aktualizován.

Indikátory: vzniklá brožura, 1000 ks tištěné verze

Frekvence: aktualizace 1x ročně

Finanční odhad: cca 60 tis. Kč + 20 % rezerva (redakce cca 15 tis. Kč, autorský návrh 15 tis. Kč, sazba 10 tis. Kč, předtisková příprava a korektury 5 tis. Kč, příprava elektronické verze 2 tis. Kč + cca 15 tis. Kč za elektronickou verzi, listinná verze by byla mnohem dražší v závislosti na počtu kusů).

1.6 Katalog neziskových organizací a ostatních poskytovatelů služeb pro práci s rodinou

Ucelené informace o nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež, sociálně aktivizačních službách pro rodiny s dětmi a ostatních institucích, které mohou školám pomoci vybudovat efektivnější vztah/komunikaci s rodinou.

Realizace: Nejprve pracovní skupina definuje, jaké konkrétní informace jsou pro pedagogické pracovníky zásadní. Pak budou tyto informace vyhledány z dostupných zdrojů a přehledně shrnuty. Tento dokument pak může být zadán ke grafické úpravě a tisku, případně bude distribuován pouze v elektronické podobě. Současně bude zveřejněn na školském portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz. Dále bude rozeslán všem obcím, které zřizují veřejné školy, ale také mají přehled o soukromých školách na jejich území. Přehled bude 1x ročně před začátkem školního roku aktualizován.

Indikátory: vzniklá brožura

Frekvence: aktualizace 1x ročně

Finanční odhad: viz předchozí bod

2. Rodina

2.1 Centrum psychosociální pomoci pro rodinu

Podpora vzniku těchto center, která by poskytovala sociální, volnočasové, vzdělávací a poradenské služby pro rodiče a děti. Jedná se o posilování rodinných vztahů, důvěry v úřady a státní instituce (školy) a posilování motivace pro dysfunkční a sociálně slabé rodiny. Spoluúčast školy je vítána. V regionu fungují různé organizace s různým vedením, tedy neexistuje jednota v poskytovaných službách, protože různí zřizovatelé mají různé cíle. V centru by byly k dispozici odborní poradenská pracovníci (psychologové – zejména dětské, pedagogové, logopedi atd.), terapeuti, lektori, sociální pracovníci a další. Zařízení by poskytovalo přehlednou službu pro rodiče (sociální infocentrum) dostupnou i elektronicky, s otevírací dobou i v odpoledních a večerních hodinách, aby si rodiče nemuseli brát volno z práce. Instituce by mohly částečně fungovat jako dobrovolnická centra.

Realizace: Ve spolupráci s odborem sociálních věcí analyzovat situaci v kraji týkající se odborných a dalších výše uvedených služeb a vyhodnotit potřebnost z hlediska místní a obsahové dostupnosti i odbornosti.

Indikátory: min. 1 zřízené centrum

Frekvence: nerelevantní

Finanční odhad: nelze říci

2.2 Rodinné konference

Nový přístup v práci s ohroženou rodinou může zamezit budoucím potížím žáka ve škole. Vychází z principu ponechání odpovědnosti za vlastní situaci na rodině jako takové – metoda přináší pouze postupy, které umožňují aktivizovat vlastní rozhodování a zdroje vedoucí k řešení, podporuje a zmocňuje rodinu v tom, aby si v první fázi řešení svého problému uměla pomoci sama a využila k tomu to nejpřirozenější – sílu, možnosti a zdroje celé rodiny a širšího okolí, využívá tak přirozených vazeb komunity. Cílem setkání je najít řešení pro dítě v situaci, která je pro ně nevhodná. Začíná otevřenou, jasně formulovanou otázkou, která postrádá náznak řešení (tuto otázku klade pracovník OSPOD), přičemž je nutno respektovat řešení, které účastníci najdou (pokud je pro dítě bezpečné a právně v pořádku). Podmínkou pro úspěch rodinné konference je jednoznačně její profesionální vedení.

Realizace: Bude sestaven seznam zkušených mediátorů, který bude poskytnut škole a všem dalším relevantním účastníkům vzdělávání, přičemž rozhodnutí o využití této služby bude v kompetenci školy.

Indikátory: počet uskutečněných rodinných konferencí

Frekvence: dle potřeby

Finanční odhad: 3–5 tis. Kč pro mediátora/1 konference

2.3 Školní poradenské pracoviště

Úplné školní poradenské pracoviště se skládá ze školního psychologa, metodika prevence, výchovného poradce a speciálního pedagoga. Jeho úkolem je pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit základnu primární prevence školní neúspěšnosti a sociálně nežádoucích jevů. Největším kladem zřízení tohoto pracoviště je okamžitá dostupnost poradenských služeb odborníků pro pracovníky školy, žáky i rodiče. V Karlovarském kraji existuje pouze jediné, na ZŠ v Kynšperku nad Ohří. Problémem je nedostatek odborníků na straně jedné a nedostatek finančních prostředků na platy na straně druhé. O finanční prostředky může škola žádat díky šablonám, ale to je opatření s nejistou budoucností pro pracovníka. Situace, kdy škola neví, na jak dlouho může odborníka zaměstnat, není příliš velkým lákadlem pro případné zájemce. A to v době, kdy se do našeho kraje absolventi vyššího vzdělání nevracejí. V některých lokalitách je školní psycholog placen z rozpočtu obce.

Realizace: Škola se vyjádří, zda by uvítala zřízení ŠPP a projednají se možnosti financování. Lze vyvolat jednání se zřizovatelem o možnostech do/financování platu odborníka. Další možností je nabídnout stávajícím výchovným poradcům nebo metodikům prevence odborně zaměřené školení, workshop (např. na vedení adaptačního pobytu).

3. Žák

3.1 Trénink paměti

Efektivnější učení napomáhá snazšímu zapamatování si, a tím k lepším studijním výsledkům. Program trénování paměti nabízí typologii učícího stylu, který určí vhodnou strategii učení, mnemotechnické pomůcky, strategii přípravy na zkoušky a způsob, jak zvládat stres. Program je vhodný pro žáky 1. ročníků středních škol, ale i pro žáky 2. stupně základní školy. Program mohou absolvovat též pedagogové, kteří díky tomu pochopí, že každý žák je jedinečný, tudíž potřebuje jiný způsob učení podle svého typu. Současně může seminář působit pro učitele jako osobnostně rozvojový.

Realizace: pro pedagogické pracovníky existuje šablona, žákům by tato aktivita musela být hrazena z jiných zdrojů, dotačních nebo od zřizovatele; podle zájmu škol by bylo vypsáno poptávkové/výběrové řízení na poskytovatele seminářů.

Indikátory: počet účastníků/žáků, pedagogů; počet uskutečněných seminářů

Frekvence: 1x v ročníku v 1 škole

Finanční odhad: 1500 Kč / účastník

3.2 Přednášky úspěšných absolventů různých oborů (pro SŠ)

Vidět a slyšet kariérní příběh skutečných lidí je vždy obohacující. Absolventi různých oborů, případně rodiče žáků, kteří pracují v oboru vyučovaném na dané střední škole, přijdou do školy vyprávět svůj životní příběh. Předpokladem je, že jsou tito lidé ve své práci spokojeni a úspěšní. Žákům základních škol by mohli chodit popovídat o své práci rodiče. To by mohlo být organizováno jako „den pro mého rodiče“, kdy by všichni rodiče žáků ze třídy přišli do školy – dvojitý efekt: informace z praktického života o povolání, vylepšení vztahu mezi učitelem a rodičem.

Karlovarský kraj se dlouhodobě potýká s nedostatkem řemeslníků a absolventů učňovských oborů. Právě lidé, kteří v těchto oborech pracují, by přišli do školy vyprávět o své kariéře. Škola by však musela akceptovat i fakt, že nemusí být dobrými řečníky a že mohou mít svůj specifický naturel = s přípravou by jim tedy pomohla.

Realizace: škola na začátku školního roku vyhlásí tento záměr a seznámí s ním rodiče, určí termíny, příp. vyhledá úspěšné absolventy, kteří se věkově přibližují současným žákům školy; cílem je ukázat pozitivní dopad vzdělání v daném oboru, příp. ukázat jeho možná úskalí.

Indikátory: počet návštěv ve školách

Frekvence: na ZŠ – výběr rodičů ze třídy v průběhu školního roku / na SŠ – podle počtu oborů

Finanční odhad: bez finančních nároků

3.3 Příprava na vyučování

Školy v hojně míře využívají finanční prostředky pro organizaci doučování pro své žáky. Avšak doučování s učitelem, od kterého žák nechápe látku již při hodině, nemůže přinést kýžený výsledek. Šablona pro doučování umožňuje výuku jen 1x týdně, avšak žáci ohrožení školním neúspěchem potřebují intenzivnější přípravu. Šablony umožňují organizovat i tzv. přípravu na vyučování, která má probíhat 3x týdně. Výuka by měla být vedena jiným učitelem, než kterého má žák v regulérních hodinách. Pokud by toto škola nemohla z technických důvodů zajistit, může spolupracovat s jinou školou nebo poskytovatelem (neziskové, dobrovolnické organizace).

Realizace: výměna učitelů mezi školami, oslovení neziskové/dobrovolnické organizace; pokud by toto nemohlo být hrazeno ze šablon, pak je namístě jiný projekt nebo zřizovatel

Indikátory: počet žáků/účastníků, počet zrealizovaných hodin výuky, výsledky těchto žáků (zlepšení, zhoršení – průměry v předmětu)

Frekvence: 3x týdně

Finanční odhad: 500 Kč/hodina

3.4 Volnočasové aktivity ve škole

Kdyby škola byla funkčním komunitním centrem dané lokality, je pravděpodobné, že by se pozitivně změnil i vztah rodičů a žáků k této instituci. V současné době je škola a učitel spíše strašákem a někteří rodiče trpí zažitými představami, které zbytečně vyvolávají napětí v jejich vztahu. Proto by organizace volnočasových aktivit ve škole pro žáky i rodiče mohla být dobrým startem pro napravení tohoto přístupu. Dále je dobrým motivačním prvkem zřízení odpoledních aktivit ve škole pro samotné žáky. V případě, že se v obci nachází více škol, je možná i jejich spolupráce ve smyslu dohody programu, organizace atd. První stupně základních škol mají ve většině případů školní družiny, popř. školní knihovnu, kde mohou žáci trávit odpolední čas. Některé základní školy zřídily i školní kluby pro žáky 2. stupně. Školy všech stupňů vzdělávání organizují odpolední kroužky.

Realizace: většina škol již nyní organizuje odpolední aktivity pro žáky v dostatečné míře. Problémem zůstává komunikace mezi rodiči a školou. Správná organizace odpoledních či večerních aktivit pro rodiče i žáky by mohla tento vztah vylepšit. Škola může navázat spolupráci s NNO, která může v prostorách školy realizovat své aktivity zaměřené na sociálně aktivizační služby a práci s dětmi a mládeží. Finanční prostředky by byly získány ze šablon, v případě spolupráce s NNO se jedná o reciproční vztah, kdy poskytnutí této služby je v rámci pracovní náplně této NNO, škola by pouze poskytla své zařízení.

Indikátory: počet zorganizovaných akcí

Frekvence: 2x za školní rok akce i pro rodiče

Finanční odhad: nelze odhadnout

3.5 Adaptační pobyty

Adaptační pobyty pro žáky při vstupu do nové sociální skupiny mají velký vliv na třídní klima, které se na začátku školního roku utváří. Každá školní třída je jedinečná a dynamická. Pozitivní třídní klima se vytváří prožitkem příslušnosti ke skupině a projevuje se tím, že každý člen skupiny mluví a také jedná jako „my“. Pozitivní dopad adaptačních pobytů je již velice dobře znám (za předpokladu, že jsou vedeny odborně, a díky tomu naplní svůj potenciál), avšak stále zůstává problémem financování. V některých lokalitách Karlovarského kraje se, i přes ochotu škol, nemohou adaptační pobyty zorganizovat, protože

rodiče nedisponují dostatečným množstvím finančních prostředků. Současně nejsou správně informováni o významu takových pobytů pro následující studijní úspěch/neúspěch svého dítěte.

Realizace: zajištění finančních prostředků pro vybrané školy v sociálně vyloučených lokalitách, výběr dodavatele služby „adaptační pobyt na klíč“. Další možností je navázat spolupráci se studenty střední, vyšší odborné nebo vysoké pedagogické/sociální školy, kteří by připravili a zrealizovali adaptační pobyt v rámci své přípravy na budoucí povolání.

Indikátory: počet zapojených škol, počet žáků – absolventů adaptačního pobytu

Frekvence: na začátku školního roku

Finanční odhad: cca 2–6 tis. na 1 žáka

Přílohy

1. Východiska – studie
2. Dotazníková šetření
  - a) o inkluzi – pro pedagogické pracovníky
  - b) o motivaci žáků – pro pedagogické pracovníky
  - c) zákonní zástupci klientů pedagogicko-psychologické poradny
  - d) žáci základních škol – 1. stupeň
  - e) žáci základních (2. stupeň) a středních škol

Použité zdroje

- Krajský úřad Karlovarského kraje, odbor školství, mládeže a tělovýchovy. *Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Karlovarském kraji 2017/2018* [online]. 28. 2. 2019, 68 [cit. 2019-04-09]; dostupné z: <http://www.kvkskoly.cz/manazer/dokumenty/Stranky/Vyrocnizpravy.aspx>
- Mladá generace v Karlovarském kraji – 2016. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-07-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/45964418/33021217k1.pdf/6a8f029e-f4e7-4c86-8c99-880201e1a471?version=1.9>
- Rejstřík škol a školských zařízení. *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha [cit. 2018-07-27]. Dostupné z: <https://profa.uiv.cz/rejskol/>
- Zaměstnanost/statistiky. *Integrovaný portál MPSV: Úřad práce* [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-07-27]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>
- Registr poskytovatelů sociálních služeb. *Portál MPSV* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do;jsessionid=38BB81938B1CCC3D8A53EC6E4D34316D.node1?SUBSESSION_ID=1532959860088_1
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Integrovaný portál MPSV: Zaměstnanost, Statistika výdělků, Porovnání krajů, Platová sféra nepodnikatelská* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do;jsessionid=38BB81938B1CCC3D8A53EC6E4D34316D.node1?SUBSESSION_ID=1532959860088_1
- Pedagogická komora, z. s. *Pedagogická komora: Nová tarifní tabulka pro pedagogické pracovníky* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: <https://www.pedagogicka-komora.cz/p/kontakty-odkazy.html>
- E15 Express. *E15.cz: Nástupní plat vysokoškoláků až 37 tisíc. Které obory se nejvíce vyplatí?* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/nastupni-plat-vysokoskolaku-az-37-tisic-ktere-obory-se-nejvice-vyplati-1330518>

- Česká školní inspekce. *Česká školní inspekce: Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2016/2017 – výroční zpráva ČŠI* [online]. Česká školní inspekce, 2017, 1. 12. 2017 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Vyrocnizpravy/Kvalita-a-efektivita-vzdelavani-a-vzdelavaci-soust>
- Česká školní inspekce. *Česká školní inspekce: Vybrané aspekty implementace společného vzdělávání v období 1. pololetí školního roku 2017/2018* [online]. Česká školní inspekce, 2018, březen 2018 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: http://www.csicr.cz/html/2018/TZ_spolecne_vzdelavani_1_pololeti_2017_2018/html5/index.html?&locale=CSY
- Česká školní inspekce. *Česká školní inspekce: Společné vzdělávání ve školním roce 2016/2017* [online]. Česká školní inspekce, 2017, říjen 2017 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: http://www.csicr.cz/html/TZ_spolecne_vzdelavani_16_17/html5/index.html?&locale=CSY
- Rok poté – dopady reformy společného vzdělávání. *Nadace OPEN FUND SOCIETY: Společné vzdělávání ve školním roce 2016/2017* [online]. Nadace OSF, 2018, 2018 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: <http://osf.cz/cs/publikace/rok-pote-vysledky-vyzkumu-prezentuji-dopady-reformy-spolecneho-vzdelavani/>
- *Analýza potřeb území Karlovarského kraje: projekt Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Karlovarského kraje* [online]. 2016, září 2016 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: http://www.kvkskoly.cz/manazer/projekty/Documents/Analyza_potreb_uzemi_KAP.pdf
- Analýza sociálně vyloučených romských lokalit v Karlovarském kraji. *Karlovarský kraj* [online]. 2013, leden 2013 [cit. 2018-07-30]. Dostupné z: http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/social-zal/ANALYZA_FINAL_FINAL.pdf
- SVOBODA, Jan. *Motivace a vznik závislosti*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7368-422-8.
- Sekundární analýza – srovnání vybraných znaků méně úspěšných a velmi úspěšných tříd. *Česká školní inspekce* [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2017, 31. 8. 2017 [cit. 2018-07-31]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace/Sekundarni-analyza-Srovnani-vybranych-znaku-mene-u>
- KARTOUS, Bob. *Audit vzdělávacího systému 2017. www.eduin.cz: Tisková zpráva – Audit vzdělávacího systému – situace se zhoršuje* [online]. Praha: EDUin, 2018, 30. 1. 2018 [cit. 2018-07-31]. Dostupné z: <https://www.eduin.cz/tiskove-zpravy/tiskova-zprava-audit-vzdelavaciho-systemu-v-cr-2017-situace-se-zhorsuje/>

Tabulky

Tabulka 1: Počty obyvatel v Karlovarském kraji dle věku k 31. 12.	10
Tabulka 2: Výhled počtu obyvatel v Karlovarském kraji podle věku	10
Tabulka 3: Školy a školská zařízení zapsané v rejstříku škol a školských zařízení k 31. 08. 2018	11
Tabulka 4: Mateřské školy podle zřizovatele	13
Tabulka 5: Třídy a děti mateřských škol podle druhu poskytované péče	13
Tabulka 6: Děti a třídy mateřských škol podle druhu znevýhodnění	15
Tabulka 7: Individuálně integrované děti podle druhu znevýhodnění v mateřských školách	16
Tabulka 8: Jinak znevýhodněné děti a nadané děti	16
Tabulka 9: Poměr strávníků k celkovému počtu dětí v MŠ	18
Tabulka 10: Základní školy podle zřizovatele	19
Tabulka 11: Třídy a žáci základních škol	19
Tabulka 12: Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	21
Tabulka 13: Individuálně integrovaní žáci podle druhu znevýhodnění	21
Tabulka 14: Třídy a žáci podle druhu znevýhodnění – třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona	22
Tabulka 15: Počty žáků jinak znevýhodněných	23
Tabulka 16: Počty žáků běžných tříd a z toho počty žáků nadaných	24
Tabulka 17: Omluvená absence u žáků ZŠ podle ročníků	25
Tabulka 18: Neomluvená absence u žáků ZŠ podle ročníků	26
Tabulka 19: Výchovní opatření u žáků ZŠ podle ročníků	27
Tabulka 20: Počty žáků, kteří končí vzdělávání podle ročníku a zařazení	29
Tabulka 21: Odchody žáků ZŠ na víceletá gymnázia	31
Tabulka 22: Počty středních škol podle zřizovatele	33
Tabulka 23: Počty žáků středních škol podle stupně vzdělání	34
Tabulka 24: Nově přijatí žáci do středních škol	36
Tabulka 25: Záměry počtu přijímaných žáků do 1. ročníků SŠ v porovnání s nově přijatými žáky	37
Tabulka 26: Podíl uchazečů hlásících se na gymnázia ve srovnání s počty žáků v 5., 7. a 9. ročnících a s počty přijatých pro školní rok 2017/2018	37
Tabulka 27: Oborová struktura uchazečů o studium v maturitních oborech pro školní rok 2017/2018	38
Tabulka 28: Úspěšnost u JPZ 4leté obory – % skóre – lepší pokus	38
Tabulka 29: Počty žáků SŠ se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách	39
Tabulka 30: Počty žáků jinak znevýhodněných	40
Tabulka 31: Počty žáků nadaných a mimořádně nadaných	41
Tabulka 32: Omluvená absence u žáků SŠ podle ročníků	42
Tabulka 33: Neomluvená absence u žáků SŠ podle ročníků	43
Tabulka 34: Výchovní opatření u žáků SŠ podle ročníků	44

Rejstřík

Tabulka 35: Absolventi středních škol	45
Tabulka 36: Jiné případy ukončení vzdělávání – všechny školy bez rozdílu zřizovatele	46
Tabulka 37: Úspěšnost žáků SŠ u závěrečné zkoušky	47
Tabulka 38: Asistenti pedagoga	49
Tabulka 39: Počty vyplacených motivačních stipendií	52
Tabulka 40: Počty vyplacených prospěchových stipendií	53
Tabulka 41: Čerpání šablon v MŠ a ZŠ – 1. vlna	55
Tabulka 42: Čerpání šablon v SŠ – 1. vlna	57
Tabulka 43: Pracovníci a klienti pedagogicko-psychologické poradny	58
Tabulka 44: Pracovníci a klienti speciálně pedagogického centra – zřizovatel Karlovarský kraj	60
Tabulka 45: Pracovníci a klienti speciálně pedagogického centra – zřizovatel Statutární město Karlovy Vary	62
Tabulka 46: Klienti Střediska výchovné péče	64
Tabulka 47: Iniciátor příchodu do Střediska výchovné péče	65
Tabulka 48: Důvod příchodu do Střediska výchovné péče	65
Tabulka 49: Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v Karlovarském kraji	66
Tabulka 50: Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	67
Tabulka 51: Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v ČR – medián	70
Tabulka 52: Průměrná hrubá měsíční mzda učitelů v ČR – průměr	70
Tabulka 53: Platy začínajících učitelů po absolvování pedagogické fakulty	71
Tabulka 54: Pracovní skupina Rovné příležitosti MAP Karlovarsko II	79
Tabulka 55: Pracovní skupina pro rovné příležitosti MAP SOKRA II (Sokolov, Kraslice)	79
Tabulka 56: Pracovní skupina pro rovné příležitosti MAP rozvoje vzdělávání II v území ORP Ostrov	80
Tabulka 57: Pracovní skupina rovných příležitostí MAP II Vzdělávání na Mariánskolázeňsku	80
Tabulka 58: Pracovní skupina rovných příležitostí MAP II v ORP Cheb	81

Obrázky

Obrázek 1: Mapa ČR – Karlovarský kraj	9
Obrázek 2: Karlovarský kraj – jednotlivé okresy	9
Obrázek 3: Hlavní aktéři vzdělávání	98

Grafy

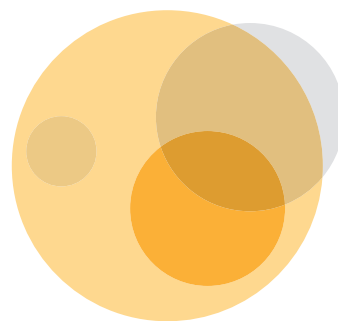
Graf 1: Grafické znázornění počtu žáků základních škol ve školním roce 2017/2018	20
Graf 2: Grafické znázornění počtu žáků ZŠ, kteří ukončili vzdělávání ve školním roce 2017/2018	30
Graf 3: Počet nezletilých uchazečů o zaměstnání registrovaných v evidenci Úřadu práce	50

Seznam použitých zkratk

AP	asistent pedagoga	KVC	Krajské vzdělávací centrum
APIV	Akční plán inkluzivního vzdělávání	KÚ	krajský úřad
APK	asistent prevence kriminality	MAP	Místní akční plán
a. s.	akciová společnost	MAS	Místní akční skupina
ASZ	Agentura pro sociální začleňování	MAT	matematika
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci	MěÚ	městský úřad
CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání	MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
CJL	český jazyk a literatura	MP	Městská policie
ČR	Česká republika	MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
ČSÚ	Český statistický úřad	MS	motivační systém pro žáky ohrožené předčasným ukončením vzdělávání
ČŠI	Česká školní inspekce	MŠ	mateřská škola
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků	MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ESF	Evropské strukturální fondy	MZ	maturitní zkouška
EU	Evropská unie	NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
G	gymnázium	NNO	nestátní neziskové organizace
GDPR	The General Data Protection Regulation	NÚV	Národní ústav vzdělávání
HVP	hlavní vzdělávací proud	o. p. s.	obecně prospěšná společnost
CH	Cheb	OP VVV	operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
IKAP	Implementace Krajského akčního plánu	OSPOD	odbor sociálněprávní ochrany dětí
IKAP 2	Implementace Krajského akčního plánu 2	OŠ	odbor školství
IQ	intelligence quotient	OŠMT	odbor školství, mládeže a tělovýchovy
IROP	Integrovaný regionální operační program	PČR	Policie České republiky
IVP	individuální vzdělávací plán	PISA	Programme for International Student Assessment
KA	klíčová aktivita	P-KAP	Podpora krajského akčního plánování
KAP 1	Krajský akční plán 1	PMS	probační a mediační služba
KK	Karlovarský kraj	PO	podpůrné opatření
KV	Karlovy Vary		

PP	pedagogický pracovník
PPČ	přímá pedagogická činnost
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
ŘO	řídící orgán
SO	Sokolov
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciálně pedagogické centrum
SRP	Strategické řízení a plánování ve školách a v územích
SŠ	střední škola
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SYPO	Systém podpory pedagogických pracovníků
ŠAP	Školní akční plán
ŠIK	Školská inkluzivní koncepce
ŠPP	školní poradenské pracoviště
ŠPZ	školní poradenské zařízení
TIMSS	The Trends in International Mathematics and Science Study
TU	třídní učitel
VOŠ	vyšší odborná škola
VP	výchovný poradce
VŠ	vysoká škola
ZČU	Západočeská univerzita
z. s.	zapsaný spolek
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZZ (v analýze)	závěrečná zkouška
ZZ (v ŠIK)	zákonný zástupce

Rejstřík

Školská inkluzivní koncepce Karlovarského kraje
vydal: Karlovarský kraj
Karlovy Vary 2020
Jazyková redakce: Vendula Kadlečková
Grafická úprava a sazba: Parteo

Projekt Implementace Krajského akčního plánu 1 v Karlovarském kraji
reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008476

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

